
**Rynek Pracy
i Doradztwo Zawodowe
Powiatu Oleskiego**

INFORMATOR

nr 2 - 2017

OLESNO 2017

Rynek Pracy i Doradztwo Zawodowe Powiatu Oleskiego

INFORMATOR

nr 2 - 2017

Redaktor:

Maciej Flank

Redakcja:

Patrycja Adamczyk, Maciej Flank, Jolanta Górka, Grażyna Kielbus, Lidia Nocuń

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych.

Redakcja zastrzega sobie prawo do korekty i skracania nadesłanych tekstów.

Wydawca:

Powiatowy Urząd Pracy
w Oleśnie
ul. Dworcowa 4
46-300 Olesno

Współpraca;

Publiczna Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Oleśnie
ul. Dębowa 3
46-300 Olesno

ISSN - 2543 6228

Korekta łamanie i druk
COCONmedia Olesno
ul. Rynek 25, 46-300 Olesno
www.media.cocon.pl

I. Wstęp

II. Działania w zakresie porozumienia partnerskiego

Kontynuacja działań partnerskich w roku 2017, *Jolanta Górka, Maciej Flank* 9

III. Sytuacja na lokalnym rynku pracy

Powiat oleski w liczbach, *Grażyna Kielbus, Donata Wieczorek* 20

IV. Kącik doradcy

Poradnictwo kariery, *Ewelina Urbańczyk* 40

Uzdolnienia, *Lidia Nocuń* 43

Osoby niepełnosprawne na rynku pracy, *Patrycja Adamczyk* 48

V. Dobre praktyki w zakresie działań doradczych

Z wizytą w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Uszycach, *Patrycja Adamczyk* 51

Idea LLL w Praszce na Sportowej, *Zofia Gońda-Ciupa* 55

Dzień Przedsiębiorczości na Kaliskiej, *Barbara Rzeźniczak-Tkaczyńska* 58

Warsztaty zawodoznawcze jako element indywidualnego podejścia
doradcy do rozwoju możliwości psychofizycznych ucznia, *Anna Hiller-Janik* 62

Muzyka moją wartością i sposobem na życie,
Ewa Korzeniewska, Ewelina Jakubczak 63

Zaplanuj swoją karierę, *Brygida Libera, Joanna Lech* 67

VI. O gimnazjalistach

Psychologiczne aspekty wieku dojrzewania a wybór kierunku
edukacyjno-zawodowego, *Anna Mońka-Kabata* 69

Kim chcę zostać? *Maciej Flank, Patrycja Adamczyk* 74

VII. Kącik pracodawcy

Punkt widzenia pracodawcy, *Kinga Hęcińska* 83

Automatyka daje rozwój i miejsca pracy Elektryk-Automatyk,
Radosław Gliński 85

Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe w rzemiośle,
Sabina Eichhorn 92

VIII. Wykaz zakładów pracy zatrudniających pracowników młodocianych

Zawody, w których mogą się kształcić młodociani pracownicy
w zakładach pracy zrzeszonych w Cechu Rzemiosł Różnych
w Dobrodzieniu 97

Spis treści

Zawody, w których mogą się kształcić młodociani pracownicy w zakładach pracy zrzeszonych w Cechu Rzemiosł Różnych i Małej Przedsiębiorczości w Oleśnie	101
--	-----

IX. Sieć placówek ponadgimnazjalnych powiatu oleskiego w roku szkolnym 2017/2018	110
---	------------

X. Gra Powiatowego Konkursu Wiedzy o Rynku Pracy	
O grze, <i>Maciej Flank</i>	114
Regulamin gry	115
Pytania dla klas gimnazjalnych do gry planszowej w III Powiatowym Konkursie Wiedzy o Rynku Pracy – listopad 2017 r.	120
Lista odpowiedzi do gry planszowej	137
Plansza do gry (wkładka)	

Szanowni Czytelnicy!

Oddajemy w Państwa ręce drugi numer rocznika będącego informatorem o rynku pracy oraz doradztwie zawodowym na terenie naszego powiatu. Publikacja ta jest efektem współpracy pomiędzy Publiczną Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Oleśnie a Powiatowym Urzędem Pracy w Oleśnie.

W zamierzeniu wydawców miała ona być źródłem wiedzy nie tylko o instytucjach świadczących usługi doradcze na terenie naszego powiatu, ale również o ciekawych przedsięwzięciach w zakresie doradztwa zawodowego. Informacje te staramy się uzupełniać artykułami dotyczącymi aktualnej sytuacji na rynku pracy w taki sposób, aby mogły być przydatne w bieżącej pracy każdego doradcy zawodowego.

W pierwszym numerze naszego rocznika znalazły się artykuły opisujące charakter pracy doradców zawodowych w różnych instytucjach. Treść publikacji zawartych w niniejszym numerze skupia się głównie na problemach, które poruszano w tym roku na spotkaniach „Sieci Współpracy Doradców Zawodowych Powiatu Oleskiego” oraz na wydarzeniach z zakresu doradztwa zawodowego, które miały miejsce na terenie naszego powiatu.

Dlatego też w niniejszej publikacji znajdą Państwo obok artykułów, które pogłębiają wiedzę doradców, także takie, w których doradcy opisują swoją codzienną, ciekawą pracę. Oprócz danych dotyczących rynku pracy przygotowanych przez różne instytucje, zawodów deficytowych i nadwyżkowych, wykazów zawodów, w których kształcą się pracowników młodocianych, danych dotyczących sieci szkół na terenie naszego powiatu w informatorze znajdują się również publikacje pracodawców.

Ciekawym wydarzeniem było podjęcie przez wydawcę niniejszego rocznika współpracy z lokalnymi mediami. Jej efektem jest jeden z artykułów dotyczący gimnazjalistów, który publikujemy w dalszej części informatora.

Wkładką do niniejszego numeru jest gra wykorzystana podczas III Powiatowego Konkursu Wiedzy o Rynku Pracy – edycja dla gimnazjalistów. Zamieściliśmy ją w niniejszym roczniku nie tylko jako przykład dobrej praktyki, ale również po to, aby spróbowali Państwo w nią zagrać testując swoją wiedzę o zagadnieniach dotyczących rynku pracy – tego globalnego, jak również lokalnego – oleskiego.

Zapraszamy Państwa do lektury drugiego numeru rocznika. Zachęcamy również wszystkich do publikacji na jego łamach swoich artykułów. Prace takie należy kierować na adres Powiatowego Urzędu Pracy w Oleśnie lub Publicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Oleśnie.

Życzymy udanej lektury! - *Jolanta Górka i Maciej Flank*

II. Działania w zakresie porozumienia partnerskiego

Jolanta Górka, Maciej Flank¹

Kontynuacja działań partnerskich w roku 2017

Minął już drugi rok partnerskiej współpracy Publicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Oleśnie z Powiatowym Urzędem Pracy w Oleśnie, której podstawowym założeniem jest wspomaganie doradztwa zawodowego i kreowanie współpracy doradców oraz przedsiębiorców w powiecie oleskim. Celem tej współpracy jest wzajemne przekazywanie informacji oraz doświadczeń, wiedzy o rynku pracy, a także wspieranie młodzieży we właściwym wyborze dalszej ścieżki kształcenia, zgodnej z potrzebami lokalnego rynku pracy.

Zgodnie z ustaleniami podjętymi w dniu 28 listopada 2016 r. na spotkaniu „Sieci Współpracy Doradców Zawodowych Powiatu Oleskiego” zorganizowano² II Powiatowy Konkurs Wiedzy o Rynku Pracy – edycję dla szkół ponadgimnazjalnych z terenu naszego powiatu. Do rywalizacji w dwuetapowym konkursie przystąpiły trzyosobowe drużyny z następujących szkół ponadgimnazjalnych: Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Dobrodzieniu, Zespołu Szkół Zawodowych w Oleśnie, I Liceum Ogólnokształcącego w Praszcze, Zespołu Szkół Ekonomicznych i Ogólnokształcących w Oleśnie, Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Praszcze, Zespołu Szkół w Oleśnie, Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Gorzowie Śląskim. Konkurs ten został objęty honorowym patronatem Starosty Oleskiego.

Pierwszy etap konkursu polegał na przygotowaniu wniosku o dotację na rozpoczęcie przez członków zespołu działalności gospodarczej oraz nakręceniu trzyminutowego filmu promującego to przedsięwzięcie lub produkt zaplanowany w wybranej działalności.

Siedem drużyn zgłoszonych przez szkoły ponadgimnazjalne złożyło wnioski oraz filmy zgodnie z ustalonym w regulaminie konkursu terminem, czyli do 10 lutego 2017 r. Komisja konkursowa miała „nie łąda orzech do zgryzienia” oceniając wnioski o dotację. Okazało się bowiem, że wnioski przygotowane przez młodzież zawierały bardzo ciekawe pomysły biznesowe. Zakładały na przykład otwarcie nowatorskich firm typu: „Aplikacja dla seniora”, „Sklep z ekologiczną żywnością Eco Food”, „Smykolandia” - centrum zabaw dla dzieci, „Warehouse” Sp. z o.o. - usługi magazynowo-transportowe, „Skuteczna opieka seniora”, „CRISS-COMP” - branża informatyczna, „MNIAM” - catering dietetyczny. Nie obyło się także bez błędów - młodzież miała często spore trudności w obliczeniach czysto matematycznych.

Po zasłużonym zimowym odpoczynku, w dniu 10 marca 2017 r., w drugim etapie konkursu, siedem drużyn ze szkół ponadgimnazjalnych rywalizowało

¹ Jolanta Górka jest dyrektorem Publicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Oleśnie, Maciej Flank jest dyrektorem Powiatowego Urzędu Pracy w Oleśnie.

² Organizatorami konkursu byli: Publiczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Oleśnie oraz Powiatowy Urząd Pracy w Oleśnie.

w quizie wiedzy o rynku pracy. Punkty zdobyte w I i II etapie zostały zsumowane i podliczone w dniu 10 marca 2017 r. przez siedmioosobową komisję składającą się z przedstawicieli organizatorów konkursu, starostwa, lokalnych cechów rzemiosł oraz inkubatorów przedsiębiorczości.

Młodzież uczestnicząca w konkursie oraz ich opiekunowie, a także dyrektorzy szkół ponadgimnazjalnych musieli uzbroić się w cierpliwość, ponieważ uroczyste ogłoszenie wyników II Powiatowego Konkursu Wiedzy o Rynku Pracy – edycja dla szkół ponadgimnazjalnych odbyło się dopiero 22 marca 2017 r. podczas X Powiatowych Targów Edukacji i Pracy w Oleśnie, w czasie konferencji pod hasłem „Moja pierwsza firma”.

Konferencję otworzył Stanisław Belka, starosta oleski. Aby nadać rywalizacji młodych ludzi odpowiednią oprawę i rangę oraz przekazać młodzieży dodatkową wiedzę o rynku pracy, na konferencję jako prelegenta zaproszono Tomasza Kandziore, przewodniczącego Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy w Opolu, a zarazem dyrektora Izby Gospodarczej „Śląsk”. Na spotkaniu zaprezentowano także filmy z I etapu konkursu. Atmosfera do ostatniego momentu była gorąca, gdyż dopiero końcowym punktem konferencji było ogłoszenie wyników i rozdanie nagród dla zwycięzców w II Powiatowym Konkursie Wiedzy o Rynku Pracy – edycja dla szkół ponadgimnazjalnych.

Pierwsze miejsce w konkursie zajęła drużyna z Zespołu Szkół w Oleśnie, drugie miejsce przypadło w udziale Zespołowi Szkół Ponadgimnazjalnych w Praszcze, na trzecim uplasowała się drużyna Zespołu Szkół Ekonomicznych i Ogólnokształcących w Oleśnie. Natomiast czwarte miejsce ex-aequo przypadło Zespołowi Szkół Zawodowych w Oleśnie i Zespołowi Szkół Ponadgimnazjalnych w Dobrodzieniu. Również piątym miejscem podzieliły się dwie drużyny: I Liceum Ogólnokształcącego w Praszcze i Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Gorzowie Śląskim.

Kolejnym partnerskim działaniem w 2017 roku była kontynuacja spotkań w ramach „Sieci Współpracy Doradców Zawodowych Powiatu Oleskiego”. Pierwsze spotkanie odbyło się 8 czerwca w sali Cechu Rzemiosł Różnych i Małej Przedsiębiorczości w Oleśnie, na które jak zawsze licznie przybyli doradcy zawodowi szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, przedsiębiorcy, przedstawiciele lokalnych cechów rzemiosł, ochotniczych hufców pracy, inkubatorów przedsiębiorczości. W spotkaniu udział wzięli również: wicestarosta Roland Fabianek, starsza wizytator Kuratorium Oświaty w Opolu Małgorzata Dybka i naczelnik Wydziału Edukacji Kultury i Sportu Renata Płaczek-Zielonka. W związku z tym, że kończył się rok szkolny 2016/17, spotkanie to było okazją do podsumowań oraz określania planów na okres jesienny, zwłaszcza dla szkolnych doradców zawodowych.

Dyrektor Publicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy podsumowali dotychczasowe działania. Wymieniono się uwagami i sugestiami na temat zagadnień z pierwszego numeru rocznika „Rynek Pracy i Doradztwo Zawodowe Powiatu Oleskiego - Informator”.

Jednym z celów spotkań w ramach „Sieci” jest poszerzanie wiedzy przydatnej doradcom zawodowym i przedsiębiorcom, która pomogłaby jak najlepiej rozumieć i wspierać młodzież w wyborze drogi kształcenia, rozpoznawaniu swoich mocnych stron i zainteresowań. W związku z powyższym psycholog Publicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Oleśnie Anna Mońka-Kabata wygłosiła prelekcję wzbogaconą prezentacją multimedialną na temat „Potrzeby rozwojowe ucznia w wieku adolescencji i w wieku szkoły ponadgimnazjalnej w kontekście wyboru dalszej drogi kształcenia”³. Tematyka przedstawiona w prelekcji przybliżyła zgromadzonym potrzeby młodzieży w wieku gimnazjalnym oraz jej sposób patrzenia na świat. Ostatnim punktem spotkania było przedstawienie i omówienie koncepcji organizacji wydarzeń związanych z Ogólnopolskim Tygodniem Kariery w 2017 roku.

Wakacje minęły nieubłagane szybko i zgodnie z ustaleniami z 8 czerwca w sali Cechu Rzemiosł Różnych i Małej Przedsiębiorczości w Oleśnie w dniu 29 września 2017 r. odbyło się kolejne spotkanie „Sieci Współpracy Doradców Zawodowych Powiatu Oleskiego”, którego głównym tematem było omówienie możliwości wspólnej organizacji wydarzeń w tegorocznej edycji Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery oraz zapoznanie się ze zmianami w przepisach dotyczących doradztwa zawodowego w szkołach.

Jak zawsze w spotkaniu udział wzięli przedstawiciele organizatorów, władz powiatowych, doradcy zawodowi, przedstawiciele OHP, oleskiego cechu, inkubatorów przedsiębiorczości, pracodawców. Zaproszeni zostali również, z uwagi na temat planowanej prelekcji, dyrektorzy szkół podstawowych i ponadgimnazjalnych.

³ Tezy wykładu zostały zaprezentowane w niniejszym wydaniu naszego rocznika, w artykule: *Psychologiczne aspekty wieku dojrzewania a wybór kierunku edukacyjno-zawodowego*

Zaproszony prelegent – Małgorzata Dybka, starszy wizytator Opolskiego Kuratorium Oświaty w Opolu, przedstawiła i omówiła obowiązujące od września 2017 r. zmiany w przepisach prawa oświatowego dotyczące doradztwa zawodowego w szkołach. Po interesującej prezentacji prawa oświatowego Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Oleśnie oraz Dyrektor Publicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Oleśnie zapoznali uczestników „Sieci” z koncepcją wspólnej organizacji w dniu 18 października „Targów Zawodów” w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery przebiegającego pod hasłem „Ja na rynku pracy: moje talenty i moje kompetencje”.

Kolejnym ważnym punktem pracy grupy było ogłoszenie przez dyrektorów Publicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Oleśnie i Powiatowego Urzędu Pracy w Oleśnie zasad pierwszego etapu III Powiatowego Konkursu Wiedzy o Rynku Pracy – edycja dla klas III gimnazjalnych. Regulamin konkursu zakładał nakręcenie w pierwszym etapie pięciominutowego filmu dotyczącego zawodu poszukiwanego na rynku pracy w powiecie oleskim, natomiast w etapie drugim - rozegranie gry planszowej z pytaniami dotyczącymi rynku pracy.

Na zakończenie omówiono zasady dotyczące publikacji artykułów w kolejnym wydaniu rocznika „Rynek Pracy i Doradztwo Zawodowe Powiatu Oleskiego – Informator” oraz zachęcono uczestników spotkania do publikacji tekstów na jego łamach.

Zgodnie z zawartymi podczas spotkania ustaleniami w dniu 16 października 2017 r. w siedzibie Starostwa Powiatowego w Oleśnie odbyło się losowanie nazw zawodów, które miały zostać przydzielone drużynom startującym w III Powiatowym Konkursie Wiedzy o Rynku Pracy – edycja dla klas gimnazjalnych. Osobą losującą był wicestarosta Roland Fabianek. Szkołom podstawowym z klasami gimnazjalnymi przypadły następujące zawody: Szkoła Podstawowa w Dobrodzieniu - piekarz, Szkoła Podstawowa w Gorzowie Śląskim - pielęgniarka, Szkoła Podstawowa Nr 1 w Oleśnie - kierowca samo-

chodu ciężarowego, Szkoła Podstawowa Nr 2 w Oleśnie - stolarz, Ośrodek Szkolenia i Wychowania OHP w Oleśnie - operator maszyn sterowanych numerycznie, Szkoła Podstawowa Nr 3 w Praszcze - monter elektroniki, Publiczna Szkoła Podstawowa w Radłowie - cieśla, Szkoła Podstawowa w Rudnikach - tapicer, Szkoła Podstawowa w Zębolicach - lakiernik samochodowy. Wicestarosta wylosował również kolejność uczestnictwa w grze planszowej podczas drugiego etapu konkursu.

Dwa dni później, 18 października 2017 r. w Miejskim Domu Kultury w Oleśnie odbyła się konferencja dla uczniów klas III gimnazjalnych z całego powiatu pod hasłem Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery „Ja na rynku pracy: moje talenty i moje kompetencje”. Zaproszenie na konferencję przyjęli Michał Siek - Opolski Kurator Oświaty, Robert Socha - dyrektor ds. kontaktów z samorządami oraz wizytatorzy Kuratorium Oświaty w Opolu.

Spotkanie otworzył wicestarosta Roland Fabianek. Kurator Michał Siek także podzielił się ze wszystkimi swoimi refleksjami dotyczącymi współpracy doradców i przedsiębiorców. Bardzo przychylnie wypowiedział się o naszej inicjatywie i gratulował pomysłu.

Ze względu na to, że sala widowiskowa oleskiego domu kultury nie mogła pomieścić jednocześnie wszystkich słuchaczy, spotkanie podzielono na dwie identyczne tury, aby ponad trzystu stojących przed wyborem przyszłej ścieżki kształcenia gimnazjalistów mogło wysłuchać dwóch wykładów zaproszonych pracodawców z naszego powiatu.

Wykład „Wymagania wobec pracowników” wygłosił Radosław Gliński z firmy „Nestro” w Starym Oleśnie, natomiast wykład „Jak szukać pracy” wygłosiły panie Monika Olejnik i Maja Wierońska z firmy „Neapco” w Praszcze. Wykłady z prezentacją multimedialną były niezwykle ciekawą propozycją dla gimnazjalistów. W bardzo kompetentny, praktyczny i obrazowy sposób prelegenci opowiedzieli młodzieży na przykładach swoich zakładów pracy o wymaganiach stawianych przyszłym pracownikom. Wykładowcy zwrócili szczególną uwagę na naukę języków obcych, a przede wszystkim na samodzielność w wyborze dalszej drogi kształcenia.

Pomiędzy prelekcjami prezentowano filmy z pierwszego etapu konkursu dla gimnazjalistów. Ponieważ filmy nakręcone przez uczniów w ciekawy sposób opowiadały o specyfice wykonywania zawodów, młodzi widzowie mieli możliwość nie tylko podziwiania pracy swoich koleżanek i kolegów, ale również poszerzenia swojej wiedzy zawodoznawczej.

Po zakończeniu pierwszej tury młodzież mogła uczestniczyć w przygotowanych dla gimnazjalistów innych wydarzeniach, w tym samym czasie do sali wchodziła kolejna grupa uczniów, aby wysłuchać wykładów i obejrzeć filmy o zawodach deficytowych.

Jak wyżej wspomniano, wykładom towarzyszyły inne wydarzenia. Korzystała z nich grupa młodzieży, która jeszcze nie weszła na konferencję lub ta,

która właśnie z niej wyszła. W holu domu kultury przygotowano stoiska pracodawców reprezentujących zawody poszukiwane na lokalnym rynku pracy, tj.: piekarza, lakiernika samochodowego, operatora obrabiarek sterowanych numerycznie CNC, położnej środowiskowej. Przedstawiciele tych zawodów pozostawali do dyspozycji gimnazjalistów, odpowiadali na nurtujące uczniów pytania. W tak zwanej „małej sali” domu kultury odbywały się prezentacje szkół ponadgimnazjalnych. Uczniowie tych szkół, na specjalnie przygotowanych stoiskach, przedstawiali gimnazjalistom swoją ofertę kształcenia, w tym kształcenia zawodowego.

Równie ciekawym projektem realizowanym w tym samym dniu były wywiady przeprowadzane przez lokalne media. Organizatorzy konferencji poprosili redakcje „Radia DOXA”, dziennika „Nowa Trybuna Opolska”, tygodnika „Kulisy Powiatu” oraz portalu internetowego „OOL24” o rozmowy z młodzieżą na temat wyboru przyszłego zawodu. Materiały te zostały wykorzystane przez media w ich bieżących publikacjach. Natomiast wywiady dotyczące pomysłów na przyszły zawód zostały udostępnione redakcji naszego rocznika i opublikowane w artykule „Kim chcę zostać?”.

Kolejnym wspólnym działaniem Publicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Oleśnie oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Oleśnie było zorganizowanie i przeprowadzenie III Powiatowego Konkursu Wiedzy o Rynku Pracy – edycja dla gimnazjalistów. Honorowy patronat nad konkursem objął Starosta Oleski.

W dniu 25 października 2017 r. zebrała się i ukonstytuowała komisja konkursowa. W jej skład weszli przedstawiciele organizatorów, starostwa, oleskiego cechu oraz inkubatorów przedsiębiorczości. W tym samym dniu komisja oceniła wyświetlone kilka dni wcześniej, podczas „Targów Zawodów”, projekty filmowe dotyczące zawodów poszukiwanych na powiatowym rynku pracy.

Drugim etapem konkursu, zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami, było rozegranie gry planszowej z pytaniami dotyczącymi rynku pracy. Ponieważ

zasadą organizatorów zawsze było dostarczenie młodzieży dodatkowej wiedzy na temat rynku pracy, postanowiono, że po rozgrywkach, a przed uroczystym wręczeniem nagród, odbędzie się wykład na temat przedsiębiorczości.

W dniu 13 listopada 2017 r. o godzinie 9.00 w Miejskim Domu Kultury w Oleśnie, rozpoczął się drugi etap III Powiatowego Konkursu Wiedzy o Rynku Pracy – edycja dla gimnazjalistów. Siedem drużyn stanęło do rywalizacji w grze planszowej pod nazwą „Gra Powiatowego Konkursu Wiedzy o Rynku Pracy”. Rywalizacja była bardzo emocjonująca i wyrównana. Młodzież świetnie przygotowała się do udziału w konkursie. Obserwujący zmagania opiekunowie drużyn i komisja z wielkim zainteresowaniem śledzili grę. Jak w każdej rywalizacji są zwycięzcy i pokonani. Po podsumowaniu przez komisję wyników dwóch etapów konkursu okazało się, że trzy drużyny, Szkołę Podstawową w Gorzowie Śląskim, Szkołę Podstawową w Praszce i Szkołę Podstawową w Rudnikach, czeka dogrywka o trzecie miejsce. Dogrywkę wygrała szkoła z Rudnik, natomiast szkoły z Praszki i Gorzowa Śląskiego zajęły ex-aequo czwarte miejsce.

Po podsumowaniu dwóch etapów III Powiatowego Konkursu Wiedzy o Rynku Pracy dla kl. III gimnazjum pierwsze miejsce zajęła Szkoła Podstawowa w Radłowie, drugie miejsce - Szkoła Podstawowa nr 2 w Oleśnie, trzecie miejsce - Szkoła Podstawowa w Rudnikach, czwarte miejsce - ex-aequo Szkoła Podstawowa w Praszce i w Gorzowie Śląskim, piąte - Publiczna Szkoła Podstawowa nr 1 w Oleśnie, szóste - Publiczna Szkoła Podstawowa w Dobrodzieniu, siódme - Publiczna Szkoła Podstawowa w Zębolicach, ósme - Ośrodek Szkolenia i Wychowania OHP.

Przed ogłoszeniem wyników, gdy na salę przybyli również dyrektorzy szkół

gimnazjalnych⁴, głos zabral zaproszony wykładowca Józef Kaczmarek, Kanclerz Wyższej Szkoły Zarządzania i Administracji w Opolu. W swoim wystąpieniu opowiadał gimnazjalistom i ich opiekunom oraz dyrektorom szkół podstawowych o różnych aspektach przedsiębiorczości.

Po prelekcji przewodnicząca komisji, dyrektor Publicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Oleśnie Jolanta Górka wraz z Maciejem Flankiem, dyrektorem Powiatowego Urzędu Pracy w Oleśnie, wiceprzewodniczącym komisji, oficjalnie ogłosili wyniki konkursu. Rozdano bardzo atrakcyjne nagrody. Na koniec zrobione zostało pamiątkowe zdjęcie. Rozmowy w kuluarach trwały jeszcze dłuższą chwilę. Nie obyło się bez łez wzruszenia u zwycięzców i smutku u tych, którzy mierzyli dużo wyżej.

Wszyscy uczestniczący w zmaganiach II etapu konkursu (rywalizująca młodzież, opiekunowie oraz zaproszeni goście) jednogłośnie ocenili wysoki poziom wiedzy uczniów, którzy bardzo dobrze odpowiadali na pytania. W dyskusji po konkursie również wysoko oceniono pomysł gry planszowej. Ta nowatorska formuła wymagała zaangażowania sporej grupy pracowników poradni i urzędu pracy. Doradcy zawodowi obu instytucji, Lidia Nocuń i Patrycja Adamczyk opracowały prawie 250 pytań. Notabene, przed zaprezentowaniem gry, w celu sprawdzenia jej i dokonania niezbędnych korekt, należało ją kilka razy rozegrać. Nie ukrywamy, że ochoczo włączyli się do tego niektórzy członkowie komisji i pracownicy naszych instytucji. Okazało się, że ich praca zdała egzamin.

Zdarzeniem, które nie było zaplanowanym przedsięwzięciem w ramach „Sieci Współpracy Doradców Zawodowych Powiatu Oleskiego”, ale efektem jej działania, była organizacja giełd pracy w ramach powiatowych targów kooperacyjnych „Kooperacja 2017”. Organizatorem całego wydarzenia było Starostwo Powiatowe w Oleśnie. W wyniku ustaleń pomiędzy organizatorem a Powiatowym Urzędem Pracy w Oleśnie zorganizowano giełdy pracy dla dziewięciu pracodawców. Naborem kandydatów do pracy zajmował się Powiatowy Urząd Pracy w Oleśnie. Kilku pracodawców zgłosiło dodatkowo chęć rozmów z uczniami ostatnich klas szkół z terenu naszego powiatu. Dzięki kontaktom na Facebooku w ramach zamkniętej grupy „Sieć Współpracy Doradców Zawodowych Powiatu Oleskiego” i pomocy szkolnych doradców zawodowych kilku uczniów Zespołu Szkół Zawodowych w Oleśnie oraz Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Praszcze wzięło udział w tym przedsięwzięciu. Doradcy zawodowi w tych szkołach pomogli swoim podopiecznym napisać CV oraz przygotować się do piętnastominutowej rozmowy z pracodawcą. Nie znamy efektów tych rozmów, ale po ich zakończeniu kilku pracodawców poprosiło o cykliczną (najlepiej kwartalną) organizację takich spotkań.

⁴ Intencją organizatorów jest rozgrywanie konkursu przy jak najbardziej ograniczonym udziale osób trzecich. W sali znajdują się zazwyczaj: rywalizujący ze sobą uczniowie, osoby zasiadające w komisji konkursowej, opiekunowie drużyn, przedstawiciele organizatorów niezbędni do przeprowadzenia konkursu. Wszyscy dodatkowo zaproszeni goście przybywają dopiero po zakończeniu zmagania.

Organizatorzy partnerstwa – Publiczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Oleśnie oraz Powiatowy Urząd Pracy w Oleśnie – w mijającym roku promowali działania, które były udziałem nie tylko liderów, ale wszystkich jego uczestników.

Na spotkaniu w czasie Forum Dyrektorów Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych Województwa Opolskiego Jolanta Górka zaprezentowała dyrektorom poradni oraz przedstawicielom Opolskiego Kuratorium Oświaty w ramach tak zwanych dobrych praktyk partnerską współpracę PPP-P w Oleśnie z Powiatowym Urzędem Pracy w Oleśnie, której podstawowym celem jest wspieranie pracodawców i doradców zawodowych, w tym szkolnych doradców zawodowych w powiecie oleskim.

Z kolei Maciej Flank na spotkaniu Konwentu Dyrektorów Powiatowych Urzędów Pracy Województwa Opolskiego przedstawił ideę naszego partnerstwa dyrektorom powiatowych urzędów pracy oraz zachęcił do organizacji podobnych działań⁵.

Dyrektorzy obu instytucji promowali również ideę partnerstwa podczas spotkań z Kuratorem Oświaty w Opolu Michałem Siekiem oraz dyrektorem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu Jackiem Suskim.

Dowodem przychylności dla naszych działań jest liczna i aktywna obecność pracowników opolskiego kuratorium w przedsięwzięciach organizowanych przez obie oleskie instytucje.

Jesienią tego roku Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu przystąpił do organizacji partnerstwa na rzecz wspierania szkolnictwa zawodowego na terenie województwa opolskiego. Podczas spotkania organizacyjnego nie ukrywano, że jednym ze wzorów tej inicjatywy były działania partnerskie prowadzone w powiecie oleskim.

Ponadto Powiatowy Urząd Pracy w Oleśnie zgłosił ideę powiatowych konkursów wiedzy o rynku pracy w konkursie „Lider Aktywizacji Osób Młodych” organizowanym przez Fundację Promocji Inicjatyw Społecznych POLPROM, objętym Honorowym Patronatem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Do udziału w konkursie mogły zgłaszać się publiczne instytucje rynku pracy oraz prywatne agencje zatrudnienia. Powiatowy Urząd Pracy w Oleśnie otrzymał jedną z dziesięciu równorzędnych głównych nagród w kategorii publiczne instytucje rynku pracy i uzyskał tytuł „Lider Aktywizacji Osób Młodych”.

Podsumowując przedstawione powyżej działania partnerskie można śmiało stwierdzić, że był to kolejny rok intensywnej pracy liderów porozumienia i wszystkich jego partnerów, którym serdecznie dziękujemy za współpracę. Należy zdać sobie sprawę z tego, że nawet najbardziej szczytne

⁵ Powiatowe urzędy pracy województwa opolskiego prowadziły i prowadzą własne, często innowacyjne, dostosowane do potrzeb swojego lokalnego rynku pracy, działania dotyczące młodzieży. Dowodem na to są chociażby nagrody przyznane w tegorocznym konkursie Fundacji „POLPROM”. Jednak partnerstwo na rzecz wspierania doradztwa zawodowego w takim zakresie jest działaniem zupełnie innym i rzadko spotykanym.

idee partnerstwa bez efektywnej współpracy pozostałyby tylko suchymi zapisami na papierze lub niewypowiedzianymi pomysłami. Nasze partnerstwo istnieje dlatego, że na swojej drodze spotkaliśmy osoby i instytucje, które chcą zrobić coś więcej dla ludzi, za których czują się odpowiedzialne.

Nie sposób nie docenić pracy doradców zawodowych w szkołach oraz ochotniczych hufcach pracy, którzy uczestniczyli w przygotowywaniu młodzieży do konkursów oraz spotkań z pracodawcami. Ważną rolę pełnili również nauczyciele, którzy wspierali lub czasowo zastępowali działania doradców. Należy zauważyć, co zostanie udokumentowane na kolejnych stronach niniejszego wydania naszego rocznika, że doradcy zawodowi i tak prowadzą swoje działania, niezależnie od tych, które są realizowane w ramach porozumienia partnerskiego.

Nie zawiedli nas również współpracujący z nami pracodawcy oraz ich związki i stowarzyszenia. Mogliśmy liczyć na ich pomoc w prezentacji zawodów, w wygłaszaniu wykładów, w pracach komisji konkursowych, w spotkaniach „Sieci”. Pomagali nam również przedstawiciele inkubatorów przedsiębiorczości.

Mogliśmy liczyć na pomoc instytucji, których polityka ma znaczny wpływ na efekty naszego działania. Nasze działania wspierane były przez Starostę Oleskiego, Opolskiego Kuratora Oświaty, Dyrektora Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu.

Wszystkie organizowane w tym roku przedsięwzięcia, oprócz tak zwanych „efektów twardych” (organizacja spotkań, konferencji, targów), zaowocowały również „efektami miękkimi”. Należą do nich przede wszystkim coraz lepsze kontakty wśród członków grupy doradczej, budowanie w niej wzajemnego zaufania oraz chęci do współpracy. W drugim roku działania nie tylko rozumiemy się coraz lepiej, ale również zaczynamy wspólnie rozwiązywać różne problemy oraz snuć plany na przyszłość.

Należy również dodać, że sprawdził się pomysł utworzenia zamkniętej grupy dla wszystkich członków „Sieci Współpracy Doradców Zawodowych Powiatu Oleskiego” na Facebooku. Okazało się, że to świetne miejsce do szybkiej wymiany komunikatów, informacji oraz dzielenia się swoimi pomysłami i propozycjami.

Obszar doradztwa, a zwłaszcza doradztwa dla ludzi młodych, kwestia pomocy w wyborze zawodu jest w Polsce obszarem bardzo mało zorganizowanym. Równie niezorganizowany jest proces pozyskiwania przez pracodawców przyszłych absolwentów szkół jako potencjalnych pracowników, co jest ważne w przypadku pojawiającego się w wielu regionach naszego kraju deficytu siły roboczej w różnych zawodach. Bardzo ważne jest jednak to, aby ludzie młodzi wybierali ścieżkę swojej kariery jak najlepiej dopasowując swoje plany zawodowe do potrzeb rynku pracy. Nasze działania jako liderów, zgłaszane przez pracodawców i doradców problemy pozwalają uzmysłowić

nam, że „im głębiej w las, tym więcej drzew”. Brakuje w tym obszarze nowych rozwiązań systemowych.

Kwestią podstawową jest bardzo pilna potrzeba zwiększenia wymiaru godzin poświęcanych na doradztwo zawodowe w szkołach. Doradcy zawodowi, jeśli mają rzetelnie świadczyć usługi doradcze dla uczniów, być jednocześnie partnerem dla pracodawców oraz instytucji rynku pracy, to muszą poświęcać na to znacznie więcej czasu. Należałoby również więcej czasu i uwagi poświęcać uczniom i to już w klasach niższych, inaczej niż czynione jest to dotychczas. Jeśli problemu tego nie rozwiąże się na poziomie centralnym, należałoby się zastanowić nad możliwością skorzystania z projektów (w tym projektów unijnych) finansowanych na poziomie wojewódzkim, a realizowanych w powiatach i gminach.

Na zakończenie, w imieniu Publicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Oleśnie oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Oleśnie serdecznie dziękujemy wszystkim, którzy kontynuują z nami pracę oraz tym, którzy podjęli ją w bieżącym roku. Dziękujemy za zaangażowanie we wspólne działania, za wsparcie, za nowe pomysły. Jak wynika z opisanych powyżej działań, w tym roku zrobiliśmy bardzo dużo. Jest to efekt dużej determinacji liderów, ale przede wszystkim bardzo wyraźnego wsparcia wszystkich osób i podmiotów działających w obszarze partnerstwa. To właśnie ten wyraźny odzew ze strony doradców, pracodawców, organizacji pracodawców i inkubatorów, lokalnych mediów oraz innych instytucji i osób, które wspierały nasze wspólne pomysły, był siłą napędową wszelkich działań. Dlatego też serdecznie Wszystkim Państwu dziękujemy!

III. Sytuacja na lokalnym rynku pracy

Grażyna Kielbus, Donata Wieczorek¹

Powiat oleski w liczbach

1. Analiza bezrobocia powiatu oleskiego w latach 2013-2017

Powiatowy Urząd Pracy w Oleśnie obejmuje swoim zasięgiem 7 gmin: Dobrodzień, Gorzów Śl., Olesno, Praszka, Radłów, Rudniki i Zębowice. Według stanu na 30 września 2017 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych wynosiła 1242 osoby, w tym 785 kobiet, które stanowiły 63,2% ogółu bezrobotnych. W porównania do końca września 2016 roku ilość bezrobotnych zarejestrowanych w tutejszym urzędzie spadła o 18,7%, z 1528 osób do 1242. W porównaniu do 30.09.2016 r. odnotowaliśmy spadek ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych we wszystkich gminach powiatu: Dobrodzień o 28,8%, Gorzów Śl. – 8,2%, Olesno – 17,6%, Praszka – 20,5%, Radłów – 9,6%, Rudniki – 21,8% i Zębowice – 13,5%. Liczbę zarejestrowanych bezrobotnych w latach 2013-2017 przedstawia wykres nr 1.

Wykres 1. Skala bezrobocia rejestrowanego na terenie powiatu oleskiego w latach 2013-2017

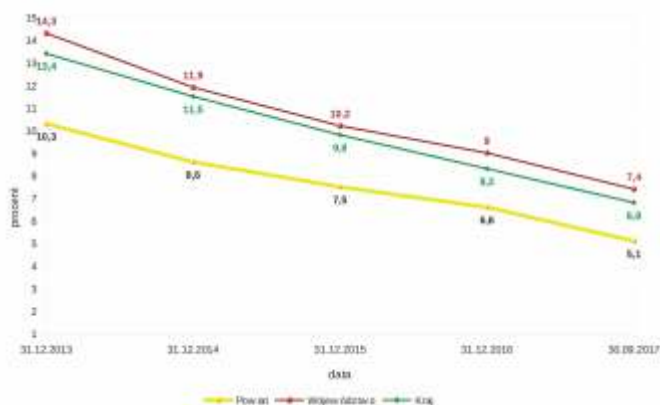
Z przedstawionego wykresu wynika, że bezrobocie w powiecie oleskim systematycznie spada i z liczby 2455 w końcu 2013 r. zmniejszyło się do 1242 w końcu września 2017 r. Można zauważyć, że regularnie w ciągu każdego roku najwyższy poziom bezrobocia utrzymuje się w pierwszych jego miesiącach.

Stopa bezrobocia w powiecie oleskim na koniec września 2017 r. w porów-

¹ Grażyna Kielbus – zastępca dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Oleśnie, Donata Wieczorek – specjalista ds. ewidencji i świadczeń w Powiatowym Urzędzie Pracy w Oleśnie.

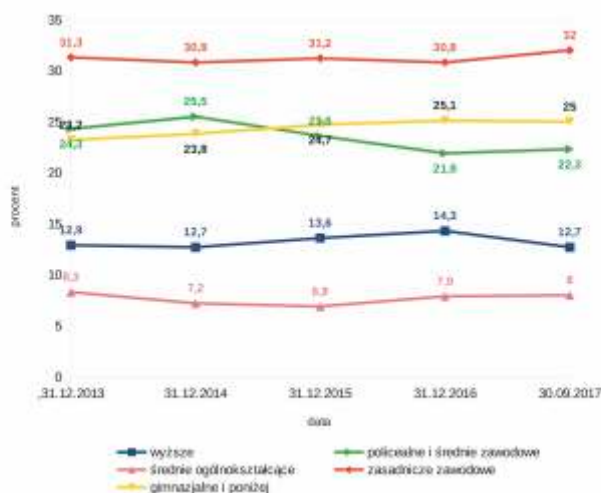
naniu do września 2016 r. spadła z 6,4% do 5,1% (w województwie spadła z 8,8% do 7,4%, w kraju z 8,3% do 6,8%). Poniższy wykres przedstawia stopę bezrobocia na przestrzeni lat 2013 – 2017.

Wykres 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie oleskim na tle województwa i kraju w latach 2013-2017

Analizując bezrobotnych pod względem poziomu wykształcenia zauważyć należy, iż najliczniejszą grupę tworzą bezrobotni z wykształceniem zawodowym, którzy na koniec września 2017 r. stanowili 32,0% całej populacji. Tendencja taka kształtuje się na przestrzeni kilku lat. Drugą pod względem liczebności grupę tworzą osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym – 25,0%. Najmniejszą grupę stanowią bezrobotni z wykształceniem średnim ogólnokształcącym – 8,0%. Ponad połowa zarejestrowanych (57,0%) posiadała wykształcenie niższe niż średnie. Poziom wykształcenia bezrobotnych na przestrzeni kilku lat przedstawia wykres nr 3.

Wykres 3. Udział bezrobotnych według wykształcenia w stosunku do ogółu w latach 2013-2017

2. Charakterystyka osób bezrobotnych do 30 roku życia

Wśród 1242 bezrobotnych zarejestrowanych na koniec września 2017 r. co trzecia osoba nie posiadała ukończonego 30 roku życia. Grupa ta liczyła 414 bezrobotnych (33,3% ogółu bezrobotnych), w tym 307 kobiet. Ponad połowę tej grupy stanowili bezrobotni do 25 roku życia (57,0%). Liczba bezrobotnych do 30 roku życia w gminach powiatu oleskiego wynosiła od 22 osób (w tym 15 osób do 25 roku życia) w gminie Zębów do 108 osób (w tym 56 osób do 25 roku życia) w gminie Olesno.

W okresie od stycznia do września 2017 r. zarejestrowanych zostało 1637 bezrobotnych, w tym 808 osób do 30 roku życia, gdzie aż 62,5% to osoby do 25 roku życia. Można zauważyć, że od maja zwiększała się liczba rejestracji osób młodych, wśród których byli absolwenci szkół.

W porównaniu z końcem września 2016 r. zanotowano spadek w omawianej grupie bezrobotnych o 145 osób. Zauważalny jest także stopniowy spadek udziału tej grupy bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych (z 37,1% na koniec września 2015 r. do 33,3% na koniec września 2017 r.). W okresie od stycznia do września 2017 r. zostały wyłączone z ewidencji bezrobotnych 1982 osoby, z tego 917 do 30 roku życia. Główną przyczyną wyrejestrowania osób młodych było podjęcie zatrudnienia. Z tego powodu wyłączono 497 osób, tj. 54,2% z 917. Popularną formą aktywizacji wśród bezrobotnych są staże, z których w 2017 r. skorzystały 163 osoby, z czego 66,3% to osoby do 30 roku życia.

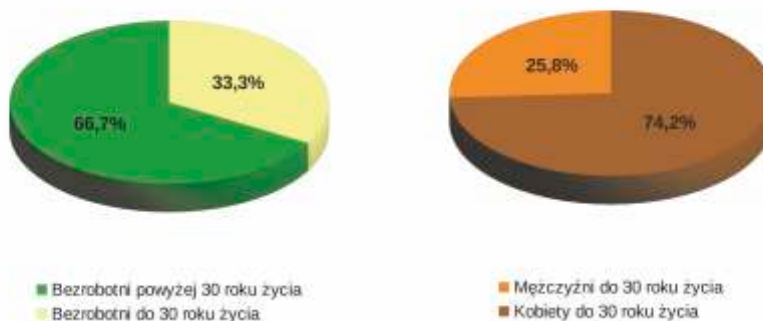
W grupie osób do 30 roku życia na koniec września 2017 roku możemy wyszczególnić:

- kobiety – 307 osób (74,2%),
- osoby do 25 roku życia - 236 osób (57,0%),
- osoby długotrwale bezrobotne – 162 osoby (39,1%),
- osoby bez doświadczenia zawodowego – 162 osoby (39,1%),
- osoby bez kwalifikacji zawodowych – 158 osób (38,2%),
- osoby posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia – 156 osób (37,7%),
- osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki – 92 osoby (22,2%),
- osoby niepełnosprawne – 9 osób (2,2%).

Udział osób bezrobotnych do 30 roku życia w ogólnej liczbie zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Oleśnie przedstawia wykres nr 4.

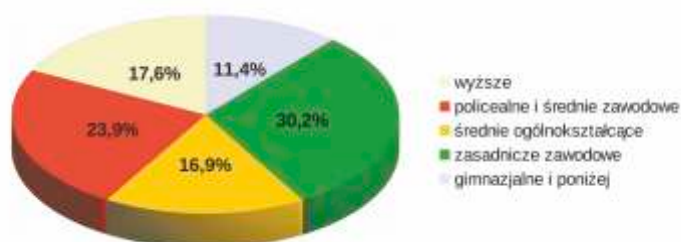
Jak wynika z przedstawionych danych w grupie osób do 30 roku życia przeważały kobiety, które stanowiły 74,2%, a 37,7% z nich nie podjęło zatrudnienia po urodzeniu dziecka. W porównaniu z mężczyznami znacznie częściej klasyfikowane były jako osoby długotrwale bezrobotne i stanowiły aż 93,8% wśród długotrwale bezrobotnych do 30 roku życia. Większość osób z analizowanej grupy zamieszkiwała tereny wiejskie – 68,4%.

Wykres 4. Udział bezrobotnych do 30 roku do ogółu bezrobotnych oraz udział kobiet w grupie osób do 30 roku życia, stan na 30.09.2017 r.

Wśród osób do 30 roku życia przeważały osoby z wykształceniem policealnym i średnim – 40,8% oraz zasadniczym zawodowym – 30,2%. W dalszej kolejności sytuowały się osoby z wykształceniem wyższym – 17,6%, a najmniejszą grupę stanowili bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnym i niższym – 11,4%. Z powyższych danych wynika, że ponad połowa osób posiadała wykształcenie średnie i wyższe, a wiele z nich kontynuuje naukę w systemie zaocznym w celu podniesienia swoich kwalifikacji. Na wykresie nr 5 przedstawiono podział bezrobotnych do 30 roku życia ze względu na poziom wykształcenia.

Wykres 5. Poziom wykształcenia wśród bezrobotnych do 30 roku życia na 30.09.2017 r.

Z analizy bezrobotnych do 30 roku życia z wykształceniem wyższym wynika, że najwięcej osób posiadało następujące kierunkowe wykształcenie: pedagogika – 14 osób, ekonomia – 10, administracja – 9 oraz fizjoterapia i informatyka po 4 osoby. Osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym najczęściej kończyły naukę na następujących kierunkach: sprzedawca – 41 osób, fryzjer – 21, kucharz małej gastronomii – 13, kucharz – 9, mechanik pojazdów samochodowych – 9 i cukiernik – 7.

Na koniec września 2017 r. 31,2% bezrobotnych do 30 roku życia nie posiadało stażu pracy. Największy udział mieli bezrobotni ze stażem pracy od roku do 5 lat – 43,5%.

3. Struktura bezrobotnych ze względu na zawody i specjalności

Analizując bezrobotnych ze względu na zawody (zawody wykonywane w ostatnim miejscu pracy i udokumentowane pracą w okresie minimum 6 miesięcy w tym samym zawodzie lub zawody wyuczone, jeśli osoba nie pracowała) można dokonać podziału uwzględniając klasyfikację według wielkich grup zawodów. Na koniec września 2017 r. podział bezrobotnych według grup poczynając od najliczniejszej przedstawiał się następująco:

1) pracownicy usług i sprzedawcy – do grupy tej należało 320 bezrobotnych (25,8% ogółu bezrobotnych), a znaczną przewagę w tej grupie stanowiły kobiety – 87,8%. Bezrobotni do 30 roku życia stanowili 40,9% tej grupy zawodów, z czego 61,8% to osoby do 25 roku życia. Gdyby przyjąć, że 320 osób w tej grupie zawodów stanowi 100%, to największy udział w tej grupie zawodów mieli:

- sprzedawcy i pokrewni – 61,6%, gdzie dominowali bezrobotni z zawodem sprzedawca – 92,9%,
- kucharze – 10,3%,
- fryzjerzy – 10,0%, wśród których 34,8% posiadało zawód technika usług fryzjerskich;

2) robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – grupę tą zasilalo 301 bezrobotnych (24,2% ogółu bezrobotnych), gdzie kobiety stanowiły mniejszość – 39,5%, a osoby do 30 roku życia to 21,3%, z czego 60,9% to osoby do 25 roku życia. Gdyby przyjąć, że 301 osób w tej grupie zawodów stanowi 100%, to najwięcej bezrobotnych posiadało zawody w kategorii:

- stolarze meblowi i pokrewni – 16,9%, gdzie dominował zawód stolarz – 62,7%,
- ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni – 16,6%, gdzie dominowali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z drutu, lin, siatek i kabli – 56,0%;

3) pracownicy wykonujący prace proste – to 142 bezrobotnych (11,4% ogółu bezrobotnych) z przewagą kobiet – 59,2%. Osoby do 30 roku życia to nieznaczna grupa z udziałem 9,8% i przewagą osób powyżej 25 roku życia.

Gdyby przyjąć, że 142 osoby w tej grupie zawodów stanowią 100%, to najczęściej występujące zawody to:

- pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne – 33,8% z dominacją sprzątaczek biurowych – 64,6%,
- robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym z pomocniczym robotnikiem budowlanym – 13,4%; był to zawód w 100% wykonywany przez mężczyzn,
- ręczni pakowacze i znakowacze z pakowaczem ręcznym – 11,3%;

4) specjaliści – to 96 bezrobotnych, którzy stanowili 7,7% ogółu bezrobotnych. Tutaj również dominowały kobiety – 58,3% i osoby do 30 roku życia – 51,0%, w tym 28,6% osób do 25 roku życia. Gdyby przyjąć, że 96 osób w tej grupie zawodów stanowi 100%, to w grupie tej przeważały następujące zawody:

- specjaliści do spraw administracji i rozwoju – 11,5%, wśród których dominowali specjaliści administracji publicznej – 63,6%,
- nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego) – 6,2%, gdzie przeważali nauczyciele wychowania fizycznego – 50,0%,
- specjaliści do spraw wychowania małego dziecka z nauczycielem przedszkola – 6,2%;

5) technicy i inny średni personel – to 82 bezrobotnych, czyli 6,6% ogółu bezrobotnych, z przewagą kobiet – 61,0%. Osoby do 30 roku życia to 48,8% grupy, w tym 60,0% to osoby do 25 roku życia. Gdyby przyjąć, że 82 osoby w tej grupie zawodów stanowią 100%, to najczęstsze zawody wśród tej grupy to:

- średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych – 12,2% z dominacją zawodu technik ekonomista – 90,0%,
- księgowi – 9,8%;

6) operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń – to 77 bezrobotnych, którzy stanowili 6,2% ogółu bezrobotnych. Jest to grupa zawodów, w której przeważali mężczyźni – 61,0%, a udział osób do 30 roku życia wynosił 15,6%, w tym 25,0% to osoby do 25 roku życia. Gdyby przyjąć, że 77 osób w tej grupie zawodów stanowi 100%, to do najczęstszych zawodów w tej grupie należą:

- operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali – 18,2% z dominującym zawodem operator maszyn do produkcji drutów i prętów – 71,4%,
- monterzy sprzętu elektrycznego – 11,7% z zawodem monter wiązek elektrycznych, który stanowił aż 88,9%;

7) pracownicy biurowi – to grupa 73 bezrobotnych (5,9% ogółu bezrobotnych) z dominacją kobiet – 79,4%. Osoby do 30 roku życia to 32,9%, w tym 62,5% to osoby do 25 roku życia. Gdyby przyjąć, że 73 osoby w tej grupie zawodów stanowi 100%, to większość stanowili bezrobotni z następujących kategorii zawodów:

- pracownicy obsługi biurowej – 41,1%, w której większość to osoby z zawodem pozostali pracownicy obsługi biurowej – 86,7%;
- magazynierzy i pokrewni – 23,3%, z przewagą magazynierów – 94,1%;

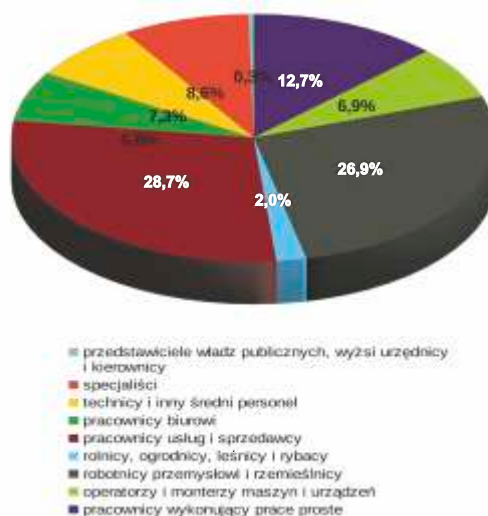
8) rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy – to grupa 22 bezrobotnych, którzy stanowili 1,8% ogółu bezrobotnych, z przewagą kobiet – 68,2%. W tej grupie zawodów nie było osób do 30 roku życia. Gdyby przyjąć, że 22 osoby w tej grupie zawodów stanowią 100%, to najczęstsze zawody to:

- robotnicy leśni i pokrewni – 22,7% z 20,0% udziałem kobiet;

9) przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy – to niewielka grupa, która stanowiła 0,3% ogółu bezrobotnych.

Wśród 1242 bezrobotnych na koniec września 2017 r. 10,1% nie posiadało żadnego zawodu wyuczonego lub zawodu wykonywanego minimum 6 miesięcy. W zbiorowości tej aż 64,0% to osoby do 30 roku życia, w tym 68,7% to osoby do 25 roku życia. Podział bezrobotnych ze względu na zawody i specjalności przedstawia wykres nr 6.

Wykres 6. Struktura bezrobotnych według wielkich grup zawodowych na 30.09.2017 r.

Oprócz poziomu wykształcenia wiodące znaczenie dla pozycji na rynku pracy ma zawód reprezentowany przez bezrobotnych. Tabela nr 1 przedstawia konfigurację bezrobotnych według najczęściej występujących zawodów. Wykazane zawody, tak jak we wcześniejszej analizie, to zawody wykonywane w ostatnim miejscu pracy i udokumentowane pracą w okresie minimum 6 miesięcy w tym samym zawodzie lub zawody wyuczone, jeśli osoba nie pracowała.

Tabela 1. Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według najczęściej posiadanych/wykonywanych zawodów w latach 2013-2017

Lp.	Nazwa zawodu	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016	30.09.2017
1.	fryzjer	50	23	30	35	23
2.	kucharz	40	40	48	30	31
3.	mechanik pojazdów samochodowych	34	21	11	7	11
4.	murarz	43	48	28	20	11
5.	operator maszyn do produkcji wyrobów z drutu, lin, siatek i kabli	18	14	18	32	28
6.	pomocniczy robotnik budowlany	33	25	28	31	19
7.	pozostali monterzy izolacji	33	23	19	22	21
8.	pozostali pracownicy obsługi biurowej	24	20	14	42	26
9.	robotnik gospodarczy	26	23	24	36	25
10.	sprzątaczką biurową	19	12	22	29	31
11.	sprzedawca	264	237	211	236	183
12.	stolarz	42	18	34	32	32
13.	ślusarz	70	61	51	24	10
14.	szwaczka ręczna	45	40	28	14	12
15.	technik ekonomista	55	56	42	19	9
16.	technik handlowiec	22	25	21	8	6
17.	technik prac biurowych	20	26	14	5	3
18.	tokarz w metalu	31	29	22	5	6

Źródło: Tabela 1. i 2. - opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Oleśnie

Z zamieszczonego zestawienia wyraźnie wynika, że na przestrzeni analizowanych lat wyróżniającą się grupę bezrobotnych stanowiły osoby reprezentujące zawody związane z posiadaniem kwalifikacji na poziomie zawodowym. Zdecydowanie najwięcej bezrobotnych pozostających w rejestrze na koniec września 2017 r. to osoby posiadające zawód sprzedawcy – 183 osoby. Taka sytuacja utrzymuje się od lat, jednak z roku na rok liczba ta zmniejsza się i z 264 sprzedawców w końcu 2013 r. spadła do 183 na koniec września 2017 r. Jednocześnie można zauważyć wzrost udziału procentowego sprzedawców w ogólnej liczbie bezrobotnych z 10,7% w dniu 31.12.2013 r. do 14,7% w dniu 30.09.2017 r. Przyczyną tego stanu jest z pewnością systematyczny spadek ogólnej liczby bezrobotnych. Zarazem osoby posiadające zawód sprzedawcy są najczęściej poszukiwane przez pracodawców. Spowodowane to jest znaczną rotacją zatrudnionych z uwagi między innymi na brak predyspozycji osobowościowych do pracy na tym stanowisku, zmienność, problemy z wykonywaniem pracy fizycznej, przeciwwskazania

zdrowotne, obowiązki rodzicielskie bądź niesatysfakcjonujące warunki płacowe.

Kolejnymi zawodami pod względem ilości bezrobotnych są: stolarze – 32, kucharze – 32 i sprzątaczkę biurowe – 31. Jednak, jak można zauważyć w porównaniu do sprzedawców, są to grupy zawodów, które posiadała znacznie mniejsza liczba bezrobotnych.

Na przestrzeni lat znacznie zmniejszyła się ilość osób posiadających zawód technika ekonomisty. Udział tych osób z 2,2% w dniu 31.12.2013 r. spadł do 0,7% w dniu 30.09.2017 r. Równocześnie zwiększył się udział pozostałych pracowników obsługi biurowej z 1,0% w końcu 2013 r. do 2,1% w końcu września 2017 r.

Do zawodów, których liczba znacznie się zmniejszyła na przestrzeni omawianych lat, należą również: ślusarz (z liczby 70 w 2013 roku pozostało 10 w roku 2017), murarz (z 43 osób spadek do 11), szwaczka (z 45 do 13), tokarz w metalu (z 31 do 6) oraz mechanik pojazdów samochodowych (z 34 do 11). Można zauważyć, że spada liczba bezrobotnych będących pracownikami fizycznymi. Jedną z przyczyn są wyjazdy za granicę, do których zachęcają wyższe zarobki.

Analizując bezrobotnych ze względu na najczęściej ostatnio wykonywany lub posiadany zawód można zaobserwować, że spośród zawodów wymienionych w powyższej tabeli nie ma zawodów związanych ze stanowiskami specjalistycznymi czy kierowniczymi. Oznacza to, że bezrobotni to głównie osoby, które zajmowały ostatnio stanowiska niewymagające ukończenia studiów wyższych.

4. Zapotrzebowanie na zawody na lokalnym rynku pracy

4. 1. Najczęściej występujące oferty pracy w latach 2013-2017

Tabela nr 2 przedstawia najczęściej występujące oferty pracy, które zostały zgłoszone do Powiatowego Urzędu Pracy w Oleśnie w latach 2013-2017.

Analizując strukturę tabeli zauważamy, że w badanym okresie na terenie powiatu oleskiego pracodawcy za pośrednictwem Powiatowego Urzędu Pracy w Oleśnie poszukiwali przede wszystkim techników prac biurowych, sprzedawców, robotników gospodarczych, tapicerów, szwaczek, stolarzy oraz robotników budowlanych. Wyżej wymienione zawody począwszy od roku 2013 aż do roku 2017 znajdowały się w czołówce najczęściej występujących ofert pracy. Zainteresowaniem cieszyły się ponadto takie zawody, jak: operator maszyn, kierowca, szlifierz metali, magazynier, murarz oraz pracownik ochrony.

Analizując rynek pracy należy mieć świadomość jego ciągłej modyfikacji. Tak też jest np. z zapotrzebowaniem osób na stanowisko stolarza czy sprzedawcy. Z przedstawionej tabeli wynika, że od roku 2013 do roku 2016 sprzedawca znajdował się w pierwszej trójce najczęściej zgłaszanych ofert pracy, natomiast w roku 2017 nastąpił jego znaczny spadek. W porównaniu do 2016 r., gdzie

Tabela 2. Najczęściej występujące oferty pracy w latach 2013-2017

Lp.	Zawód	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	01.01-30.09.2017
1.	drwal/pilarz drzew	20	0	2	0	10
2.	kierowca ciągnika siodłowego	1	21	8	4	5
3.	kierowca samochodu ciężarowego	8	14	20	30	9
4.	magazynier	7	7	14	32	21
5.	montaż-mechanik rowerów	0	0	0	30	31
6.	murarz	27	14	11	26	22
7.	operator maszyn do obróbki skrawaniem	3	11	7	36	1
8.	operator maszyn do produkcji wyrobów z drutu, lin, siatek i kabli	0	48	63	20	0
9.	pracownik ochrony fizycznej	24	16	4	4	6
10.	robotnik budowlany	22	29	33	84	68
11.	robotnik gospodarczy	55	43	58	53	47
12.	sprzedawca	45	96	85	113	48
13.	stolarz	34	23	44	31	80
14.	szlifiarz metali	0	36	21	32	10
15.	szwaczka maszynowa	0	0	30	54	34
16.	szwaczka ręczna	30	30	12	30	40
17.	tapicer	36	36	54	48	55
18.	technik prac biurowych	83	105	82	96	64

zgłoszono 113 ofert w zawodzie sprzedawcy, rok później ofert pracy na takie stanowisko wpłynęło już jedynie 48. Oznacza to zatem, że rynek pracy w poprzednich latach „nasycił się” osobami wykwalifikowanymi w tym zawodzie i z tego względu nie są już tak często poszukiwani jak we wcześniejszych latach. Odwrotną sytuację przedstawia zawód stolarza. W roku 2016 w wyżej wymienionym zawodzie zgłoszonych zostało 31 ofert pracy, natomiast w roku kolejnym liczba ta wzrosła aż do 80. Świadczy to o tym, iż pracodawcy coraz częściej mają problem w pozyskaniu pracowników o określonych kompetencjach czy uprawnieniach i dlatego coraz więcej ofert pracy wpływa do Powiatowego Urzędu Pracy w Oleśnie właśnie w tym zawodzie. Podobna sytuacja dotyczy również robotników budowlanych, gdzie od 2016 r. zauważamy jego widoczny wzrost w porównaniu do lat wcześniejszych.

Na podstawie powyżej zaprezentowanych wyników możemy ponadto zauważyć, iż do jednej z najczęściej poszukiwanej przez pracodawców grupy pracowników należą również tapicerzy oraz szwaczki. W okresie pięciu badanych lat na zawody te co roku było znaczne zapotrzebowanie, które wynika przede wszystkim z dużej liczby firm zajmujących się produkcją mebli, które mają swoją siedzibę na terenie powiatu oleskiego. Tapicer, stolarz,

szwaczka - to zawody, na które jest bardzo duży popyt na lokalnym rynku pracy, jednak przedsiębiorcy narzekają na brak doświadczonych fachowców w tej dziedzinie.

Należy również zwrócić uwagę, że stanowiska, na które kierował Powiatowy Urząd Pracy w Oleśnie w latach 2013-2017 osoby bezrobotne w zawodach: sprzedawca, technik prac biurowych oraz robotnik gospodarczy, to w większości miejsca pracy, których tworzenie współfinansował Urząd. Poprzez organizowanie prac interwencyjnych i robót publicznych tworzone były miejsca pracy dla pracowników wykonujących proste prace fizyczne. Z kolei możliwość odbycia przez młodych ludzi staży między innymi w działach administracyjno-biurowych skłania przedsiębiorstwa do poszukiwania pracowników wykonujących prace właśnie w tym zakresie. Trudno jednak stwierdzić, ile takich miejsc pracy powstałoby samoczynnie – bez dofinansowania z Funduszu Pracy.

4.2. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Monitorowanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy, formułowania ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego. Przeprowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest istotne dla lokalnej edukacji, a w szczególności jest procesem niezbędnym dla prawidłowego określenia potrzeb szkoleniowych bezrobotnych. Dzięki monitoringowi można określić i wskazać, które z zawodów mają tendencje rozwoju, a które posiadają tendencje odwrotną.

Zawody deficytowe – są to zawody, na które występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w danym zawodzie. Analizując tę grupę będziemy zwracać uwagę na liczbę ofert pracy, która jest wyższa w stosunku do zarejestrowanych bezrobotnych, odsetek długotrwale bezrobotnych jest znaczny, a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ bądź wynosi zero w danym okresie sprawozdawczym.

Zawody nadwyżkowe – to zawody, na które występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Analizując tę grupę będziemy zwracać uwagę na liczbę ofert pracy, która jest niższa w stosunku do zarejestrowanych bezrobotnych, odsetek długotrwale bezrobotnych jest znaczny, a napływ bezrobotnych przewyższa ich odpływ w danym okresie sprawozdawczym.

Wdrożenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych posłuży w szczególności jako źródło informacji do:

- określania zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy kierunków szkoleń osób bezrobotnych;
- dostosowania poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy;

- planowania działań przez instytucje i organizacje współpracujące na lokalnym rynku pracy w zakresie przeciwdziałania bezrobociu;
- usprawnienia poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych;
- określenia kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na lokalnych, regionalnych i krajowym rynku pracy;
- ułatwienia realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia;
- prowadzenia racjonalnej i zgodnej z realiami rynku pracy gospodarki środkami.

Poniżej przedstawiamy, jak zmieniały się zawody deficytowe oraz nadwyżkowe na przełomie lat 2014-2016.

*Tabela 3. Zawody deficytowe wg elementarnej grupy zawodów w latach 2014-2016
X - grupa zawodów deficytowych występująca w badanym roku*

Lp.	Nazwa grupy zawodów	2014	2015	2016
1.	dekarze (7121)	X		
2.	elektrycy budowlani i poszerzeni (7411)	X		
3.	farmaceuci bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji (2281)			X
4.	gospodarze budynków (5153)	X		
5.	budowcy drobin (6122)			X
6.	inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji (2141)	X		
7.	inżynierowie mechanicy (2144)			X
8.	kusjerzy bankowi i pokrewni (4211)	X		
9.	kierownicy autobusów i motorniczowie tramwajów (8331)			X
10.	kierownicy do spraw finansowych (1311)	X		
11.	kierownicy do spraw logistyki i dziedzin pokrewnych (1324)			X
12.	kierownicy do spraw marketingu i sprzedaży (1221)		X	X
13.	kierownicy do spraw produkcji przemysłowej (1321)		X	
14.	kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym (1420)		X	X
15.	kierownicy w instytucjach finansowych i ubezpieczeniowych (1346)		X	
16.	kontrolerzy (skontrolerzy) procesów przemysłowych gdzie indziej niesklasyfikowani (3139)		X	
17.	kosmetyczki i pokrewne (5142)	X		
18.	kraślarze (3113)		X	X
19.	lakiernicy (7122)	X		
20.	lekarze weterynarii bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji (2251)			X
21.	monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani (8219)		X	
22.	monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych (8211)	X		

Źródło: Tabela 3.14. - opracowanie własne na podstawie „Monitoringu Zawodów Deficytowych i Nadwyżkowych”, Powiatowy Urząd Pracy w Oleśnie

Tabela 3. Zawody deficytowe wg elementarnej grupy zawodów w latach 2014-2016, ciąg dalszy

Lp.	Nazwa grupy zawodów	2014	2015	2016
23.	oprodnicy (6113)	X		
24.	operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna (8172)	X		
25.	operatorzy urządzeń do wyrobu masy papierniczej i produkcji papieru (8171)			X
26.	pomoc kuchenne (9412)	X		
27.	pośrednicy pracy i zatrudnienia (3333)	X		
28.	pracownicy bibliotek, galerii, muzeów, informacji naukowej i pokrewni (3433)			X
29.	pracownicy centrów obsługi telefonicznej i pracownicy call center (1222)		X	
30.	pracownicy do spraw statystyki, finansów i ubezpieczeń (4312)			X
31.	pracownicy obsługi biurowej (4110)	X		
32.	pracownicy ochrony osób i mienia (5413)	X		
33.	pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani (5219)	X		
34.	pracownicy wsparcia rodziny, pomocy społecznej i pracy socjalnej (5412)	X		
35.	programiści aplikacji (2514)		X	
36.	projektanci grafiki i multimedialni (2166)	X		
37.	przedstawiciele handlowi (3322)	X		
38.	robotnicy wykonujący prace proste w hodowli zwierząt (9212)	X		
39.	sektarki (ogólne) (4120)	X		
40.	specjaliści do spraw rozwoju systemów informatycznych (2512)		X	
41.	specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych) (2433)	X		
42.	szkolnicy (7125)			X
43.	średni personel do spraw zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowany (3259)	X		X
44.	średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej gdzie indziej niesklasyfikowany (3434)		X	
45.	tapicerzy i pokrewni (7514)	X		X
46.	technicy mechanicy (3111)	X		
47.	rytniki i pokrewni (7123)	X		
48.	urzędnicy do spraw podatków (3352)			X
49.	ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni (7223)	X		
50.	właściciele sklepów (5221)		X	

Źródło: Tabela 3. i 4. - opracowanie własne na podstawie „Monitoringu Zawodów Deficytowych i Nadwyżkowych”, Powiatowy Urząd Pracy w Oleśnie

Tabela 4. Zawody nadwyżkowe wg elementarnej grupy zawodów w latach 2014-2016
X - grupa zawodów nadwyżkowych występująca w badanym roku

Lp.	Nazwa grupy zawodów	2014	2015	2016
1.	agenci sprzedaży bezpośredniej (5243)	X		
2.	agenci ubezpieczeniowi (3321)		X	
3.	biolodzy i pokrewni (2131)	X		
4.	blacharze (7913)	X		
5.	cieśle i stolarze hndowlani (7115)	X		
6.	dierżcy i żywienicy (3220)			X
7.	elektronicy i elekromonterzy (7412)	X		
8.	elektrycy budowlani i pokrewni (7411)	X		
9.	filozofowie, historycy i polimledzy (2633)			X
10.	fizjoterapeuci (2283)	X		
11.	fryzjerzy (5141)	X		
12.	gospodarze budynków (5152)			X
13.	inżynierowie hndw tierza (2142)	X		
14.	kelnerzy (5131)	X		
15.	kierowcy operatorzy wózków jezdniowych (8344)	X		
16.	kierowcy samochodów ciężarowych (8332)	X		
17.	kierowcy samochodów osobowych i dostawczych (8322)	X		
18.	kosmetyczki i pokrewni (5142)	X		
19.	krawcy, kuśnierze, szepelusznicy i pokrewni (7531)	X		
20.	kuźarze (5120)	X		
21.	lakiernicy (7132)	X		X
22.	legistator (2619)	X		
23.	magazynierzy i pokrewni (4321)	X		
24.	malarze budowlani i pokrewni (7131)	X		
25.	maszyniści kotłów parowych i pokrewni (8182)	X		
26.	mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych (7233)	X		
27.	mechanicy pojazdów samochodowych (7231)	X		
28.	montrzy i serwisanci urządzeń elektrycznych (7421)	X		
29.	montrzy sprzętu elektrycznego (8213)		X	
30.	murarze i pokrewni (7112)	X		
31.	nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego) (2330)	X		
32.	nauczyciele szkół podstawowych (2341)	X		X
33.	operatorzy aparatury medycznej (3211)	X		
34.	operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych (8342)	X		
35.	operatorzy urządzeń do spalania odpadów, czyszczenia wody i pokrewni (3139)		X	
36.	operatorzy urządzeń teleinformatycznych (3511)	X		X
37.	operatorzy wolnoobrotowych maszyn rolniczych i lesnych (8341)	X	X	
38.	piekarze, cukiernicy i pokrewni (7512)	X		

Tabela 4. Zawody nadwyżkowe wg elementarnej grupy zawodów w latach 2014-2016, ciąg dalszy
X - grupa zawodów nadwyżkowych występująca w badanym roku

I.p.	Nazwa grupy zawodów	2014	2015	2016
39.	pieczętniki bez specjalizacji lub w zakresie specjalizacji (2221)	X		
40.	pomoc i sprzątaczkę biurową, hotelową i pokrowną (9112)	X	X	
41.	pomoc kuchenną (9112)			X
42.	pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości (4311)	X	X	
43.	pracownicy do spraw transportu (4323)			X
44.	pracownicy usług domowych (5252)		X	
45.	pracownicy wsparcia rodziny, pomocy społecznej i pracy społecznej (3112)	X		
46.	pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani (9629)	X		
47.	receptyści (z wyłączeniem hotelowych) (4226)	X		
48.	części pokrowne i znakowacze (9111)		X	
49.	robotnicy budowy dróg (7116)	X		X
50.	robotnicy leśni i pokrowni (6210)	X		
51.	robotnicy obróbki kamienia (7113)		X	
52.	robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe (7214)	X		
53.	robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie drogowym, wodnym i pokrownym (9312)	X		
54.	robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym (9313)	X		
55.	robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani (9329)		X	
56.	specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości (2411)	X		
57.	specjaliści do spraw reklamy i marketingu (2431)	X		
58.	specjaliści do spraw sieci komputerowych (2523)	X		
59.	specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych) (2433)			X
60.	specjaliści do spraw wychowania małego dziecka (2342)	X		
61.	specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani (2359)	X		
62.	specjaliści w zakresie rolnictwa, leśnictwa i pokrowni (2132)	X		
63.	sprzedawcy sklepowi (ekspedienty) (5223)	X		
64.	sprzedawcy w stacji paliw (5245)	X		
65.	stolarze meblowi i pokrowni (7522)	X		
66.	szwacze, haftownicy i pokrowni (7533)	X		
67.	sztyldziarze, grawerzy i zdobnicy ceramiki, szkła i pokrowni (7315)			X
68.	ślusarze i pokrowni (7222)	X		

Tabela 4. Zawody nadwyżkowe wg elementarnej grupy zawodów w latach 2014-2016, ciąg dalszy
X - grupa zawodów nadwyżkowych występująca w badanym roku

I.p.	Nazwa grupy zawodów	2014	2015	2016
69.	średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych (3314)			X
70.	średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej gdzie indziej niesklasyfikowany (3439)	X		
71.	technicy elektrycy (3113)	X		
72.	technicy mechanicy (3115)	X		
73.	technicy wsparcia informacyjnego i technicznego (3512)	X		
74.	ustawicznicy i oparmowcy obrabiarek do metali i pokrewni (7223)	X		
75.	zurniawicze i pokrewni (9613)		X	
76.	zapalacznicy (3323)	X		

4.3 Barometr zawodów²

Barometr zawodów jest krótkookresową (jednoroczną) prognozą sytuacji w zawodach. Badanie ma charakter jakościowy. Powstaje w trakcie dyskusji grupowej (metodą „panelu ekspertów”), dzięki czemu możliwe jest dzielenie się wiedzą oraz uwzględnienie opinii uczestników obserwujących rynek pracy z różnych perspektyw - od strony bezrobotnych oraz pracodawców. Odpowiedzi pozwalają na zaklasyfikowanie profesji do jednej z trzech kategorii: zawodów deficytowych, zawodów zrównoważonych, zawodów nadwyżkowych.

Podczas oceny eksperci posiłkują się danymi na temat liczby ofert pracy oraz liczby osób zarejestrowanych w konkretnym zawodzie. Należy jednak pamiętać, że dane te pełnią funkcję pomocniczą (nie są podstawą analizy). Uczestnicy uwzględniają informacje, których nie ma w statystykach.

Lista zawodów podlegających ocenie w barometrze zawodów została przygotowana na podstawie klasyfikacji zawodów i specjalności. Wyniki badań przydatne są między innymi dla:

- bezrobotnych i poszukujących pracy, w tym absolwentów i uczniów ostatnich klas szkół zawodowych (jako wskazówka, gdzie szukać pracy w wyuczonym zawodzie, aby zwiększyć szansę na zatrudnienie). Wyniki pomagają zorientować się także, jakie kursy i szkolenia należy wybrać, by zdobyć kwalifikacje potrzebne na rynku pracy;
- doradców zawodowych i pośredników pracy;
- powiatowych urzędów pracy;
- wojewódzkich urzędów pracy;
- instytucji edukacyjnych;
- akademickich i szkolnych ośrodków kariery;
- ochotniczych hufców pracy.

Barometr zawodów 2018 r.

Zawody deficytowe to te, w których w najbliższym roku nie powinno być

trudności ze znalezieniem pracy, gdyż zapotrzebowanie pracodawców będzie w ich przypadku duże, a podaż pracowników chętnych do podjęcia zatrudnienia i mających odpowiednie kwalifikacje – niewielka.

Należą do nich:

- **zawody z dużym deficytem:** dekarze i blacharze budowlani, krawcy i pracownicy produkcji odzieży, robotnicy budowlani, tapicerzy;
- **zawody deficytowe:** blacharze i lakiernicy samochodowi, cieśle i stolarze budowlani, elektrycy, elektromechanicy i elektrycy, kelnerzy i barmani, kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych, kucharze, mechanicy pojazdów samochodowych, monterzy instalacji budowlanych, murarze i tynkarze, operatorzy obrabiarek skrawających, piekarze, pielęgniarki i położne, pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie, przedstawiciele handlowi, robotnicy obróbki drewna i stolarze, spawacze, ślusarze.

Zawody zrównoważone to te, w których liczba ofert pracy będzie zbliżona do liczby osób zdolnych i chętnych do podjęcia zatrudnienia w danym zawodzie (podaż i popyt zrównoważą się). Do grupy tej należą:

- administratorzy stron internetowych, agenci ubezpieczeniowi, akustycy i realizatorzy dźwięku, analitycy, testerzy i operatorzy systemów teleinformatycznych, animatorzy kultury i organizatorzy imprez, architekci i urbaniści, archiwiści i muzealnicy, asystenci w edukacji, betoniarze i zbrojarze, bibliotekoznawcy, bibliotekarze i specjaliści informacji naukowej, biolodzy, biotechnolodzy, biochemicy, brukarze, ceramicy przemysłowi, cukiernicy, dentyści, diagnosty samochodowi, dziennikarze i redaktorzy, farmaceuci, filolodzy i tłumacze, filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy, fizjoterapeuci i masażyści, floryści, fotografowie, geodeci i kartografowie, gospodarze obiektów, portierzy, woźni i dozorczy, graficy komputerowi, inspektorzy nadzoru budowlanego, instruktorzy nauki jazdy, instruktorzy rekreacji i sportu, inżynierowie budownictwa, inżynierowie chemicy i chemicy, inżynierowie elektrycy i energetycy, inżynierowie inżynierii środowiska, inżynierowie mechanicy, kamieniarze, kierowcy autobusów, kierowcy samochodów osobowych, kierownicy budowy, kierownicy ds. logistyki, kierownicy ds. produkcji, kierownicy ds. usług, kierownicy ds. zarządzania i obsługi biznesu, kierownicy sprzedaży, kierownicy w instytucjach społecznych i kultury, kosmetyczki, lakiernicy, lekarze, listonosze i kurierzy, logopedzi i audiofonolodzy, magazynierzy, masarze i przetwórcy ryb, mechanicy maszyn i urządzeń, meteorolodzy, geolodzy, geografowie, monterzy elektroniki, monterzy konstrukcji metalowych, monterzy maszyn i urządzeń, monterzy okien i szklarze, nauczyciele języków obcych i lektorzy, nauczyciele nauczania początkowego, nauczyciele praktycznej nauki zawodu, nauczyciele przedmiotów zawodowych, nauczyciele przedszkoli, nauczyciele szkół specjalnych, obuwnicy, ogrodnicy i sadownicy, operatorzy aparatury medycznej

nej, operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych, operatorzy maszyn do produkcji i przetwórstwa papieru, operatorzy maszyn do produkcji wyrobów cementowych i kamiennych, operatorzy maszyn do produkcji wyrobów chemicznych, operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych, operatorzy maszyn rolniczych i ogrodniczych, operatorzy maszyn włókienniczych, operatorzy urządzeń dźwigowo-transportowych, opiekunki dziecięce, opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej, optycy i pracownicy wytwarzający protezy, pedagodzy, plastycy, dekoratorzy wnętrz i konserwatorzy zabytków, pomoce kuchenne, pomoce w gospodarstwie domowym, pozostali specjaliści edukacji, pracownicy biur podróży i organizatorzy obsługi turystycznej, pracownicy ds. budownictwa drogowego, pracownicy ds. jakości, pracownicy ds. ochrony środowiska i bhp, pracownicy ds. rachunkowości i księgowości, pracownicy ds. techniki dentystrycznej, pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych, pracownicy myjni, pralni i prasowni, pracownicy obsługi ruchu szynowego, pracownicy ochrony fizycznej, pracownicy poczty, pracownicy poligraficzni, pracownicy przetwórstwa metali, pracownicy przetwórstwa spożywczego, pracownicy służb mundurowych, pracownicy socjalni, pracownicy sprzedaży internetowej, pracownicy telefonicznej i elektronicznej obsługi klienta, ankieterzy, teleankieterzy, pracownicy usług pogrzebowych, pracownicy zajmujący się zwierzętami, prawnicy, projektanci i administratorzy baz danych, programiści, projektanci wzornictwa przemysłowego, psycholodzy i psychoterapeuci, ratownicy medyczni, recepcjoniści i rejestratorzy, robotnicy leśni, robotnicy obróbki skóry, rolnicy i hodowcy, rybacy, rzemieślnicy obróbki szkła i metali szlachetnych, samodzielni księgowi, sekretarki i asystenci, socjolodzy i specjaliści ds. badań społeczno-ekonomicznych, specjaliści ds. finansowych, specjaliści ds. organizacji produkcji, specjaliści ds. PR, reklamy, marketingu i sprzedaży, specjaliści ds. rynku nieruchomości, specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi i rekrutacji, specjaliści elektroniki, automatyki i robotyki, specjaliści rolnictwa i leśnictwa, specjaliści technologii żywności i żywienia, specjaliści telekomunikacji, spedytory i logistycy, szefowie kuchni, technicy budownictwa, technicy mechanicy, weterynarze, windykatory, wychowawcy w placówkach oświatowych i opiekuńczych, zaopatrzeniowcy i dostawcy.

Zawody nadwyżkowe to te, w których znalezienie pracy może być trudniejsze ze względu na małe zapotrzebowanie oraz wielu kandydatów chętnych do podjęcia pracy i spełniających wymagania pracodawców. Do grupy tej należą: architekci krajobrazu, ekonomiści, fryzjerzy, nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących, pracownicy administracyjni i biurowi, specjaliści administracji publicznej, sprzątaczk i pokojowe, sprzedawcy i kasjerzy, technicy informatycy.

² Źródłem danych wykorzystanych w tym podrozdziale są kolejne wydania „Barometru Zawodów”, 2016, 2017, 2018, Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu

Tabela 5. Zestawienie zawodów deficytowych (barometr) w latach 2016-2018
X - zawód deficytowy występujący w badanym roku

L.p.	Nazwa zawodu	2016	2017	2018
1.	blacharze i lakiernicy samochodowi		X	X
2.	ciesielstwo i stolarka budowlana	X	X	X
3.	dekarze i blacharze budowlani	X	X	X
4.	diagności samochodowi	X		
5.	elektrycy			X
6.	elektromechanicy i elektrycy monterzy			X
7.	graficy komputerowi	X		
8.	hydraulicy	X		
9.	kelnierzy i barman			X
10.	kierowcy autobusów		X	
11.	kierownicy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych	X	X	X
12.	kierownicy budowy		X	
13.	krawcy i pracownicy produkcji odzieży		X	X
14.	kucharze		X	X
15.	laciernicy samochodów	X		
16.	malarze budowlani		X	
17.	mechanicy pojazdów samochodowych			X
18.	montażysty instalacji budowlanych		X	X
19.	murarze i rykarze		X	X
20.	operatorzy obrabiarek i obrabianych		X	X
21.	opiekunowie osób starszych lub niepełnosprawnych	X	X	
22.	plakarze	X	X	X
23.	rolnicy i polowicz	X	X	X
24.	pracownicy przetwórstwa metali		X	
25.	pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie			X
26.	pracownicy służb mundurowych i ochrony	X		
27.	pracownicy socjalni		X	
28.	projektanci wzornictwa przemysłowego i odzieży		X	
29.	przetwórcy asfaltu i betonu	X	X	X
30.	robotnicy budowlani		X	X
31.	robotnicy obróbki drewna i solarzy		X	X
32.	spawacze			X
33.	specjaliści ds. finansowych		X	
34.	szefowie kuchni	X		
35.	slusarze			X
36.	tapicerzy	X	X	X
37.	technolodzy robót wykończeniowych w budownictwie		X	
38.	terapeuci zajęciowi	X		

*Tabela 6. Zestawienie zawodów nadwyżkowych (barometr) w latach 2016-2018
X - zawód nadwyżkowy występujący w badanym roku*

Lp.	Nazwa zawodu	2016	2017	2018
1.	administratorzy systemów komputerowych	X		
2.	analitycy	X		
3.	architekci krajoznawcy	X	X	X
4.	ekonomiści	X	X	X
5.	farmaceutyci	X		
6.	fizjoterapeuci i masażysty	X	X	
7.	fizjoterapeuci i masażysty	X	X	
8.	fizjoterapeuci i masażysty	X	X	X
9.	inżynierowie elektrycy i chemicy	X	X	
10.	inżynierowie elektrycy i chemicy	X	X	
11.	inżynierowie elektrycy i chemicy	X	X	
12.	inżynierowie elektrycy i chemicy	X	X	
13.	inżynierowie elektrycy i chemicy	X	X	
14.	inżynierowie elektrycy i chemicy	X	X	
15.	inżynierowie elektrycy i chemicy	X	X	
16.	mechanicy pojazdów samochodowych		X	
17.	mechanicy maszyn i urządzeń	X		
18.	metalektrownie	X		
19.	nauczyciele nauczania początkowego	X	X	
20.	nauczyciele przedmiotów ogólnoszkolniczych		X	X
21.	operatorzy maszyn włókienniczych	X		
22.	pedagodzy	X	X	
23.	politolodzy i kulturalni	X	X	
24.	pracownicy administracyjni i biurowi	X	X	X
25.	pracownicy biur podróży i organizatorzy obsługi turystycznej	X	X	
26.	pracownicy ds. kultury, sztuki, rekreacji i sportu		X	
27.	pracownicy fizyczni	X		
28.	pracownicy fizyczni w przemyśle i pracach prostych		X	
29.	pracownicy obsługi ruchu szynowego	X		
30.	pracownicy socjalni	X		
31.	prawnicy	X		
32.	rolnicy i leśnicy	X		
33.	specjaliści ds. badań społeczno-ekonomicznych	X		
34.	specjaliści ds. informacji publicznej	X	X	X
35.	specjaliści ds. informacji publicznej	X		
36.	specjaliści ds. bezpieczeństwa i jakości	X		
37.	specjaliści ds. elektroniki i telekomunikacji	X		
38.	specjaliści ds. technologii żywności i żywienia	X		
39.	spedytorzy i logistycy	X	X	
40.	sprzątaczkami i pokojowymi		X	X
41.	sprzedawcy i kasjerzy	X	X	X
42.	slusarze	X		
43.	technicy budownictwa	X		
44.	technicy informatycy	X		X
45.	technicy mechanicy	X	X	
46.	testery i operatorzy systemów teleinformatycznych	X		

IV. Kącik doradcy

*Ewelina Urbańczyk, kierownik Centrum Informacji
i Planowania Kariery Zawodowej, Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu*

Poradnictwo kariery

Planowanie kariery to proces, w którym podejmujemy decyzje, ustalamy cele oraz poszukujemy rozwiązań w kontekście pracy, do jakiej dążymy. Należy w nim uwzględnić wiele czynników: zainteresowania, kompetencje, aspiracje i oczekiwania. Bierzemy odpowiedzialność za ukształtowanie własnej drogi zawodowej, dlatego wymaga to od nas pełnego zaangażowania. Satysfakcją z włożonego trudu będzie znalezienie takiej pracy, której wykonywanie da nam ogromną przyjemność. Doradca kariery stara się uświadomić poszukującym pracy, że w obecnych czasach szybkiego tempa zmian istotne jest strategiczne podejście do planowania kariery. Należy również pamiętać, że kreowanie drogi zawodowej to proces nauki i rozwoju, który trwa przez całe życie. Zdarzyć się może, że koniecznym będzie jego wielokrotne korygowanie i elastyczne dostosowanie do aktualnej sytuacji. Niezmiernie ważnym jest, aby na bieżąco analizować przebieg swojej ścieżki kariery tak, aby wiedzieć, w którym kierunku powinniśmy podążać.

Decyzje edukacyjno-zawodowe nie zawsze są podejmowane racjonalnie, zwłaszcza przez osoby młode, a planowanie przypomina bardziej układanie puzzli z dostępnej wiedzy pochodzącej z różnych źródeł, np.: z telewizji, książek, szkoły, reklamy, internetu, mody, popkultury, z porad udzielanych przez członków rodziny, znajomych.

Jednym z obszarów działalności nauczycieli, wychowawców, pedagogów pracujących w szkołach jest wspieranie młodzieży w podejmowaniu wielokrotnych decyzji, które są znaczące w konstruowaniu przez nich kariery zawodowej. Przygotowanie młodych ludzi do wybierania obszarów zawodowych i dróg dalszego kształcenia powinno być jednym z najważniejszych celów wychowawczych w szkole.

Rolą doradcy jest zatem pomoc w planowaniu ścieżki kariery, na którą powinny składać się następujące elementy:

- poznanie siebie, czyli analiza i diagnoza własnego potencjału poprzez określenie mocnych i słabych stron. Świadome planowanie kariery związane jest z samooceną, która daje możliwość trafnego wyboru zawodu pozwalającego wykorzystać własny potencjał w kontekście przyszłego pracownika. Wiedzę o sobie należy pogłębiać, aby znaleźć pracę, która nam odpowiada, a nie odwrotnie, tj. dopasować się do znalezienia jakiegokolwiek pracy. Często autoanaliza, szczególnie cech charakteru i tzw. umiejętności miękkich (umiejętności komunikacyjne, interpersonalne, radzenie sobie ze stresem, organizacja pracy itp.), może sprawiać trudności.

Jeśli dotychczasowe doświadczenie zawodowe jest niewielkie, trudno znaleźć punkt odniesienia i ocenić własne predyspozycje. Pomocne mogą okazać się testy oceniające cechy charakteru, tzw. umiejętności „miękkie”, analityczne myślenie, inteligencję, predyspozycje zawodowe. Można je wykonać pod okiem doradcy kariery i wraz z nim dokonać ich analizy. Istotnym jest również, aby doradca reagował na sytuacje, w których klient zaniża swoją samoocenę i przez to nie daje sobie prawa do generowania i realizowania takich celów zawodowych, które dawałyby mu satysfakcję. Osoba o zaniżonej samoocenie, z trudnościami w identyfikowaniu mocnych stron nie będzie potrafiła generować wartościowych i twórczych pomysłów dotyczących przyszłości zawodowej, a co za tym idzie, nie podejmie się ich realizacji;

- precyzowanie celów osobistych i zawodowych z zastosowaniem techniki SMART. Każdy cel powinien być konkretny i jasno opisujący, co dokładnie chcesz osiągnąć i w jaki sposób. Mierzalny, aby można było ocenić stopień jego wykonania, czy poszczególne etapy planu są realizowane. Cel musi być osiągalny. Nie wyznaczaj sobie celów zbyt trudnych do realizacji. Musisz wierzyć w to, że uda Ci się je osiągnąć. Jeśli podczas realizacji celu uznasz, że nie jesteś w stanie podołać – zmień go na bardziej realny. Każdy cel, jak i poszczególne kroki do niego prowadzące, musi mieć swoją datę rozpoczęcia i planowaną datę jego osiągnięcia;
- istotnym jest sposób realizacji postawionych celów. Należą do nich różne aktywności, które umożliwiają zdobycie i rozwój kompetencji, np. praktyki, staże, kursy, udział w projektach UE, studia, wolontariat, szkolenia;
- opracowanie wspólnie z doradcą planu kariery, który powinien zawierać: cele zawodowe (z uwzględnieniem hierarchii ważności), stanowiska pracy (odpowiadające kwalifikacjom i predyspozycjom danej osoby), przedział czasowy (osiągania poszczególnych etapów) oraz metody realizacji celów;
- zebranie informacji o rynku pracy, jego analiza, nie tylko pod kątem ogólnych tendencji, ale również danej branży czy nawet stanowiska. Zebranie informacji ma na celu między innymi zdobycie wiedzy, która zostanie wykorzystana do uszczegółowienia, jaka firma, branża czy stanowisko nas interesuje, zdobycie wiedzy o pracodawcy, która jest niezbędna przy rozmowie kwalifikacyjnej. Należy jednak odpowiednio selekcjonować i porządkować informacje z uwagi na otaczający nas chaos informacyjny. Doradcy zachęcają również do stworzenia swojej prywatnej bazy firm i instytucji, do których warto byłoby aplikować. Dzięki zbieraniu wielu danych na temat potencjalnego pracodawcy stajemy się atrakcyjnym kandydatem, który zna nie tylko swoją wartość, ale również markę pracodawcy.

Odnalezienie swojego miejsca na obecnym rynku pracy nie należy do zadań łatwych, choć z pewnością jest ono możliwe. Niewątpliwie wymaga dużego zaangażowania, cierpliwości i konsekwencji w działaniu. Współczesny rynek

pracy wymusza myślenie o karierze w sposób zindywidualizowany, aby mieć świadomość swoich kompetencji, a tym samym konkurencyjności na rynku pracy. Każdy z osobna powinien zaprojektować swoją ścieżkę rozwoju i kariery pod okiem fachowca - doradcy kariery.

Warto również podkreślić, że poza dogłębną autoanalizą współczesny rynek pracy wymaga od nas, zarówno przyszłych, jak i obecnych pracowników, tzw. elastyczności i motywacji do dalszego rozwoju. Rolą doradcy kariery jest zatem akcentowanie ciągłego uczenia się i podnoszenia kwalifikacji, motywowanie do działania oraz analizowania wspólnie stworzonej ścieżki kariery.

Zanim podejmie się decyzję o przyszłym zawodzie, warto zastanowić się nad swoimi uzdolnieniami. Uświadomienie ich sobie jest sprawą ważną, ponieważ różne zawody wymagają różnych uzdolnień. W literaturze specjalistycznej funkcjonuje kilka definicji tego pojęcia. Najprościej możemy powiedzieć, że uzdolnienia to wrodzone predyspozycje w określonej dziedzinie, np. intelektualne, ruchowe lub artystyczne. Czy możemy sami je ocenić? – Tak. I tu okazuje się bardzo przydatna teoria inteligencji wielorakich Howarda Gardnera. Osobiście bardzo lubię wykorzystywać ją w swojej pracy dlatego, że daje uczniowi możliwość do samodzielnej analizy swojego potencjału, do poznania swoich indywidualnych zasobów (każdy znajdzie tu coś „dobrego” dla siebie), do zastanowienia się, co mogą rozwijać, nad czym pracować (w kontekście przyszłego zawodu).

Teoria inteligencji wielorakich została opracowana przez Howarda Gardnera, profesora Uniwersytetu Harvarda, w 1983 r. Na podstawie analizy badań z różnych dziedzin, neurologii, psychologii, psychometrii i antropologii, Howard Gardner wyróżnił 8 typów inteligencji:

- językową (zwaną też werbalną lub słowną);
- matematyczno-logiczną;
- wizualno-przestrzenną;
- kinestetyczną;
- muzyczno-rytmiczną;
- interpersonalną;
- intrapersonalną;
- przyrodniczą.

Autor koncepcji mówi, że każdą z nich posiadamy od urodzenia, natomiast ich rozwój jest zależny od edukacji oraz kultury, w której dana osoba się wychowała.

Główne założenia teorii:

- każda osoba posiada wszystkie rodzaje inteligencji, rozwinięte w różnym stopniu;
- inteligencje tworzą profil niepowtarzalny dla danej osoby, nawet bliźnięta jednojajowe nie mają takiego samego, bo każda jednostka ma inne doświadczenia;
- profile te są dynamiczne i zmieniają się w trakcie rozwoju jednostki;
- wszystkie inteligencje współpracują ze sobą w różnych konfiguracjach;
- inteligencje można rozwijać poprzez różnorodne ćwiczenia.

Opisy poszczególnych inteligencji

Inteligencja językowa – cechuje się wysoko rozwiniętymi zdolnościami do czytania, mówienia, pisania oraz myślenia przy użyciu słów. Osoby o tym typie inteligencji lubią literaturę, zabawę ze słowami, debaty, przemówienia, kreatywne pisanie, opowiadanie żartów. Dobrze radzą sobie z pracami pisemnymi. Jest ona potrzebna w takich zawodach, jak: pisarz, dziennikarz, publicysta, polityk, prawnik, tłumacz, prezenter telewizyjny i radiowy, nauczyciel, sprzedawca, kelner, copywriter, przedstawiciel handlowy.

Inteligencja matematyczno-logiczna - związana jest z używaniem liczb, logicznego myślenia i schematów (myślowych, wzrokowych, liczbowych i kolorystycznych). Osoby z rozwiniętą inteligencją matematyczno-logiczną mają tendencję do myślenia koncepcyjnego i abstrakcyjnego. Lubią liczyć, rozwiązywać zagadki logiczne, eksperymentować, wyciągać wnioski, rozwiązywać problemy. Często są to osoby zorganizowane, systematyczne, dokładne, mające zawsze logiczne argumenty. Jest ona potrzebna w następujących zawodach: matematyk, fizyk, chemik, astronom, detektyw, prawnik, księgowy, bankier, statystyk, doradca finansowy, programista komputerowy, kasjer, inżynier, architekt, mechanik samochodowy.

Inteligencja wizualno-przestrzenna - wiedza w tego typie inteligencji pochodzi zarówno od wyobrażeń ze świata zewnętrznego, jak i z naszej wyobraźni. Osoby, które mają rozwiniętą inteligencję tego rodzaju, myślą używając wyobraźni i obrazów, robią notatki w formie rysunków i wykresów. Są wrażliwe na otaczające przedmioty, kolory i wzory, lubią rysować, malować, rzeźbić i wytwarzać prace używając kolorów i różnego typu materiałów. Nie mają problemów z czytaniem map, wykresów, schematów, tabel, mają dobre wyczucie koloru. Ten typ inteligencji jest potrzebny w takich zawodach, jak: krawcowa, dekorator wnętrz, cukiernik, malarz, plastyk, projektant mody, fotograf, architekt, twórca gier komputerowych, operator filmowy.

Inteligencja kinestetyczna - wiedza zdobywana jest poprzez ruch. Osoby z tym rodzajem inteligencji uczą się poprzez wykonywanie konkretnych zadań. Lubią ruch, taniec, prace ręczne i mechaniczne. Dobrze komunikują się za pomocą „języka ciała” i gestów. Mają szybki refleks, trudno jest im usiedzieć w jednym miejscu. Wolą być zaangażowane w to, co się dzieje, niż być biernymi obserwatorami. Zapamiętują wtedy, gdy same coś wykonają, a nie wtedy, gdy ktoś im to pokaże lub o tym przeczytają. Zawody, które wymagają wysokiej inteligencji kinestetycznej, to między innymi: sportowiec, aktor, tancerz, choreograf, chirurg, jubiler, mechanik, fryzjer, kucharz, cukiernik.

Inteligencja muzyczno-rytmiczna - osoby z tym typem inteligencji są wrażliwe na dźwięki płynące ze środowiska (śpiew ptaków, szum wody, wiatru, padającego deszczu), muzykę, ton głosu. Kochają muzykę i rytm. Lepiej się uczą przy dźwiękach muzyki w tle, często poprzez słuchanie. Potrafią odtworzyć melodię i rytm po jednokrotnym usłyszeniu. Mają zdolności językowe i uczą się języków obcych ze słuchu. Inteligencja ta jest wykorzystywana w takich zawodach, jak: muzyk, piosenkarz, śpiewak, aktor, tancerz, dźwiękowiec.

Inteligencja interpersonalna - osoby z tym typem inteligencji lubią być częścią zespołu i wchodzić w relacje interpersonalne. Mają dużo przyjaciół, wykazują empatię i głębokie zrozumienie punktu widzenia innych osób. Potrafią rozwiązywać konflikty, prowadzić mediacje i negocjacje. Łatwo nawiązują kontakty i szybko dogadują się z innymi. Inteligencja ta potrzebna jest w zawodach: nauczyciel, pielęgniarka, lekarz, polityk, sprzedawca, psychoterapeuta, kelner, zawody związane z usługami.

Inteligencja intrapersonalna-introspektywna, wykorzystująca zdolność do poszukiwania wewnętrznych emocji. Osoby, których mocną stroną jest ten typ inteligencji, mają dobrze rozwiniętą intuicję. Są wewnętrznie zmotywowane, wiedzą, co i dlaczego chcą robić, znają swoją wartość – mocne i słabe strony. Potrafią nazwać swoje cele, plany, aspiracje. Lubią pracę samodzielną, są refleksyjne. Zawody, które wymagają wysokiej inteligencji intrapersonalnej: pisarz, poeta, kompozytor, filozof, psychiatra, psycholog, pedagog, etyk, ksiądz, scenarzysta.

Inteligencja przyrodnicza - opiera się na rozpoznaniu, docenieniu i rozumieniu przyrody. Osoby z tym typem inteligencji lubią pracę na świeżym powietrzu, kochają zwierzęta i rośliny. Bliskie są im zagadnienia związane z ekologią i ochroną środowiska. Posiadają zdolność do rozpoznawania i klasyfikowania roślin, zwierząt, minerałów. Mogą kolekcjonować kamienie, muszle, zbierać rośliny. Często zdarza się, że hodują zwierzątko domowe. Szczególnie potrzebna jest w zawodach: rolnik, ogrodnik, florysta, weterynarz, leśnik, zootechnik.

I na koniec, na następnej stronie, prezent – kwestionariusz do oceny swoich uzdolnień! Powodzenia!!!

Kwestionariusz uzdolnień szczegółowych według koncepcji H. Gardnera

Przeczytaj stwierdzenia zawarte w tabeli. Przyznaj sobie od 0 do 5 punktów w zależności od tego, z jakim natężeniem sformułowanie do Ciebie pasuje.

1. Lubię rozwiązywać zagadki i problemy logiczne.	22. Jestem przekonujący i potrafię uczyć innych tego, czego się nauczyłem.
2. Jestem dobry w liczeniu w pamięci, szacowaniu i mierzeniu.	23. Lubię należeć do klubów lub kółek zainteresowań.
3. Jestem dobry w wyszukiwaniu połączeń pomiędzy zagadnieniami	24. Lubię pracować w zespole i dobrze przychodzi mi uczenie się w grupie.
4. Lubię przedmioty ścisłe i techniczne.	25. Łatwo zawieram przyjaźnie.
5. Potrafię dobrze zaplanować czas, jaki poświęcam na pracę domową i uczę się dobrze dzięki logicznym wyjaśnieniom.	26. Mam zmysł orientacji i potrafię dobrze oceniać odległości i przestrzenie.
6. Lubię słowa – czytanie książek, chodzenie do teatru, poezję.	27. Jestem dobry w wyobrażaniu sobie rzeczy w umyśle.
7. Lubię rozwiązywać krzyżówki i zagadki słowne.	28. Jestem dobrym obserwatorem dostrzegam rzeczy, których nie zauważają inni.
8. Łatwo uczę się z książek, kaset, Internetu i wykładów.	29. Uczę się wykresów, diagramów i map.
9. Jestem dobrym rozmówcą, posługuję się bogatym słownictwem.	30. Jestem dobry w sztuce, modelowaniu lub rzeźbieniu.
10. Dobrze piszę, np. opowiadania, poezję, listy, polecenia.	31. Interesują mnie kwestie związane ze środowiskiem naturalnym.
11. Lubię ćwiczenia fizyczne.	32. Podobają mi się programy przyrodnicze i/lub trzymam w domu zwierzęta.
12. Uczę się dobrze, gdy mogę coś wykonać.	33. Potrafię rozpoznać i nazwać wiele rodzajów kwiatów, roślin i drzew.
13. Jestem dobry w sporcie i grach.	34. Potrafię wyobrazić sobie siebie pracującego w rolnictwie, albo jako biologa lub astronoma.
14. Mam zdolności manualne, np. potrafię sporządzać modele, majsterkować, szyć.	35. Interesują mnie sprawy związane ze zdrowym życiem, zdrowym jedzeniem itp.
15. W tańcu czuję się jak ryba w wodzie.	36. Jestem dobry w tworzeniu planów i określaniu swoich celów.
16. Jestem dobry w tworzeniu muzyki, śpiewaniu lub graniu na instrumentach.	37. Lubię pracować/uczyć się samodzielnie i w ciszy.
17. Z łatwością zapamiętuję wiersze, poezję i rymowanki.	38. Jestem dobry w uczeniu się na swoich błędach i doświadczeniach.
18. Często słucham muzyki i łatwo przychodzi mi rozpoznawanie melodii.	39. Prowadzę pamiętnik lub zapiski.
19. Mam dobre wyczucie rytmu.	40. Przejmuję się losami naszej planety.
20. Czytałem nuty, umiem komponować muzykę.	
21. Jestem wrażliwy na to, co myślą i czują inni.	

Twój profil wielorakiej inteligencji Howarda Gardnera:

	pytanie					
NAZWA INTELIGENCJI	1	2	3	4	5	SUMA
Matematyczno - logiczna						
NAZWA INTELIGENCJI	6	7	8	9	10	SUMA
Językowa						
NAZWA INTELIGENCJI	11	12	13	14	15	SUMA
Ruchowa						
NAZWA INTELIGENCJI	16	17	18	19	20	SUMA
Muzyczna						
NAZWA INTELIGENCJI	21	22	23	24	25	SUMA
Interpersonalna						
NAZWA INTELIGENCJI	26	27	28	29	30	SUMA
Wizualno - przestrzenna						
NAZWA INTELIGENCJI	31	32	33	34	35	SUMA
Przyrodnicza						
NAZWA INTELIGENCJI	36	37	38	39	40	SUMA
Intrapersonalna						

Źródło: Rosalska M., Warsztat diagnostyczny Doradcy zawodowego, KOWEZIU Warszawa 2012

Osoby niepełnosprawne na rynku pracy

Udział osób niepełnosprawnych wśród ogółu osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy w grudniu 2016 r. wynosił 7,0%. W stosunku do grudnia 2015 r. udział ten był wyższy o 0,1 pkt. procentowy, a w stosunku do grudnia 2014 r. – o 0,2 pkt. procentowe. Wśród zarejestrowanych jako bezrobotni odsetek osób niepełnosprawnych wynosił 6,2%, natomiast wśród zarejestrowanych jako poszukujący pracy – 45,1%. W ciągu 2016 roku pracodawcy zgłosili do urzędów pracy 61,4 tys. ofert pracy dla osób niepełnosprawnych. Wśród tej liczby 10,2% ofert (6,2 tys.) stanowiły oferty pracy subsydiowanej.

Osoby niepełnosprawne są jedną z najbardziej wykluczonych grup na rynku pracy. Możliwości podjęcia przez nich zatrudnienia są mocno ograniczone. Tymczasem aktywność zawodowa jest jednym z najlepszych sposobów na wyjście z izolacji, biedy oraz na ogólną poprawę jakości życia. Większość pracodawców mając do wyboru kandydata niepełnosprawnego i w pełni zdrowego wybierze osobę sprawną, nawet jeśli posiada ona niższe kwalifikacje czy krótsze doświadczenie zawodowe. Sytuacja ta na szczęście powoli się zmienia - coraz więcej firm jest otwartych na zatrudnienie osób niepełnosprawnych, nadal jednak większość niepełnosprawnych Polaków pozostaje w dużym oddaleniu od rynku pracy. Aby to zmienić, warto edukować i osoby niepełnosprawne, i pracodawców. Środowiska te muszą mieć świadomość tego, że mogą liczyć na wsparcie różnych instytucji w tym urzędu pracy.

Jakiej pomocy może oczekiwać osoba niepełnosprawna zarejestrowana w urzędzie pracy?

Osoba niepełnosprawna może być zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy jako:

- bezrobotny – to osoba, która posiada ustaloną niepełnosprawność, jednak nie jest uprawniona m.in. do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalnej, zasiłku stałego;
- poszukujący pracy – to osoba, która oprócz ustalonej niepełnosprawności jest uprawniona m.in. do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalnej, zasiłku stałego.

Osoba z orzecznym stopniem o niepełnosprawności, która jest zdolna do podjęcia zatrudnienia w co najmniej połowie wymiaru czasu pracy, posiadająca status „bezrobotnego” może skorzystać ze wszystkich usług urzędu pracy i instrumentów przewidzianych dla osoby bezrobotnej. Ponadto osoba niepełnosprawna zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy jako poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu może również korzystać na

zasadach takich jak bezrobotni z następujących usług lub instrumentów określonych w ustawie o promocji:

- 1) szkoleń;
- 2) stażu;
- 3) prac interwencyjnych;
- 4) przygotowania zawodowego dorosłych;
- 5) badań lekarskich lub psychologicznych, o których mowa w art. 2 ust. 3 ustawy o promocji;
- 6) zwrotu kosztów, o których mowa w art. 45 ust. 1, 2 i 4 ustawy o promocji;
- 7) finansowania kosztów, o których mowa w art. 45 ust. 3 ustawy o promocji;
- 8) studiów podyplomowych;
- 9) szkoleń na podstawie trójstronnych umów szkoleniowych zawieranych pomiędzy starostą, pracodawcą i instytucją szkoleniową;
- 10) bonu na zasiedlenie;
- 11) bonu szkoleniowego;
- 12) bonu stażowego.

Rodzaj przyznanego wsparcia zależy będzie od profilu pomocy ustalonego podczas wizyty u doradcy klienta w powiatowym urzędzie pracy.

Dla osób niepełnosprawnych posiadających status „poszukujący pracy”, a niepozostających w zatrudnieniu, przewidziane są usługi urzędu pracy i instrumenty finansowane ze środków PFRON. Instrumenty te są adresowane bezpośrednio do osób niepełnosprawnych, jak też do ich pracodawców.

Uprawnienia pracodawcy zatrudniającego osobę z orzeczoną stopniem o niepełnosprawności:

- 1) miesięczne dofinansowanie do wynagrodzenia pracownika;
- 2) zwrot kosztów przystosowania stanowiska pracy;
- 3) zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy;
- 4) zwrot kosztów szkolenia pracownika;
- 5) zwrot kosztów zatrudnienia pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy;
- 6) zwolnienie z wpłat na PFRON;
- 7) refundacja części wynagrodzenia lub składek na ubezpieczenia społeczne.

Jak osoba niepełnosprawna może skorzystać z pomocy w poszukiwaniu pracy?

Osoby z orzeczoną stopniem niepełnosprawności mogą poszukiwać zatrudnienia zarówno na otwartym rynku pracy, jak i w zakładach pracy chronionej, w zależności od wskazań zawartych w orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności. Zaliczenie do znacznego albo umiarkowanego stopnia niepełnosprawności nie wyklucza możliwości zatrudnienia danej osoby u pracodawcy, który nie posiada statusu zakładu pracy chronionej, w przypadku:

- 1) przystosowania przez pracodawcę stanowiska pracy do potrzeb osoby niepełnosprawnej;
 - 2) zatrudnienia w formie telepracy.
- Lista zakładów pracy chronionej zamieszczona jest na stronie: www.zpchr.pl

Do urzędów pracy mogą być zgłaszane zarówno oferty z otwartego rynku pracy, jak i z zakładów pracy chronionej. Osoba niepełnosprawna w celu uzyskania informacji o ofertach pracy może zgłosić się do urzędu pracy bezpośrednio lub skontaktować się telefonicznie. Wszystkie oferty pracy dla osób zarejestrowanych w urzędzie pracy dostępne są również na stronie internetowej. Pozostałe oferty pracy dla osób z orzecznym stopniem niepełnosprawności znajdują się m.in. na stronach:

- www.niepelnosprawni.pl
- www.sprawni-niepelnosprawni.pl
- www.popon.pl
- www.bezbarier.pl

Oferty pracy zarówno dla osób niepełnosprawnych, jak i pełnosprawnych, można znaleźć na wszystkich dostępnych stronach internetowych dla osób poszukujących pracy.

Szczegółowe informacje dotyczące przywilejów niepełnosprawnych pracowników oraz korzyści wynikających z zatrudniania osób niepełnosprawnych znajdują się na stronach:

- www.niepelnosprawni.gov.pl
- www.pfron.org.pl
- www.pzon-tychy.pl
- www.niepelnosprawni.pl
- www.sprawni-niepelnosprawni.pl
- www.niewidzialni.eu
- www.popon.pl

Netografia:
1) <http://www.niepelnosprawni.gov.pl>
2) <http://olesno.praca.gov.pl>

V. Dobre praktyki w zakresie działań doradczych

Patrycja Adamczyk, doradca zawodowy

Z wizytą w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Uszycach

Doradca zawodowy Powiatowego Urzędu Pracy w Oleśnie zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy realizuje poradnictwo grupowe. Oprócz warsztatów skierowanych do osób bezrobotnych organizuje również spotkania z młodzieżą szkolną, Młodzieżowymi Ośrodkami Wychowawczymi, a także Warsztatami Terapii Zajęciowej.

W dniu 21.11.2017 r. w Warsztatach Terapii Zajęciowej (WTZ) prowadzonych przez Zgromadzenie Braci Szkół Chrześcijańskich w Uszycach odbyło się takie właśnie spotkanie pt. „Aktywne formy poszukiwania pracy”. Uczestnicy warsztatów przygotowali plan działań związany z rozpoczęciem procesu poszukiwania pracy, dokonali analizy swoich słabych oraz mocnych stron, poznali metody szukania pracy. Uczestnicy zapoznali się z regułami przygotowywania dokumentów aplikacyjnych, poznali również zasady, w jaki sposób kontaktować się z przyszłym pracodawcą. Oprócz tego dowiedzieli się, z jakich form wsparcia mogą korzystać jako osoby zarejestrowane w urzędzie pracy.

Uczestnicy Warsztatów Terapii Zajęciowej, jak również kadra pracująca z tymi osobami, zmagają się na co dzień z wieloma trudnościami. Zapraszam do lektury wywiadu z panią Sandrą Kubacką-Staś, kierownikiem Warsztatów Terapii Zajęciowej w Uszycach.

P.A.: Czy mogłaby Pani krótko scharakteryzować grono uczestników WTZ w Uszycach

S.K.S.: Warsztaty Terapii Zajęciowej są wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówką, stwarzającą osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Realizacja przez WTZ tych celów odbywa się przy zastosowaniu technik terapii zajęciowej zmierzających do rozwijania umiejętności wykonywania czynności życia codziennego, zaradności osobistej, psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy. Warsztaty realizują zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej zmierzające do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności niezbędnych do prowadzenia przez osobę niepełnosprawną niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia - na miarę jej indywidualnych możliwości.

W przypadku warsztatów terapii zajęciowej kluczową rolę w rekrutacji uczestników odgrywają ich rodzice. Uczestnicy warsztatów to grupa dość zróżnicowana. Dotyczy to przede wszystkim rodzaju niepełnosprawności. Zdarza się, że ponad połowa, a niekiedy większość uczestników, to osoby z niepełnosprawnością intelektualną. Wśród uczestników warsztatów pojawiają się także osoby chorujące psychicznie, z dysfunkcją ruchu lub narządów słuchu oraz z niepełnosprawnością sprzężoną. Udział w jednej pracowni osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz chorujących psychicznie lub o innej niepełnosprawności generuje trudności w pracy instruktorów terapii zajęciowej. Jest to spowodowane różnymi potrzebami i możliwościami przedstawicieli tych grup. W tej sytuacji bez wątpienia bardzo ważne jest indywidualne podejście do uczestników.

P.A.: Jak Pani ocenia potencjał zawodowy uczestników warsztatów?

S.K.S.: Proces przygotowania podopiecznych WTZ do startu na rynku pracy jest bardzo złożony i - jak wskazują same WTZ - niezbędne jest tu poszukiwanie dodatkowych, nowych narzędzi pracy i innowacyjnych rozwiązań pozwalających na tworzenie miejsc pracy dla uczestników WTZ. Warsztaty Terapii Zajęciowej w Uszycach podejmują wiele działań zmierzających do maksymalnego usamodzielnienia uczestników, dążą do wyposażenia ich w umiejętności z zakresu zaradności osobistej i życia codziennego oraz umiejętności i cechy pozwalające na podjęcie pracy. Poza określaniem predyspozycji zawodowych, uczeniem wykonywania prostych i specjalistycznych czynności oraz kształtowaniem uniwersalnych umiejętności potrzebnych pracownikowi WTZ prowadzi dodatkowe działania poprzez ciągły kontakt z Powiatowym Urzędem Pracy w Oleśnie oraz Spółdzielnią Socjalną „INTEGRACJA” w Uszy-

cach. Dzięki utworzeniu Spółdzielni zatrudnienie podjęło w niej pięć osób, które wcześniej były uczestnikami WTZ.

P.A.: Z jakimi problemami spotykają się na co dzień uczestnicy WTZ?

S.K.S.: W systemie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych niepodważalnie ważną rolę pełnią warsztaty terapii zajęciowej. WTZ są fundamentem wsparcia dla osób niepełnosprawnych potrzebujących pomocy w zakresie przygotowania do pracy zawodowej i usamodzielnienia się. Uczestnicy WTZ uczą się współpracy w środowisku pracy, funkcjonowania w zespole, organizacji pracy, rozwijania swoich potencjałów. Uczestnicy na co dzień spotykają się z różnymi problemami, należą do nich także bariery społeczne. Niepełnosprawni potrzebują ciepła i dużego zainteresowania ze strony środowiska. Każdego dnia, kiedy spotykam się z nimi, przytulają się na przywitanie, a następnie przystępują do zajęć. Dla wielu osób problemami są także kwestie finansowe i bariery transportowe.

P.A.: Jak wygląda podejście i zaangażowanie podopiecznych w zajęcia prowadzone przez WTZ i chęć znalezienia przez nich stałej pracy?

S.K.S.: Podopieczni są bardzo zaangażowani na zajęciach, natomiast wymagają ciągłej motywacji, stymulacji do podejmowania działań, pochwał i zachęt.

P.A.: Co Pani zdaniem, jako kierownika placówki, jest największą „bolączką” w systemie rehabilitacji zdrowotnej i zawodowej podopiecznych WTZ?

S.K.S.: W obecnym systemie nie widzę miejsca na nieszablone i innowacyjne rozwiązania. Powiedziałabym, że przepisy prawa (zbyt duża ich ilość)

powodują trudną sytuację WTZ w Polsce. Na pewno potrzebne są również czasowe zwolnienia podatkowe lub ulgi w opłacaniu składek do ZUS. Dla niektórych osób Warsztaty Terapii Zajęciowej to „zwykłe przechowalnie”. Dla innych to najsprawniejszy element polskiego systemu wsparcia osób z niepełnosprawnością. Być może WTZ swoją podstawową rolę spełniają w niewielkim procencie, ale jedno jest pewne - dają osobom niepełnosprawnym możliwość przebywania w środowisku, gdzie są po prostu szczęśliwi.

P.A.: Dziękuję za rozmowę.

Zofia Gońda-Ciupa, doradca zawodowy
Idea LLL w Praszce na Sportowej

Kształcenie ustawiczne to nadzieja na wybrnięcie z poczucia chaosu współczesnego świata, (...) sposób na odszukanie trwałych wartości i wzorów godnego postępowania...

T. Aleksander

A co będzie, jeśli dokonany teraz przeze mnie wybór zawodu będzie nietrafiony?

Takie pytanie niepokoi wielu młodych ludzi, często zadają je doradcy zawodowemu szukając uspokojenia. Myślę, że dobrą drogą na wyciszenie obaw jest uświadomienie uczniom, że dzisiejszy świat nieco różni się od świata ich dziadków, kiedy to praca podjęta po ukończeniu szkoły najczęściej była wykonywana do emerytury. W obecnych czasach zmiana firmy, w której jest się zatrudnionym, czy zmiana zawodu to powszechna praktyka. Uważa się nawet, że jeśli ktoś zbyt długo pracuje na jednym stanowisku, to oznacza, że nie rozwija się, a to jest groźne dla jego przyszłości. Współczesny bardzo prężny rozwój technologii wymusza na pracownikach permanentne doskonalenie się.

Mówi się o idei uczenia się przez całe życie (lifelong learning - LLL) lub też inaczej - kształcenia ustawicznego. Ten silnie promowany na całym świecie trend rozumiany jest jako zdobywanie wiedzy od fazy przedszkolnej do późnej emerytalnej, włączając w to całe spektrum uczenia się formalnego, tj. w szkołach i innych placówkach systemu edukacji, jak również nieformalnego, tj. w instytucjach spoza systemu edukacji. W takim rozumieniu obejmuje i odnosi się

do wszelkiej, trwającej przez całe życie, aktywności edukacyjnej człowieka, mającej na celu rozwój wiedzy, kompetencji i umiejętności w perspektywie osobistej, obywatelskiej, społecznej oraz zawodowej. Młody człowiek, wybierając zawód, powinien pamiętać, że zawsze ma możliwość zmiany i rozwoju, a pracodawcy cenią sobie osoby posiadające umiejętności z różnych dziedzin.

Kształcenie ustawiczne w Polsce z jednej strony osadzone jest w systemie oświaty, czyli w:

- szkołach dla dorosłych,
- placówkach kształcenia ustawicznego,
- placówkach kształcenia praktycznego,
- ośrodkach dokształcania i doskonalenia zawodowego,
- szkołach wyższych.

Z drugiej strony - warunkowane jest przez wolny rynek i prowadzone przez:

- ośrodki szkolenia, dokształcania i doskonalenia kadr,
- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą,
- stowarzyszenia, fundacje, spółki, spółdzielnie i inne (funkcjonujące w oparciu o odrębne przepisy).

Dodatkowo pamiętać należy, że współczesne technologie umożliwiają kształcenie się nie tylko w formie stacjonarnej. Wiele szkół, uczelni i ośrodków szkoleniowych korzysta z platform edukacyjnych umożliwiających kształcenie na odległość. Nie wychodząc z domu można zdobyć dodatkowy zawód i ukończyć wiele wartościowych kursów doskonalących – wystarczy chcieć.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 w Praszcze wychodząc naprzeciw tym tendencjom kilka lat temu uruchomił Centrum Kształcenia Praktycznego, którego głównym zadaniem jest prowadzenie kształcenia dorosłych w formie kursów kwalifikacyjnych.

KNO-CKP-Praszcza Płatność (pln) [filie \(jeden zalogowany\(a\) \(Zaloguj się\)](#)

Centrum Kształcenia na Odległość CKP i ZSP nr 1 w Praszcze

NAWIGACJA
Strona główna
Kursy

Kategorie kursów
Zwól wszystkie
Kursy kwalifikacyjne zawodowe (2)
A36 - Prowadzenie rachunkowości (2)
Obrabiarki sterowane numerycznie - M19 (3)
Technikum
Kursy dla nauczycieli (2)
Przestrzeń do ćwiczeń (10)
Inne (1)

KALENDARZ
październik 2017
1 2 3 4 5 6 7
8 9 10 11 12 13 14
15 16 17 18 19 20 21
22 23 24 25 26 27 28
29 30 31

Zajęcia teoretyczne w dużym stopniu są realizowane na odległość dzięki Internetowej Platformie Edukacyjnej naszej szkoły, opartej na technologii Moodle.

ZSP Nr 1 w Przysieku uczestniczył w projekcie KOWEŻiU propagującym kształcenie na odległość. Uzyskaliśmy dostęp do wielu profesjonalnych materiałów e-learningowych, nasi nauczyciele zdobyli odpowiednie umiejętności prowadzenia kursów przez internet. Ze względu na taką formę kształcenia w Centrum Kształcenia Praktycznego na ul. Sportowej w Przysieku swoje kwalifikacje mogą uzupełniać osoby czynne zawodowo. Wśród nich duży procent stanowią absolwenci naszej szkoły.

Kursy kwalifikacyjne pozwalają uzyskać uprawnienia państwowe do wykonywania nowego zawodu w kraju i państwach Unii Europejskiej. Zajęcia prowadzone na najnowocześniejszym sprzęcie, maszynach i urządzeniach pozwalają uzyskać cenione przez pracodawców umiejętności praktyczne w różnych zawodach. Centrum Kształcenia Praktycznego na ul. Sportowej oferuje obecnie: operatora CNC, elektryka, monter mechatroniki, prowadzenie rachunkowości, istnieje także możliwość uzyskania tytułu technika mechanika czy technika rachunkowości. Na przykład absolwentki technikum ekonomicznego kończąc kurs kwalifikacyjny i zdając egzamin z prowadzenia rachunkowości uzyskują dodatkowo tytuł technika rachunkowości, co daje dużo większe możliwości zatrudnienia zarówno w kraju, jak i za granicą. Oferta jest systematycznie poszerzana i może dotyczyć każdego zawodu nauczanego w naszej szkole.

Jako doradca zawodowy uczniom mającym wątpliwości mogę pokazać bardzo konkretne przykłady, wskazać ich starszych kolegów, którzy tu, na miejscu, skorzystali z dobrodziejstwa kształcenia ustawicznego.

Barbara Rzeźniczak-Tkaczyńska, doradca zawodowy
Dzień Przedsiębiorczości na Kaliskiej

Po raz kolejny uczniowie I LO im. Powstańców Śląskich w Praszce, pod opieką doradcy zawodowego Barbary Rzeźniczak-Tkaczyńskiej, brali udział w Dniu Przedsiębiorczości (IV-V 2017).

Organizator: Fundacja Młodzieżowej Przedsiębiorczości (za organizację Dnia Przedsiębiorczości Fundacja Młodzieżowej Przedsiębiorczości otrzymała I nagrodę w konkursie na Najlepszą Inicjatywę Obywatelską Pro Publico Bono w kategorii Inicjatywy Edukacyjne).

Patronat honorowy: Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda

Podczas Dnia Przedsiębiorczości uczniowie odwiedzili wybrane przez siebie firmy, których profil był zgodny z ich zainteresowaniami lub z planowanym kierunkiem studiów czy karierą zawodową. Wyjścia do firm poprzedziły spotkania z doradcą zawodowym, który zapoznał uczniów z ideą oraz zasadami organizacji i przebiegu Dnia Przedsiębiorczości.

Instytucje goszczące i liczba uczniów, którzy je odwiedzili przedstawiają się następująco:

- Żłobek „Klasa Dla Bobasa”, Mariola Gilowska-Madeja, Katarzyna Majda - 7 uczennic;
- Gabinet Weterynaryjny, lek. wet. Radosław Kwiatkowski – 2 uczennice;
- Zakład Rehabilitacji Praszka, mgr Maria Popławska – 4 uczniów;
- Zespół Placówek Specjalnych w Praszce, dyrektor mgr Marzena Smugowska – 1 uczennica;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej ESKULAP, kierownik lek. med. Bolesław Luciński – 3 uczniów;
- Kulisy Powiatu, Aleksander Świeykowski, prezes wydawnictwa PRO w Praszce i wydawca tygodnika – 1 uczennica;
- Komisariat Policji w Praszce, komendant Jerzy Kierat – 4 uczennice;
- Wyspa Relaksu kosmetyka profesjonalna, Ewelina Tkaczyńska-Gnyra – 3 uczennice;
- Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Praszce, pływalnia kryta, dyrektor Jarosław Knaga – 3 uczniów.

Podczas wizyty w firmach uczniowie obserwowali pracę na wybranych stanowiskach, przeprowadzili wywiad z osobą wykonującą dany zawód i dowiedzieli się min. o umiejętnościach przydatnych w pracy na danym stanowisku, charakterystyce stanowiska pracy, koniecznym wykształceniu (studia, w tym podyplomowe, kursy), zasadach rekrutacji, perspektywach zatrudnienia w firmie, w regionie.

Opinie uczniów o Dniu Przedsiębiorczości 2017

Zuzanna: Będąc w placówce dla dzieci niepełnosprawnych zobaczyłam, jak wygląda ich życie na co dzień, w co się bawią, czego i jak się uczą. Spędziłam tam bardzo miłe przedpołudnie, miałam okazję przebywać z dziećmi, z którymi może w przyszłości będę pracować.

Agnieszka, Martyna: Wyjście do weterynarza z okazji Dnia Przedsiębiorczości bardzo nam się podobało. Dowiedziałyśmy się dużo interesujących i ciekawych rzeczy. Jedną z nich jest to, że praca weterynarza nie polega tylko na dobrym kontakcie ze zwierzętami, przede wszystkim należy dobrze dogadać się z właścicielem, aby właściwie określić, co dolega danemu zwierzęciu.

Aleksandra: Wyjścia były bardzo interesujące, dzięki nim dowiedziałam się wiele o zawodach, które mnie interesują. Według mnie taka inicjatywa jest bardzo przydatna ze względu na fakt, że pozwala młodym ludziom zobaczyć, jak wygląda praca na ich wymarzonym stanowisku.

Kasia: Wyjście uważam za bardzo udane. Pracownicy placówki zaprowadzili nas w każde miejsce. Powiedzieli nam dużo ważnych informacji dotyczących ich pracy. Dużo się dowiedzieliśmy, na czym polega fizjoterapia. Myślę, że takie wyjścia są dobre dla nas, ponieważ możemy zobaczyć, jak w praktyce wyglądają różne zawody.

Julka: W obu miejscach dowiedziałam się, jakie kwalifikacje są niezbędne do wykonywania danego zawodu. Każdy zawód wymaga zaangażowania, chęci i pasji. Żłobek to miejsce, gdzie bardzo ważna jest cierpliwość, zaradność i miłość do dzieci. W zawodzie kosmetyczki potrzebna jest precyzja, umiejętność rozmowy i zrozumienia potrzeb klienta.

Agata: Zakład rehabilitacji przy basenie zrobił na mnie ogromne wrażenie. Jest bardzo dobrze wyposażony, a obsługa jest przemiła. Jest to ciężki zawód, wymagane są wszelkiego rodzaju kursy, dzięki którym będzie możliwa praca w zawodzie, ale mimo wszystko rozważam możliwość podjęcia studiów na tym kierunku.

Refleksje doradcy zawodowego

Uczniowie podczas Dnia Przedsiębiorczości poznawali wybrane przez siebie zawody „od podszewki”, często ich wyobrażenia o zawodzie było odmienne od tego, co zastali na miejscu, czego dowiedzieli się od konsultanta. Dzień Przedsiębiorczości zweryfikował ich opinie, wiedzę o wymarzonym zawodzie. Sądzę, że wpłynie to na ich decyzje o wyborze kierunku studiów i karierze zawodowej. Czy uczniowie mają predyspozycje do wykonywania danej pracy? Rozmawiając z nimi usłyszałam różne refleksje, zarówno potwierdzające ich przeszłe wybory, jak i przemyślenia o ich zmianie.

Opinie pracodawców o Dniu Przedsiębiorczości 2017

Mariola Gilowska-Madeja, Katarzyna Majda, właścicielki/kierownictwo żłobka „Klasa Dla Bobasa”: *Dni Przedsiębiorczości zorganizowane za pośrednictwem Liceum Ogólnokształcącego w Prasce przy ul. Kaliskiej miały na celu zaprezentowanie chętnym uczniom pracy wykonywanej w żłobku. Dziewczyny miały możliwość zapoznania się z funkcjonowaniem placówki, poznania harmonogramu dnia malucha, jak również zapoznały się z wymaganym wykształceniem, aby móc sprawować opiekę nad małymi dziećmi. Naszym zdaniem Dni Przedsiębiorczości dają młodzieży możliwość zapoznania się z plusami i minusami każdego zawodu. Dają motywację do dalszego kształcenia. Dla młodych ludzi jest to okazja, by mogli stwierdzić, czy widzą się w pracy z taką grupą małych dzieci. Cieszymy się, że dziewczyny wybrały naszą placówkę. Przekazałyśmy im wiedzę dotyczącą prowadzenia własnej działalności. Dziewczyny okazały się być bardzo wrażliwe na potrzeby najmłodszych, co wywołało uśmiech i radość na twarzach dzieci.*

Andrzej Szatan, zastępca redaktora naczelnego, redaktor prowadzący Kulis Powiatu: *Podczas wizyty w redakcji uczennica poznała specyfikę pracy, strukturę*

redakcji, skład i korektę tekstu. Dzień Przedsiębiorczości to bardzo dobra inicjatywa; uważam, że każdy przedsiębiorca powinien przyjmować uczniów i pokazywać im warunki pracy, zadania i specyfikę danego zawodu. Nigdy nie wiadomo, co młody człowiek będzie robił w przyszłości i jakie umiejętności mogą mu się przydać. Jestem jak najbardziej za kontynuacją programu w następnych latach.

Radosław Kwiatkowski, lek. wet., właściciel/kierownik Gabinetu Weterynaryjnego: *Super inicjatywa! Młodzież zobaczy i dowie się w miejscu pracy, co robi weterynarz, na czym polega jego praca, jakie są warunki i specyfika pracy, możliwości zatrudnienia i znalezienia pracy w tym zawodzie. Uczniowie często w ogóle nie orientują się, na czym polega praca weterynarza, a taka wizyta daje im taką możliwość. Uważam program Dzień Przedsiębiorczości za dobrą inicjatywę.*

Najaktywniejsza firma

Wszystkie firmy goszczące uczniów zasługują na uznanie. Uczniowie spotkali się w nich z życzliwością, otwartością i wsparciem. Uczniowie proponowali dwie spośród nich jako najbardziej aktywne. Były to: Żłobek „Klasa Dla Bobasa” w Praszce, właścicielki/kierownictwo Mariola Gilowska-Madeja, Katarzyna Majda i Zakład Rehabilitacji Praszka, kierownik mgr Maria Popławska. Uzasadnienie: otwartość na potrzeby ucznia, miła atmosfera, chęć udzielenia szczegółowych informacji o specyfice zawodu w danym miejscu.

Wszystkim firmom, instytucjom goszczącym uczniów podczas Dnia Przedsiębiorczości 2017 serdecznie dziękujemy!

Anna Hiller-Janik, doradca zawodowy

Warsztaty zawodoznawcze jako element indywidualnego podejścia doradcy do rozwoju możliwości psychofizycznych ucznia

Proces doradczy tworzony przez szkolnego doradcę zawodowego możemy zróżnicować na system zajęć z grupą uczniów podczas godzin lekcyjnych oraz na indywidualne zajęcia w szkolnym centrum kariery. W obu przypadkach zajęcia zawierają realizację planu nauczania i przewidzianych jednostek lekcyjnych, przy czym zajęcia indywidualne opierają się na pracy doradcy z uczniem w celu jak najlepszego poznania jego potrzeb. O ile zajęcia grupowe w klasie uczniów mają na celu naukę współdziałania w grupie oraz zwiększenie wiedzy o możliwościach własnych na tle grupy rówieśniczej, o tyle zajęcia indywidualne pozwalają na poznanie ucznia pod kątem jego rozwoju psychologicznego. Indywidualny proces doradczy jest niezmiernie ważny w procesie poznania i kształtowania podejścia ucznia do własnych możliwości na rynku pracy. Możemy zatem zapytać, z jakich elementów praktycznych powinien składać się indywidualny proces doradczy, aby uczeń miał możliwość w pełni zanalizować swoje mocne i słabe strony.

W Szkolnym Centrum Kariery Publicznej Szkoły Podstawowej nr 1 w Oleśnie zajęcia indywidualne przeplatane są spotkaniami na warsztatach praktycznych związanych z gastronomią. Podczas zajęć tego typu mała grupa od 4 do 8 uczniów ma możliwość wspólnie z doradcą zawodowym przygotowywać posiłki oraz poznawać tajniki zawodu kucharza i dietetyka. Atmosfera zajęć sprawia, że uczniowie są zrelaksowani i chętnie odkrywają swoje możliwości praktyczne. Jednakże nie tylko nauka elementów zawodu jest tutaj celem realizowanym przez doradcę. Uczniowie mogą przezwyciężyć swe zahamowania oraz lęki i w miłej atmosferze przekonać się, że zajęcia praktyczne są tym momentem, kiedy mogą się czegoś nauczyć, mimo że początkowo wcale nie byli pewni swojego potencjału w danej dziedzinie. Tego typu zajęcia pozwalają na uwrażliwienie w zakresie każdego rodzaju umiejętności: zmysłu wzroku, smaku, węchu, dotyku, a zatem nie tyle uczymy zawodoznawstwa, ale rozwijamy wiele elementów składających się na rozwój psychofizyczny nastolatka.

Zajęcia warsztatowe są odpowiedzią na potrzeby uczniów, którzy nie są przekonani o własnym potencjale i często mają zaniżoną samoocenę. Pozwalają one na połączenie elementów pracy z odkrywaniem satysfakcji z wykonanych działań oraz podnoszą poczucie pewności siebie. Polisensoryczność zajęć tego typu pozwala na odkrywanie potencjału ucznia, który nie zawsze można określić systemem ocen z określonych przedmiotów. Podkreśla to znaczenia praktycznego podejścia i zawarcia elementów pracy w systemie doradztwa zawodowego.

Ewa Korzeniewska, doradca zawodowy
Ewelina Jakubczak, pośrednik pracy

Muzyka moją wartością i sposobem na życie

„Muzyka moją wartością i sposobem na życie” - to program autorski napisany przez doradcę zawodowego Młodzieżowego Centrum Kariery w Oleśnie Ewę Korzeniewską i doradcę zawodowego Zespołu Szkół Ekonomicznych i Ogólnokształcących w Oleśnie Annę Sikorę-Wypasek. Współorganizatorem programu była Ewelina Jakubczak, pośrednik pracy Młodzieżowego Centrum Kariery w Oleśnie.

Wiedząc, jak trudny jest dostęp do informacji na temat zawodów artystycznych, autorki programu zdecydowały się podjąć wspólne działania, które miały na celu przybliżyć tzw. „codziennosc” zawodu artysty. Program był skierowany do młodych osób uczących się oraz poszukujących pracy w powiecie oleśkim. Głównym celem programu było zapoznanie młodzieży z branżą artystyczną „od kuchni”. Pierwszym punktem programu był koncert zespołu Rollin Jester, który odbył się w Oleśnie w dniu 4.03.2017 r.

Rollin Jester to zespół rockowy. Styl formacji trudno zasufladkować. Podczas koncertu można było usłyszeć zarówno melodyjne, pełne harmonii utwory, jak i prawdziwe wulkany energii. Duży nacisk zespół kładzie również na warstwę tekstową. Rollin Jester to cztery osobowości, które pozostały na długo w świadomości publiczności.

Muzycy już od pierwszego utworu porwali publiczność do zabawy. Można było usłyszeć takie utwory, jak: „Bazar”, „Rollin Jester”, „Jak pył” czy „Prze-trwam”. Na każdy utwór fani zespołu reagowali bardzo entuzjastycznie. Młodzież była pod wrażeniem koncertu. Dużym przeżyciem była również możliwość rozmowy z muzykami.

Kolejną częścią programu była wycieczka dla młodzieży z powiatu oleśkiego do Opola, która odbyła się w dniu 08.06.2017 r. W ramach tego wyjazdu organizatorzy zapewnili wiele atrakcji dla uczestników, którzy przejawiają zainteresowania artystyczne. W programie było zwiedzanie Radia Opole. Pan Maciej Guzik przedstawił młodzieży ciekawą historię powstawania Radia Opole oraz pokazał, ile przez te lata się zmieniło. Uczestnicy z ciekawością słuchali również o tym, jak wygląda praca w Radiu Opole. Kolejną atrakcją dla uczestników były przesłuchania w ramach konkursów „Muzyka dobry sposób na zawód, pasję i hobby” i „Ja i moja przyszłość w wybranych zawodach artystycznych”, które odbyły się w Klubie „ZEBRA”. Uczestników oceniali sami profesjonalści: menager i gitarzysta zespołów Rollin Jester i Parande - Wojtek Parande, wokalista Rollin Jester - Paweł Fudala, wokalista Parande - Sebo Parande, Studio nagrań Ozimek - Arkadiusz Kondrowski, właściciel Klubu „ZEBRA” - Mariusz Stotko.

W dalszej części wycieczki, na zaproszenie Marka Rzepieli, młodzież uczestniczyła w warsztatach zespołu Easy Rider w Dworku Artystycznym. Warsztaty prowadzili muzycy zespołu. Podczas warsztatów muzycy pokazali arkana gry na instrumentach, opowiedzieli o swojej historii i jej początkach. Zakończeniem wieczoru był koncert zespołu Easy Rider zorganizowany przez Fundację BluesOpole w Dworku Artystycznym.

W ramach programu Ewa Korzeniewska i Ewelina Jakubczak wraz z młodzieżą przeprowadziły wywiad z wokalistą zespołu Rollin Jester Pawłem Fudalą.

Paweł, jaka jest Wasza muzyczna historia?

Muzyka towarzyszy każdemu z nas odkąd pamiętamy. Dla mnie przygoda zaczęła się w drugiej klasie podstawówki. Lekcje gry na gitarze, na które zapisali mnie rodzice, były dla mnie wówczas najgorszą karą. Nienawidziłem wprawek i menuetów i czasu spędzonego z instrumentem, kiedy moi koledzy grali w piłkę. Wkrótce gitara poszła w odstawkę na wiele lat. Sięgnąłem po nią znowu w liceum. Granie i śpiewanie przy ognisku starych, rockowych przebojów - chyba wtedy złapałem muzycznego bakcyła... Potem była pierwsza gitara elektryczna, rosyjska, przypominająca bardziej topór drwała, potem kolejne wiosło i sprzęt, pierwsze próby z kumplami z I LO w Opolu. Chwilę później pojawiło się marzenie o własnej kapeli, paru kumpli (...) i pierwszy własny skład, pierwsze koncerty i adrenalina na scenie, która uzależnia na całe życie... Rok czy dwa później skrzyżowały się nasze drogi z Wojtkiem i Markiem. Jako kapela Slaves przez parę lat gościliśmy w opolskim rockowym „grajdole”. Potem była powódź tysiąclecia, która zabrała nam sporo sprzętu oraz przyszła dorosłość, która zabrała nam czas na granie i porozrzuciła nas po świecie.

Wygląda na to, że Rollin Jester to po prostu kolejny projekt zgranej ekipy? Co się stało, że rozpoczęliście znowu muzyczną współpracę?

Wszystkiemu winne porządki na strychu i konkurs piosenka na Euro....

Proszę o szczegóły...

Po kilkunastu latach, kiedy to wpadasz w wir rzeczywistości: studia, praca, dom... przychodzi moment, gdy potrzebujesz się zatrzymać. I wtedy uaktywnia się wirus, u mnie uaktywnił się, kiedy kibicowałem Wojtkowi, który cały czas obecny w światku muzycznym wystartował ze swoim projektem w konkursie piosenka na Euro. Tak się jakoś zbiegło, że ja w owym czasie odtworzyłem zasoby sprzętowe i postanowiłem również zawałczyć. Zrobiło się z tego całkiem fajne zamieszanie muzyczne. Dwie opolskie propozycje muzyczne weszły wówczas do półfinału, a piosenka Wojtka brylowała nawet na warszawskich salonach. I tutaj pojawia się strych Marka. Marek akurat robił na nim porządki i trafił na perkusję. Nagle przypadkowy telefon i... bakcył się uaktywnia. Ostatecznie skład RJ uformował się w kwietniu 2016 r., gdy dołączył do nas Stachu i czteroosobowy błazen zaczął się toczyć.

No właśnie, Rollin Jester, o co chodzi z tym turlającym się błaznem, skąd pomysł na nazwę?

Hmm... a jak nazwiecie facetów, którzy w naszym wieku dalej nie wyrosli z rockn'rolla? (śmiejch), którzy poza w miarę statecznym życiem prowadzonym na co dzień zakładają maski na scenę, a może i odwrotnie? Życie to sen wariata, błazen czasem się śmieje, czasem wyśmiewa, nieraz uroni łzę, błaznowi wolno więcej.

No i tu ładnie przechodzimy do warstwy tekstowej. Kto jest jej autorem, skąd inspiracje?

Piszemy na zmianę z Wojtkiem. Mamy ten komfort, że jest nas dwóch grafomanów. Tematów dostarcza otaczający nas trywialny świat. Fajne jest to, że teksty Wojtka śpiewa mi się jak własne.

To kiedy usłyszymy i zobaczymy efekty pracy zespołowej?

Niebawem – takie słowo klucz. Póki co do posłuchania i obejrzenia są dwa kawałki wraz z teledyskami. Zapraszamy na naszego fanpege'a, tam zawsze umieszczamy wszelkie aktualności. Cóż, pracujemy nad materiałem przynajmniej na grubą „Epkę”, a może wyjdzie z tego płyta...

Jak zachęcićbyś młodzież do przygody z muzyką? Czy warto?

No cóż, albo to czujesz albo nie, nic na siłę. Poza tym, jeśli już się zastanawiasz, to może znaczyć: spróbuj. Dzisiaj świat się skurczył i do takiej przygody wystarczy trochę talentu i chęci, jeśli dorzucisz do tego zapał i zaangażowanie, to okaże się, że internet pełen jest samouczków i lekcji, które pomogą ci zrealizować marzenia. Młodość to idealny czas na muzykę, świetny wentyl dla emocji. Nie warto też nastawiać się na wielki sukces i pieniądze, zawód artysty to śmietanka dla bardzo niewielu, dla reszty po prostu ciężka praca. Osobiście polecam, to jedyny zdrowy bakcył na całe życie.

Paweł, serdecznie Ci dziękujemy za niesamowicie ciekawy wywiad, który niejednemu da do myślenia.

Dzięki realizacji programu poprzez koncert, konkursy, rozmowy muzycy zaszczepili w młodych ludziach chęć do rozwijania swoich pasji i umiejętności. Dla wielu muzyka to nie tylko pasja, ale również sposób na życie. Serdecznie dziękujemy wszystkim za zaangażowanie i przekazanie swojej wiedzy młodym ludziom.

Brygida Libera, doradca zawodowy
Joanna Lech, pracownik Wydziału Promocji i Rozwoju Gospodarczego
Starostwa Powiatowego w Oleśnie

Zaplanuj swoją karierę¹

W ramach projektu pn. „Zaplanuj swoją karierę” realizowanego przez Starostwo Powiatowe w Oleśnie grupa uczniów Zespołu Szkół Zawodowych w Oleśnie wzięła udział w przedsięwzięciu mającym na celu wskazanie sposobu tworzenia ich osobistego planu kariery.

Uczniowie uczący się w konkretnych zawodach, w tym przypadku w zawodzie elektryka i technika elektryka, odwiedzili jedną z oleśkich firm i uczestniczyli w procesie rekrutacji pracowników na wybrane stanowiska. Na tę wizytę uczniowie - potencjalni pracownicy - udali się z dokumentami aplikacyjnymi oraz właściwym przygotowaniem do rozmowy kwalifikacyjnej.

Zadania realizowane w projekcie wskazują, jak ważne jest budowanie relacji zawodowych z lokalnymi przedsiębiorcami, którzy są otwarci na współpracę z młodymi, wykwalifikowanymi pracownikami.

Dzięki takim inicjatywom nasi uczniowie poznali zakłady pracy, dowiedzieli się, jak wyglądają poszczególne stanowiska pracy, jaki jest park maszynowy, jaka kadra pracuje w danym zakładzie i jakie posiada wykształcenie czy kwalifikacje oraz jaka jest struktura organizacyjna firm. Na zakończenie wizyty każdy uczeń otrzymał informacje dotyczące przygotowanego CV oraz odbytej rozmowy kwalifikacyjnej. Taka informacja jest informacją zwrotną, nie oceną, dlatego jest bezcenną wskazówką w planowaniu własnej kariery zawodowej.

¹ W dalszej części rocznika znajduje się artykuł *Punkt widzenia pracodawcy*, w którym projekt ten opisany został z perspektywy pracodawcy.

Nasz projekt rozpoczął się w dniu 12 kwietnia 2017 r. wizytą w firmie Oras Olesno. Na spotkanie pojechało pięciu uczniów z Zespołu Szkół Zawodowych w Oleśnie - Szymon Kus i Rafał Pietrek, którzy uczą się w zawodzie mechanika oraz przyszli technicy elektrycy: Sebastian Prochota, Sebastian Ochmann i Krzysztof Lubosz. Towarzyszyli im doradca zawodowy Brygida Libera i pracownik Wydziału Promocji i Rozwoju Gospodarczego Starostwa Powiatowego w Oleśnie Joanna Lech.

Firma Oras do tej wizyty przygotowała się z należytą starannością. Na początku uczestnicy, zwiedzając zakład, zapoznali się z działalnością firmy. Poznali strukturę organizacyjną wydziału utrzymania ruchu i jego park maszynowy. Na tym wydziale zatrudnieni są właśnie elektrycy i mechanicy. Następnie pani Bożena Bronder, pracownik Działu Personalnego Oras Olesno, przedstawiła młodzieży „Dzień z życia pracownika - od wejścia do wyjścia z zakładu”. Ostatnim punktem naszej wizyty i jednocześnie tym najważniejszym były indywidualne rozmowy kwalifikacyjne z poszczególnymi uczniami.

Firma Oras Olesno jako pierwsza zgodziła się wziąć udział w naszym projekcie. Przygotowała bardzo ciekawy program wizyty. Z opinii młodych uczestników wynika, że wizyta była bardzo interesująca i potrzebna. Uczniowie szczególnie docenili przeprowadzone z nimi rozmowy kwalifikacyjne oraz otrzymane konstruktywne uwagi na temat przygotowanych przez siebie CV.

Takie inicjatywy są niezbędnym elementem w planowaniu swojej przyszłości zawodowej. Nasi uczniowie mają już pierwszą rozmowę kwalifikacyjną za sobą. Poznali uczucia i emocje z tym związane, a przede wszystkim wiedzą, jak przygotować się na następną rozmowę kwalifikacyjną, w rezultacie której, otrzymają wymarzoną pracę.

VI. O gimnazjalistach

Anna Mońka-Kabata, psycholog

Psychologiczne aspekty wieku dojrzewania a wybór kierunku edukacyjno-zawodowego

System edukacji w Polsce już na wczesnym etapie wymaga od ucznia umiejętności określenia swoich predyspozycji, a także określenia preferowanego kierunku rozwoju edukacyjno-zawodowego. Wybór szkoły ponadgimnazjalnej czy ponadpodstawowej to proces, w który zaangażowane są różne osoby. Wpływ na to, jakie decyzje podejmuje młodzież, mają rodzice, nauczyciele oraz rówieśnicy. Proces rozwoju zawodowego stymulowany jest przez wiele czynników zarówno środowiskowych, jak i wynikających z rozwoju człowieka.

Proces odkrywania swojego powołania zawodowego zaczyna się na wczesnych etapach rozwoju człowieka, natomiast moment świadomego wyboru ścieżki edukacyjno-zawodowej przypadał na okres szkoły gimnazjalnej, a aktualnie na ostatnie lata kształcenia w szkole podstawowej. W teorii rozwoju człowieka jest to okres dorastania, w którym rozpoczyna się proces przejścia od niedojrzałości do dojrzałości w zakresie funkcji intelektualnych, emocjonalnych, a także funkcjonowania w społeczeństwie.

W ocenie młodzieży I klasa gimnazjum to był czas przede wszystkim na adaptację uczniów do nowych realiów po przejściu ze szkoły podstawowej. Potrzebują oni rozpoznać normy w nowej szkole. Poznają nowych nauczycieli, ich wymagania i zasady, według których każdy z nich układa relacje z uczniami. Uczniowie koncentrują się na budowaniu relacji. W zasadzie dopiero po upływie kilku pierwszych miesięcy istnieje możliwość rozpoczęcia zajęć mających na celu stopniowe przygotowywanie uczniów do wyboru kolejnego etapu kształcenia. Jednak na tym etapie młodzież jest bardzo zaangażowana w proces określenia swojego miejsca w nowej społeczności i nie jest gotowa na podejmowanie działań związanych z planowaniem przyszłości edukacyjno-zawodowej.

Uczniowie twierdzą, że unikają wręcz myślenia i rozmawiania o kolejnej zmianie, którą odbierają jako doświadczenie trudne, związane z porzuceniem dotychczasowego, znanego im środowiska. W ich opiniach wybór szkoły ponadgimnazjalnej jest bardzo odległy, wiedzą, iż on nastąpi, ale w dalekiej dla nich perspektywie czasowej; dlatego nie widzą konieczności szybkiego angażowania się w aktywności prowadzące do podjęcia kolejnych decyzji edukacyjno-zawodowych.

Około 14 roku życia młody człowiek zaczyna eksplorować, sprawdzać własne kompetencje w kontekście istniejących zawodów. Dotychczasowy, mało konkretny, bazujący na fantazjowaniu obraz siebie, jako aktywnego

uczestnika rynku pracy, zaczyna konfrontować z rzeczywistością, a rozmowy na temat rynku pracy zaczynają urzeczywistniać dotychczasowe wyobrażenia. Zaczyna się moment sprawdzania i porównywania własnych możliwości z ograniczeniami (zarówno zewnętrznymi, jak i wewnętrznymi). Jest to trudny moment w rozwoju człowieka, nastolatek dokonuje pierwszych wyborów, czasem w jego wyobrażeniach ostatecznych i definitywnych, przesądzających o całym życiu zawodowym.

Na tym etapie kwestia wyboru kierunku kształcenia pojawia się głównie za sprawą środowiska rodzinnego. Przy różnych okazjach rodzice i członkowie rodziny zaczynają pytać o to, jak dziecko wyobraża sobie przyszłość (w jakiej szkole chciałoby się uczyć, jaki chciałoby wykonywać zawód?). Na tym etapie rzadko kiedy nastolatek ma sprecyzowaną wizję siebie samego. Jest to etap intensywnego poszukiwania swojej drogi rozwoju, podczas którego pojawia się wiele pytań, dylematów, wizje i idee rodzą się, ale ulegają często szybkim modyfikacjom.

Młódzież wraz z upływem czasu przejawia coraz większą irytację dopytywaniem o przyszłość ze strony rodziny. Odbiera to jako presję. Obserwując jednocześnie swoje otoczenie, uczniowie dostrzegają, że niektórzy rówieśnicy zaczynają rozważać możliwe opcje, co zwiększa poczucie konieczności zajęcia się tematem. Warto podkreślić, że młodzi ludzie rozpoczynają proces podejmowania decyzji, któremu już na starcie towarzyszą odczucia negatywne. Czują się zmuszani przez dorosłych do złożenia deklaracji, mają wrażenie, że otoczenie wyraża zniecierpliwienie brakiem decyzji.

Nauka w ostatniej klasie szkoły gimnazjalnej (wiek 15 lat) zbiega się z czasem, w którym następuje intensywny rozwój fizyczny, emocjonalny i poznawczy. Moment przejścia na kolejny etap edukacyjny przypada na trudny dla nastolatka czas zmian w obszarze funkcjonowania w rodzinie i grupie rówieśniczej. W okresie dorastania w bardzo krótkim czasie młodzież doświadcza wielu zmian. Młoda osoba zaczyna przejawiać inne formy zachowania niż dotychczas. To, co przeżywa, wywołuje często u niej napięcie i poczucie niepewności. Okres rozwoju oznacza zaburzenie pewniej stabilności i stałości odczuwane jako zagubienie, osamotnienie, niepowodzenia, narastające konflikty z otoczeniem wynikające z procesu przechodzenia w dorosłość.

Dodatkowo niepokój potęguje fakt, że zmiana szkoły to rozstanie ze swoją społecznością i konieczność akceptacji nowych zasad i kultury funkcjonowania w szkole średniej. Młódzież snuje, często niewypowiedzane na głos, rozważania dotyczące tego, czy zaadaptuje się do nowych warunków. Uczniowie zaczynają antycypować problemy z odnalezieniem się w realiach nowej szkoły zarówno w grupie rówieśniczej, jak i w relacjach z nauczycielami. Stąd pojawiają się pytania: czy znajdę znajomych? czy odnajdę się w nowej klasie? Wyobrażenia na temat tego, jak uczniowi w nowym miejscu uda się stworzyć relację, są źródłem wielu trosk i obaw.

Mimo podjęcia decyzji, odczuwanej ulgi i zakończonej pomyślnie rekrutacji proces decyzyjny jeszcze się nie kończy. W czasie wakacji młodzież doświadcza intensywnych emocji w związku z rozstaniem z kolegami i koleżankami ze szkoły, z lękiem przed nowym środowiskiem i wymaganiami edukacyjnymi. W jej ocenie odroczony do września kontakt z nowymi kolegami budzi dodatkowo wiele emocji i napięcia z powodu niewiadomej, jak będą kształtować się nowe relacje. Sposobem na obniżenie tego napięcia może być możliwość poznania się z nowym środowiskiem i integracji z nim przed rozpoczęciem nauki we wrześniu, by skrócić czas oczekiwania potęgujący obawy o przyszłość. Wakacje na przełomie etapów kształcenia są postrzegane przez uczniów jako najtrudniejsze, „najdłuższe i najgorsze wakacje”.

Relacja rówieśnicza to bardzo ważny aspekt, który związany jest z przejściem do szkoły ponadgimnazjalnej. Dlaczego kwestia relacji z grupą rówieśniczą odgrywa istotną rolę w procesie decyzyjnym dotyczącym wyboru szkoły? Grupa rówieśnicza jest ważna w rozwoju młodego człowieka. Daje szansę na rozwijanie swoich kompetencji interpersonalnych w kontakcie z osobami, które są w tym samym wieku. Młodzież w tym okresie spędza czas w tzw. paczkach-grupach przyjaciół. W ramach grupy tworzą się bliskie więzi. Młoda osoba zna role, normy i zasady funkcjonowania społeczności, z którą realizuje wspólne cele. W związku z wyborem szkoły pojawia się lęk o separację i rozstanie z tą ważną grupą, w której młodzież buduje swoją tożsamość. Grupą, w której młodzież odnalazła swoje role, grupą, w której młodzież zaspokaja swoje poczucie przynależności, bezpieczeństwa, w której budowała relacje. Młodzi ludzie doświadczają wielu emocji w związku z przejściem na kolejny etap edukacji. Mają obawy, że w związku ze zmianą szkoły i jej poziomu w systemie edukacji przestaną funkcjonować grupy społeczne, których są członkami. Mają trudność w wyobrażeniu sobie, że pomimo zmiany miejsca nauki, dalszego kształcenia się grupa, którą tworzą w takiej czy innej formule, pozostanie. W ich percepcji zmiana szkoły oznacza pewien koniec relacji towarzyskich i brak możliwości kontynuowania i budowania tej relacji w innej formie. Wywodzą się bowiem one zwykle ze środowiska szkolnego. Szkoła – to ona nadaje bardzo określone ramy poruszania się w tych relacjach, a zmiana środowiska wydaje się silnym zagrożeniem.

Decyzje związane z wyborem szkoły wiążą się z silnymi emocjami. W praktyce jest to zespół rozmaitych uczuć o wielorakim natężeniu. Zdecydowanie przeważają emocje negatywne, które potęgowane są przez napięcie, stres, dylematy, obawy, szukanie wsparcia, zmęczenie.

Ta mieszanka odczuć spowodowana jest tym, że młodzież funkcjonuje w wewnętrznym konflikcie konieczności podjęcia decyzji o wyborze drogi kształcenia przy braku klarownego obrazu swojej osoby. Nie mając ukształtowanej wizji swojego rozwoju edukacyjnego, nastolatki przytłoczone pozyskiwanymi informacjami zaczynają odczuwać znużenie i przesyty.

Poczucie upływu czasu oraz konieczności podjęcia decyzji powoduje zdenerwowanie i wyczerpanie.

Młodzi ludzie obawiają się tego, jak koledzy ocenią podjęte przez nich decyzje i dokonane wybory edukacyjne. Mając silną potrzebę akceptacji wyboru, martwią się, jakie będą konsekwencje ujawnienia im swojej decyzji. Trudności w powiedzeniu, jaką szkołę i jakie kierunki rozważają, potęguje obawa przed negatywną opinią kolegów. W tym okresie czują ogromną potrzebę troski i opieki. Adresują swoje oczekiwania wobec najbliższych. Jednakże perspektywa rozwojowa nastolatka i dorosłego jest zgoła różna

NASTOLATEK	KATEGORIE	DOROSŁY
Jest mało czasu Biegnie szybko Nie da się cofnąć Jutro albo wczoraj	CZAS	Jest dużo czasu Czas biegnie wolno Czas jest elastyczny Tu i teraz
Doświadczyć wszystkiego Brak selekcji doświadczeń	DOŚWIADCZENIA	Ostrożność w nowych doświadczeniach Selekcja doświadczeń
Zaniżanie ryzyka Ryzyko „kręci” Wychodzenie naprzeciw ryzyku	RYZYKO	Zawyżanie ryzyka Unikanie ryzyka
Przewaga przyjemności	OBOWIĄZEK/ PRZYJEMNOŚĆ	Przewaga obowiązku (poczucie winy z przyjemności)
Unikanie odpowiedzialności Zrzucanie na innych	ODPOWIEDZIALNOŚĆ	Branie zbyt dużej odpowiedzialności
Krótka perspektywa (do weekendu, do jutra)	PERSPEKTYWA CZASOWA	Długa perspektywa Planowanie daleko do przodu
Zdrowie nie do zdarcia Nieśmiertelność	ZDROWIE I ŚMIERĆ	Zdrowie ulotne Poczucie kresu

Adolescenci nie mają perspektywy „na złość”. To ich perspektywa rozwojowa. Bo najtrudniejsze momenty życia to narodziny, adolescencja i śmierć - to czas realnego konfrontowania się ze światem. Dorośli mają już ten okres za sobą i często o nim zapominają, co budzi liczne konflikty i nieporozumienia w kontaktach z młodzieżą. Nastolatki w relacjach z rodzicami mają do wykonania dwa z pozoru sprzeczne ze sobą zadania: uniezależnić się od nich, a jednocześnie zachować poczucie wspólnoty z nimi. Na ogół w okresie młodzieńczym występuje silne przywiązanie emocjonalne do rodziców. Rodzice pozostają najważniejsi, ale coraz większą rolę odgrywają rówieśnicy. Nastolatki, które są blisko związane z rodzicami, ale zachowują bezpieczne przywiązanie do rodziców, mają na ogół lepsze wyniki w nauce i dobre stosunki z rówieśnikami.

Okres dorastania to czas przejścia, zmian, w którym jednym z wątków rozwojowych jest wybór życia zawodowego i dalszej edukacji. Wsparcie w tym trudnym okresie jest dla młodych priorytetowe, gdyż pomaga im zyskać wiarę w swoje możliwości i zdolności oraz poczucie własnej wartości. Jeśli pomożemy nastolatkowi poznać siebie, to rozwinie on w sobie poczucie tożsamości, indywidualności, pewność siebie oraz poczucie bezpieczeństwa, co ma szansę zaowocować trafnymi i satysfakcjonującymi decyzjami zawodowymi.

Maciej Flank, dyrektor PUP Olesno
Patrycja Adamczyk, doradca zawodowy

Kim chcę zostać?¹

Kontrakt polegający na zawarciu umowy o pracę ma charakter dobrowolny. Strony owego porozumienia zawsze stają przed dylematem: zawrzeć go albo nie. Przyzwyczajaliśmy się od 1990 roku do tego, że liczba osób poszukujących zatrudnienia była wyższa od liczby stanowisk, na których można je zatrudnić. Pozwalało to pracodawcom na swobodny dobór kandydatów do pracy. Sytuacja ta jednak zaczęła się zmieniać z kilku podstawowych powodów.

Po pierwsze: wzrost gospodarczy w Polsce spowodował konieczność tworzenia nowych miejsc pracy. Pracodawcy, mając nowe zamówienia na swoje towary i usługi, byli zmuszeni zatrudniać kolejne osoby poszukujące pracy, aby sprostać zawierany kontraktom. Takie zatrudnienie zmniejszało liczbę osób poszukujących pracę.

Po drugie: wejście Polski do Unii Europejskiej spowodowało możliwość swobodnego przepływu pracowników. Wyższa wydajność pracy² i tym samym możliwość wypłaty wyższego wynagrodzenia w większości krajów Unii oraz swoboda zawierania umów o pracę na całym jej obszarze spowodowały migrację zarobkową naszych obywateli, a tym samym jeszcze bardziej zmniejszyły liczbę osób poszukujących pracy na terenie Polski.

Po trzecie: lepsze warunki pracy oraz zamieszkania w obrębie kraju spowodowały migrację z małych miejscowości do dużych aglomeracji powodując zmniejszenie liczby osób poszukujących pracy na terenach nisko zurbanizowanych.

Po czwarte: zmiana stylu, sposobu konsumpcji i rosnącego, mimo wszystko, jej poziomu spowodowały zmianę wymagań osób poszukujących pracy w odniesieniu do sposobu wykonywania pracy oraz wynagradzania.

Po piąte: reformy oświaty nie zmierzały w kierunku promocji zawodów deficytowych, ale zawodów „popularnych”.

Te oraz inne, nie wymienione powyżej, czynniki doprowadziły do sytuacji, w której w wielu branżach zaczęło brakować tak zwanych „rąk do pracy”. Dlatego trudno się dziwić, że w sytuacji, gdy stopa bezrobocia na terenie naszego powiatu wynosi 4,9 %, a wskaźniki demograficzne są jedne z najmniej korzystnych w Polsce, to możliwość dalszego, swobodnego zatrudniania pracowników jest bardzo ograniczona. Coraz więcej lokalnych pracodawców próbuje w takiej sytuacji współpracować ze szkołami, aby już na tym etapie promować możliwość pracy w swoim zakładzie w określonych zawodach.

¹ Artykuł niniejszy powstał przy współpracy Mirosława Dragona, Magdy Giczewskiej-Pietrzak, Małgorzaty Kuc, Damiana Pietruski.

² Nie należy mylić z intensywnością pracy. Wydajność pracy zależy bowiem od intensywności pracy pracownika, jak również od tak zwanego technicznego uzbrojenia pracy, czyli inaczej: od wydajności maszyn, na których pracuje, a także od systemu zarządzania procesem produkcyjnym. Na wydajność mogą mieć również wpływ takie czynniki, jak: marka i cena sprzedawanego produktu, rodzaj rynku (wolny, monopolistyczny), system zarządzania gospodarką (wolnorynkowy, autarkiczny) i inne.

Podczas „Targów Zawodów” zorganizowanych w dniu 18 października 2017 r. w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery poprosiliśmy lokalne media o przeprowadzenie ankiety wśród gimnazjalistów obecnych na Targach oraz wśród pracodawców, którzy zatrudniają na naszym terenie pracowników w zawodach deficytowych. Interesowało nas, organizatorów³, jakie są rozbieżności pomiędzy oczekiwaniami pracodawców i młodzieży.

Na spotkaniach „Sieci Współpracy Doradców Zawodowych Powiatu Oleskiego” panuje powszechny pogląd, że młodzież podejmuje pierwsze decyzje o wyborze kierunku zawodu już na poziomie klas gimnazjalnych, to właśnie tam proces podejmowania decyzji o wyborze zawodu ma w przeważających przypadkach swój początek. Aby spróbować odpowiedzieć sobie na pytanie, w jakich zawodach będą chcieli pracować młodzi ludzie, którzy jeszcze nie opuścili szkół, poprosiliśmy o współpracę lokalne media: Radio DOXA, Nową Trybunę Opolską, Kulisy Powiatu, Portal OOL24 oraz Oleski Telegraf. Cztery z nich odpowiedziały na naszą prośbę i przeprowadziły podczas Targów rozmowy z gimnazjalistami na temat wyboru przyszłego zawodu. Dodatkowo „Kulisy Powiatu” przeprowadziły rozmowę z pracodawcami, którzy zatrudniają pracowników (w tym na umowach o pracę w celu przygotowania zawodowego pracowników młodocianych). Serdecznie dziękujemy naszym lokalnym mediom za współpracę przy tworzeniu niniejszego artykułu.

Zdajemy sobie sprawę, że prezentowane poniżej wypowiedzi nie mają charakteru badań naukowych ze względu na dużą przypadkowość w stworzeniu tak zwanej „próby statystycznej”. Ponadto podejrzewamy, że zdarzyły się przypadki udzielania wywiadu przez jedną osobę dwóm różnym mediom, dlatego też niektóre opinie się powtarzają w różnych wywiadach. Mimo to mamy nadzieję, że nasz projekt może zciekawić osoby, które ujmą ten temat w sposób bardziej profesjonalny. Naszym celem było jedynie ukazanie problemu. Jeśli można Państwa zaprosić do dalszej lektury tekstu, to poniżej pozwolimy sobie zaprezentować wypowiedzi pracodawców oraz uczniów klas gimnazjalnych.

Teksty wywiadu z osobami reprezentującymi pracodawców udostępniły nam „Kulisy Powiatu”, w imieniu których wywiad przeprowadzała **Małgorzata Kuc**⁴.

Co na głos młodych odpowiadają pracodawcy i rynek pracy? W których zawodach najłatwiej znaleźć zatrudnienie i jakie warunki trzeba spełnić?

- Od zaraz jesteśmy w stanie zatrudnić piekarzy - mówi **Jerzy Janicki**, kierownik produkcji PSS Społem w Oleśnie. - Zapotrzebowanie jest bardzo duże i to nie tylko u nas, ale na całym rynku. Niestety, młodzież niechętnie kształci się w tym zawodzie, a jest on dużo lepszy niż jeszcze kilkanaście lat temu, inne jest

³ Organizatorami Targów Zawodów byli: Publiczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Oleśnie oraz Powiatowy Urząd Pracy w Oleśnie.

⁴ Materiały wykorzystane w artykule pochodzą z wywiadu przeprowadzonego w dniu 18 października 2017 r. przez Małgorzatę Kuc – dziennikarkę tygodnika „Kulisy Powiatu” i udostępnionego przez redakcję tygodnika.

umaszynowanie, inny sprzęt... To głównie praca nocna i to chyba najbardziej odstrasza młodych.

PSS Spółem ma tylko jednego ucznia w tym zawodzie.

- Nie żałuję wyboru, bo praca dla piekarzy jest - mówi **Kacper** (...).

Oleska spółdzielnia poszukuje też cukierników i w tym zawodzie panuje deficyt.

- W tym roku przyjęliśmy dwoje praktykantów, a z chęcią moglibyśmy wziąć pięcioro-sześcioro - mówi Jerzy Janicki. - W sumie mamy dziesięcioro uczniów, ale to wciąż mało.

Praktykant, o ile się sprawdzi, może liczyć na zatrudnienie.

- Tak było w moim przypadku, skończyłam szkołę i od razu miałam pracę - mówi **Sabina Wolny**.

Z brakiem wykwalifikowanej kadry boryka się też **Adam Trocha** z Borek Małych, właściciel firmy zajmującej się lakiernictwem samochodowym.

- Nie ma lakierników, a jeśli już są i są dobrzy, to po skończeniu szkoły jadą za granicę, za lepszym chlebem - mówi Adam Trocha. - Miałem ucznia, którego wyszkoliłem, sześć lat pracował na Zachodzie i teraz wraca, ale to odosobniony przypadek. Na już potrzebuję dwie osoby do pracy. Najlepiej by było, gdyby byli to uczniowie, których wyszkoliłbym, a potem zatrudnił.

Poszukiwani są też operatorzy maszyn CNC. Na Targach Zawodów takie oferty pracy przedstawiała firma Netecs ze Starego Olesna.

- Z zawodu jestem ślusarzem, ale kiedy pojawiła się szansa pracy w Netecsie, postanowiłem się przekwalifikować i to zapewniła mi firma - mówi **Klaudiusz Kuzaj**. - Maszyny CNC to przyszłość, to już pewna filozofia. Praca w tym zawodzie daje mi ogromną satysfakcję, wszystko sterowane jest komputerowo, wciąż uczę się nowych rzeczy. I chyba nie było jeszcze dnia (...), żeby nie chciało mi się iść do zakładu.

Poprosiliśmy również lokalne media o przeprowadzenie rozmów z uczniami klas gimnazjalnych. Należy zdać sobie sprawę, że w tym przypadku prawdopodobnie najchętniej zgłaszały się do wywiadów osoby najbardziej przedsiębiorcze. Poznajmy ich wypowiedzi.

Wywiady udostępnione nam przez Małgorzatę Kuc, „Kulisy Powiatu”⁵

- Chcę być strażakiem - mówi bez chwili zastanowienia **Filip** - Zdaję sobie sprawę z tego, że to niebezpieczny zawód, ale daje pewny byt, w końcu straż była, jest i będzie. Móc uratować drugiego człowieka albo jego dobytek to coś wielkiego, co daje ogromną satysfakcję.

Żaklina już od dawna wie, kim chce być.

- Dobrym kucharzem, dlatego wybieram się do szkoły gastronomicznej - mówi

⁵ Materiały wykorzystane w artykule pochodzą z wywiadu przeprowadzonego w dniu 18 października 2017 r. przez Małgorzatę Kuc – dziennikarkę tygodnika „Kulisy Powiatu” i udostępnionego przez redakcję tygodnika.

gimnazjalistka. - Od dziecka lubię eksperymentować w kuchni. Na początku gotowałam wspólnie z mamą, teraz sama. Chciałabym w przyszłości mieć własny biznes. I to może się udać, bo ludzie są wygodni, nie chce im się gotować w domach, coraz częściej chodzą do restauracji.

Tobiasz ma dylemat: wybrać zawód, który da mu satysfakcję, czy ten, który oferuje pewny byt.

- Marzę o tym, by być psychologiem, ale... - mówi uczeń oleskiej „Dwójki”. - Po pierwsze ciężko dostać się na ten kierunek, po drugie trudno znaleźć po nim pracę. Wiem to, bo mój brat kończył psychologię i długo po niej szukał zatrudnienia. Wciąż nie wiem, czy iść za głosem serca czy rozsądkiem i wybrać ekonomię. To pewny byt, można pozyskać bezzwrotną dotację, założyć własną firmę, możliwości jest więcej. Zobaczmy, jeszcze trochę czasu na podjęcie decyzji mam.

Takich wątpliwości nie ma **Aleksandra**, która chce studiować medycynę.

- Nie przeraża mnie to, że na tym kierunku na jedno miejsce jest kilkunastu kandydatów, ani trwające teraz protesty lekarzy rezydentów - mówi gimnazjalistka. - Już od dziecka wiedziałam, że chcę pomagać innym, dlatego jak tylko mogę przykładam się do biologii i chemii.

Nikoła (...) i **Brygida (...)** chcą realizować się w architekturze.

- To przyszłościowy zawód, w którym na pewno nie ma nudy, a tego bym nie chciała - mówi Nikoła. - Pewnie, że pieniądze są ważne, ale satysfakcja z pracy również i mnie chyba na niej nawet bardziej zależy.

- Liczę się z tym, że będę musiała wyjechać do dużego miasta, bo tam łatwiej o pracę w zawodzie architekta, ale mnie to nie przeraża - dopowiada Brygida.

Wiktoria marzy o pracy pedagoga.

- Ale nie szkolnego czy świetlicowego - zaznacza. - Chciałabym pracować w więziennictwie albo pomocy społecznej, dlatego myślę o studiowaniu pedagogiki resocjalizacyjnej.

Jej szkolna koleżanka - **Zuzanna** myśli o liceum sportowo-rehabilitacyjnym.

- Niestety, w okolicy takiego nie ma, najbliższe jest w Radomsku, to strasznie daleko od Praszki - mówi gimnazjalistka, która chce być fizjoterapeutką bądź rehabilitantką. - Trenuję siatkówkę i kiedy miałam problem z kolanami, chodziłam do różnych specjalistów i chyba wtedy „upatrzyłam” sobie tę profesję. To jest to, co chciałabym robić w przyszłości.

Aleksandra wciąż ma jeszcze dylemat.

- Może dlatego, że interesuję się wieloma rzeczami - mówi. - Jestem harcerką, moją pasją jest też siatkówka. Lubie języki obce, więc może pójde w tym kierunku. Myślałam też o ratownictwie medycznym.

Wywiady udostępnione nam przez Damiana Pietruskę, portal „OOL24”⁶

Nilo: chciałby zostać zawodowym żuźlowcem, ponieważ uważa, że to interesujący zawód.

Patryk: chciałby studiować logistykę, aby zostać spedytorem, głównie dlatego, że jego ojciec jest zawodowym kierowcą. Patryk uważa, że potrafi planować, co jest niezbędną umiejętnością spedytora.

Wiktoria: zastanawia się nad zawodem wojskowego medyka lub tatuażysty, chociaż twierdzi, że mogłaby te zawody wykonywać jednocześnie. Interesuje się biologią, medycyną i sprawami wojskowymi. Lubi też malować i rysować, więc uważa, że sprawdziłaby się jako tatuażystka. Rodzice dali jej „wolną rękę” w wyborze zawodu.

Iga: chciałaby zostać okulistą, ponieważ jej rodzina od pokoleń zajmuje się medycyną, a wybrała taką specjalizację, ponieważ spotkała inspirujących okulistów na swej drodze. Ma łatwość uczenia się przedmiotów ścisłych. Rodzice nie mają bezpośredniego wpływu na wybór jej zawodu, ale są dla Igi inspiracją.

Adrianna: jeszcze nie wie, jaki zawód wybrać. Zastanawia się nad zawodami związanymi z biologią i chemią

Wywiady udostępnione nam przez Magdę Giczewską-Pietrzak, Radio DOXA⁷

Gimnazjalistka 1: Moim marzeniem jest zostać architektem. Jestem bardzo kreatywna, lubię nowe pomysły. Lubię, jak w zawodzie coś się dzieje, ogólnie świat się zmienia, architektura i inne dziedziny idą do przodu i myślę, że będzie to coś dla mnie.

MGP: Czy to jest zawód, który jest dzisiaj potrzebny na rynku pracy?

Gimnazjalistka 1: Myślę, że tak, wszystko, tak jak wspomniałam, idzie do przodu, każdy wymaga od nas czegoś innego.

Gimnazjalistka 2: Na razie jeszcze się nie zdecydowałam, ale mam nadzieję, że byłoby to coś związanego z chemią, z takimi przedmiotami ścisłymi.

MGP: Gdybyś zdecydowała się na chemię, to dlaczego? Dlaczego akurat taki zawód?

Gimnazjalistka 2: Jest to przedmiot, który najbardziej mnie w szkole interesuje i który po prostu jest dla mnie ciekawy, taki różnorodny i myślę też, że jeśli poszłabym w stronę farmaceutyki, to myślę, że dosyć potrzebny, bo coraz więcej ludzi potrzebuje leków. To jest taka praca, która nigdy się jakby nie wyczerpie.

Gimnazjalistka 3: Interesuje mnie psychologia i właśnie na ten kierunek chciałabym się wybrać. Psychologia jest akurat taką nauką, w której według

⁶ Materiały wykorzystane w artykule pochodzą z wywiadu przeprowadzonego w dniu 18 października 2017 r. przez Damiana Pietruskę, redaktora portalu OOL24, udostępnionego przez redakcję portalu.

⁷ Materiały wykorzystane w artykule stanowią redakcyjny zapis tekstowy wywiadu przeprowadzonego w dniu 18 października 2017 r. przez Magdę Giczewską-Pietrzak - dziennikarkę Radia DOXA, udostępnionego przez redakcję radia.

mnie wszystko układa się w jedną całość, no i to mi się właśnie podoba, i też interesuje mnie pomaganie ludziom. Często różne osoby mówią mi, że potrafię słuchać, potrafię doradzić.

Gimnazjalistka 4: W sumie jeszcze nie mam sprecyzowanego zdania, ale myślę, że coś w kierunku medycyny. Są to moje zainteresowania i nie kieruję się raczej zarobkami, ale tym, co chciałabym robić. Nauka nie przychodzi mi z trudem, łatwo pochłaniam wiedzę.

MGP: Czy o tym wyborze, o tym, co chciałabyś robić w przyszłości, rozmawiasz z rodzicami? Co oni na ten temat sądzą?

Gimnazjalistka 4: Tak, raczej rozmawiam z mamą, ona jest pielęgniarką, dużo mi doradza i w sumie wspiera w wyborach.

MGP: A jak myślisz, taki zawód jest potrzebny? Kiedy skończyłabyś szkołę, jak to będzie wyglądało na rynku pracy? To spotkanie jakoś rozjaśniło to, te twoje zainteresowania, skonfrontowało z tym, jakie zapotrzebowania są na rynku pracy?

Gimnazjalistka 4: Tak, na pewno. Wybieramy zawody, które są potrzebne i myślę, że ten zawód, który ja wybiorę, to będzie na pewno bardzo dobry.

Gimnazjalista 1: Myślę, że mniej więcej wiem, w którym kierunku. Myślę, że coś w kierunku komputerów, technologii, myślę, że programista. Myślę, że jest to bardzo przyszłościowe. W sumie wszystko teraz jest związane z komputerami.

Gimnazjalista 2: Konkretnego zawodu, jaki chciałbym wykonywać, nie znam, lecz wiem, że będzie on związany z matematyką. Interesuje mnie ta dziedzina. Sądzę, że mam właśnie ścisły umysł i po prostu łatwo mi przychodzi nauka matematyki.

MGP: Myślisz, że osoby z taką wiedzą, takim wykształceniem są dzisiaj potrzebne na rynku pracy?

Gimnazjalista 2: Sądzę, że tak, ponieważ wiele banków, firm potrzebuje matematyków i jest to przyszłościowy zawód.

Wywiady udostępnione nam przez Mirosława Dragona, „Nowa Trybuna Opolska”⁸

Julia: Chciałabym właśnie iść do technikum logistycznego i chciałabym pracować w tej branży, znaleźć w tym kierunku pracę.

Martin: Chciałbym uczyć się w zawodzie elektryka lub mechanika samochodowego. Niektórzy z mojej rodziny pracują właśnie w tym zawodzie i mówią, że jest bardzo ciekawy.

Iga: Już mam plany na przyszłość. Chciałabym zostać lekarzem, już nie pamiętam od jak dawna.

Ada: Chciałabym pójść do liceum, a później na studia na dietetykę bądź rehabilitację.

⁸ Materiały wykorzystane w artykule stanowią redakcyjny zapis tekstowy wywiadu przeprowadzonego w dniu 18 października 2017 r. przez Mirosława Dragona – dziennikarza dziennika „Nowa Trybuna Opolska”, udostępnione przez redakcję dziennika.

Kuba: Interesuję się biologią i chemią, dlatego też planuję iść do szkoły o profilu biologiczno-chemicznym. Nie planuję jeszcze, do jakiej, ale będzie to na pewno związane z medycyną. Chciałbym być w przyszłości lekarzem.

Mateusz: Odnośnie pracy nie mam żadnych planów, jednak wiem, że musiałoby to być coś związane z naukami ścisłym, dokładnie z matematyką, fizyką, ewentualnie z chemią. Po gimnazjum planuję iść do szkoły na Nadodrzańskiej⁹ na profil matematyczno-fizyczny, a później oczywiście studia.

Wiktoria: Chciałabym zostać medyką w wojsku. A gdy już skończę swoją karierę w wojsku, chciałabym zostać tatuażystką.

Ogółem zebrano 27 opinii. W dwóch przypadkach (Wiktoria – wywiady OOL24 i NTO) oraz Adrianna (OOL24) i Gimnazjalistka 2 (DOXA) wywiady prawdopodobnie zostały przeprowadzone z tymi samymi osobami. Przytoczenie wszystkich wypowiedzi w sposób możliwie dosłowny (zwłaszcza w przypadku wywiadów radiowych lub video) pozwala Państwu – naszym czytelnikom - na dodatkowe wysunięcie własnych wniosków. W znacznej większości młodzież udzielająca wywiadów wskazała, kim chce być w przyszłości. Szesnaście osób ma już jasno określoną wizję swojej przyszłości, dziewięć jeszcze się zastanawia.

Wśród zawodów, które wybrali „zdecydowani” występują takie, jak: strażak, kucharz, lekarz, pedagog, żuźlowiec, spedytor, okulista, psycholog, programista komputerowy, tatuażysta. Największym powodzeniem cieszy się lekarz (pięć osób) oraz architekt (3 osoby). Ciekawym przypadkiem jest wypowiedź Wiktorii (OOL24 i NTO), która chce zostać lekarzem w wojsku, a następnie tatuażystką. Wykonywanie większości z tych zawodów wiąże się z ukończeniem studiów, w kilku przypadkach jest to niekonieczne.

Wśród niezdecydowanych są również takie osoby, które się wahają. Przykładem może być Adrianna (OOL24 i DOXA), która „zastanawia się nad zawodami związanymi z biologią i chemią”, Gimnazjalista 2 (DOXA), który wie, że jego zawód na pewno będzie związany z matematyką, Matin (NTO), który wybiera pomiędzy elektrykiem a mechanikiem samochodowym, Ada (NTO), która zastanawia się, czy zostać dietetyczką czy rehabilitantką. Podobnie w swoją przyszłość patrzy Mateusz (NTO), który wiąże ją z przedmiotami ścisłymi i studiami.

Można zauważyć, że takie oczekiwania uczniów w dużej części nie pokrywają się z zapotrzebowaniem na przyszłych pracowników w zawodach deficytowych, które oferują pracodawcy.

Poniżej podjęliśmy próbę usystematyzowania powodów, które według uczniów zadecydowały o wyborze ich przyszłego zawodu oraz powodów, które są przyczynami dylematów w tym wyborze. Okazuje się, że młodzież wskazuje

⁹ Prawdopodobnie: I Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki w Wieluniu, (przyp. red)

najczęściej na:¹⁰

- zawód związany z nauką przedmiotów, w których uczeń łatwo przyswaja wiedzę – 6 odpowiedzi;
- zawód potrzebny na rynku – 4 odpowiedzi;
- zawód atrakcyjny (interesujący) – 4 odpowiedzi;
- zawód wykonywany przez rodziców – 4 odpowiedzi;
- zawód związany z możliwością pomocy innym – 3 odpowiedzi;
- zawód związany z pasją – 3 odpowiedzi;
- zawód związany z zainteresowaniami – 3 odpowiedzi;
- zawód dający możliwość wykazania się – 3 odpowiedzi;
- zawód przynoszący satysfakcję finansową – 2 odpowiedzi;
- zawód, do wyboru którego zachęcił kontakt z osobami go wykonującymi – 2 odpowiedzi;
- zawód dający stabilność pracy;
- zawód dający satysfakcję z jego wykonywania;
- zawód, o którego wyborze zdecydował rozsądek;
- zawód, o którego wyborze zdecydowało przekonanie o własnych umiejętnościach;
- zawód, o którego wyborze zdecydowało mocne postanowienie.

Gdyby pokusić się o dalsze pogrupowanie powodów wyboru przyszłego zawodu w wyżej zaprezentowanej grupie uczniów, to można do jednej kategorii zaliczyć takie cechy, jak: wiedza, pasja, zainteresowania, przekonanie o własnych umiejętnościach. Są to wartości, które doskonalili się w rodzinie oraz od momentu rozpoczęcia nauki w szkole. Pomoc w tym zakresie leży zasadniczo w gestii rządu (jeśli mówimy o konstruowaniu systemu oświaty) oraz samorządów poprzez utrzymywanie placówek oświatowych, zatrudnianie kompetentnych nauczycieli, ale również poprzez organizację dla młodzieży takich zajęć pozaszkolnych, które pomogą jej rozwijać wspomniane powyżej cechy.

Drugą kategorię można wyodrębnić grupując takie cechy, jak: duże zapotrzebowanie na dany zawód, jego atrakcyjność, a także: zawód dający możliwość wykazania się, przynoszący satysfakcję finansową, dający stabilność pracy oraz satysfakcję z jego wykonywania. Wskazanie pozytywów w tym zakresie leży przede wszystkim po stronie pracodawców, ich związków i stowarzyszeń oraz instytucji rynku pracy. Ważna jest właściwa promocja zawodów polegająca nie tylko na wskazywaniu deficytów w danych zawodach, ale w związku z tym, że na lokalnym rynku pracy promocja danego zawodu łączy się z odniesieniem do konkretnego zakładu pracy lub grupy zakładów, należy również wskazywać atrakcyjne możliwości finansowe, perspektywy awansu, możliwości doksztalcania się. Instytucje rynku pracy powinny

¹⁰ Według kolejności występowania

wspierać takie działania poprzez propagowanie wiedzy o zawodach, organizację targów zawodów, giełd i targów pracy, na które powinna być zapraszana młodzież.

Trzecią kategorię można wyodrębnić z odpowiedzi, w których młodzież wskazuje zawód wykonywany przez rodziców lub inne osoby, z którymi kontakt zachęcił ją do wyboru przyszłej profesji. W takiej sytuacji promotorem danego zawodu jest każdy pracujący. Okazuje się, że wiele w tym zakresie zależy od naszej postawy.

Podsumowując rozważania stwierdzamy, że młodzi ludzie przy wyborze zawodu kierują się głównie swoimi zainteresowaniami, predyspozycjami. Dlatego też, jeśli chcemy ich czymś zainteresować, musimy niejednokrotnie czynić to wcześniej. Młodzież posiada już dość dużą wiedzę o sobie, o własnych zasobach, możliwościach, mocnych i słabych stronach, wie, jakich przedmiotów lubi się uczyć najbardziej i jak to może wykorzystać w przyszłości. Jest to dobry trend, ponieważ daje w przyszłości możliwość samorealizacji.

Równie ważna dla młodych jest stabilność zatrudnienia. Starają się oni śledzić tendencje panujące na rynku pracy, rankingi zawodów przyszłości, deficytowych i nadwyżkowych. Dobrym źródłem wiedzy na ten temat są dla nich: internet, prasa, a także doradcy zawodowi zatrudnieni w szkołach. Młodzi ludzie coraz częściej samodzielnie dokonują wyboru swojej ścieżki zawodowej. Rodzice ich wspierają, inspirują, podpowiadają, towarzyszą im w procesie decyzyjnym, ale nie narzucają swojej woli. Dzięki takiemu wsparciu młody człowiek ma szansę podjąć świadomą, optymalną, ale też autonomiczną decyzję dotyczącą swojego przyszłego zawodu.

Bez względu na wybrany zawód czy kierunek szkoły na rynku pracy zawsze będą poszukiwane osoby, które posiadają praktyczne umiejętności przydatne prawie we wszystkich zawodach, takie jak: umiejętność obsługi komputera, znajomość języków obcych czy umiejętności interpersonalne. Należy o nich pamiętać i możliwie szeroko je rozwijać.

VII. Kącik pracodawcy

Kinga Hęcinska¹

Punkt widzenia pracodawcy²

Projekt „Zaplanuj swoją karierę” jest jednym z coraz częściej pojawiających się działań zmierzających do przybliżenia młodym ludziom specyfiki pracy na poszczególnych stanowiskach, w danym środowisku pracy. Działanie to jest na tyle unikatowe, że angażuje nie tylko pracodawców, ale i bezpośrednio zainteresowanych – młodych ludzi, którzy niejednokrotnie po raz pierwszy w życiu przekraczają próg zakładu pracy.

Zwiedzenie fabryki (popularne wycieczki w ramach zajęć lekcyjnych) samo w sobie bardzo rzadko daje uczniom pogląd na to, jak wygląda codzienność na danym stanowisku. Projekt taki jak ten osadza uczniów w danym miejscu sprawiając, że wiele niejasności staje się zrozumiałych. Możliwość przeżycia kilku godzin w danym miejscu pracy, swoistej symulacji dnia pracy sprawia, że młody człowiek potrafi zbudować sobie realne wyobrażenie o danych obowiązkach. Wyobrażenie, które nie bazuje jedynie na wiadomościach zaczerpniętych z internetu (które niejednokrotnie nie są autoryzowane i rzetelne) czy opowieściach innych osób. Moim zdaniem to wiedza nie do przecenienia, jeśli zastanowimy się, czym tak naprawdę kierują się młodzi ludzie przy wyborze ścieżki życiowej – kolejnej szkoły, studiów, miejsca stażu, a wreszcie pracy. Istotne jest, by wiedzieć, co się wybiera i to od samego początku. Wiedzieć, jak się przygotować i odpowiedzieć sobie na pytania: czy to na pewno jest praca dla mnie? czy będę rano wychodzić do pracy zmotywowana/y i z głową pełną pomysłów?

Wybór dziedziny, w której uczniowie – przyszli pracownicy - chcą się kształcić i doskonalić, nie powinien być przypadkowy. Przypadkowe wybory kosztują nas dodatkową porcję czasu, energii i pieniędzy. Nie oznacza to jednak, że popełniając błąd przy wyborze zawodu nie powinniśmy go zmieniać. Wręcz przeciwnie! Obecna rzeczywistość wymusza na nas bycie bardzo otwartym na zmianę. Sukces osiągają ci, którzy najszybciej potrafią się do danej zmiany dostosować.

Podczas wizyty naszych młodych gości w firmie Oras straliśmy się nie tylko zaprezentować zakład jako miejsce pracy i pokazać specyfikę funkcjonowania danego wydziału (w tym przypadku był to Wydział Utrzymania Ruchu), ale zwrócić również uwagę na elastyczność pracowników i ich gotowość do podnoszenia kwalifikacji przy wsparciu pracodawcy. Czy nie jest to przygotowanie się do ewentualnej zmiany?

¹ Kinga Hęcinska - HR Manager, Poland and Sales Central and Eastern Europe, *Oras Group*.

² W artykule *Zaplanuj swoją karierę* opisano projekt z punktu widzenia uczestniczących w nim doradców zawodowych i uczniów

Uczniowie przyjechali do naszej firmy z przygotowanymi przez siebie CV. Każdy z nich wziął udział w rozmowie kwalifikacyjnej, na której w realnej sytuacji odpowiadał na pytania potencjalnego przełożonego. Takie doświadczenie z pewnością zaprocentuje na przyszłość. Mam nadzieję, że pozwoli zredukować poziom stresu przed tą pierwszą, prawdziwą rozmową i ułatwi jak najlepsze przygotowanie się do niej.

Dla pracodawcy udział w takim przedsięwzięciu niesie za sobą również bardzo dużą wartość dodaną. To kwestia dotarcia do potencjalnych pracowników, pozyskania wiedzy na temat talentów i zaistnienia w świadomości młodych osób jako atrakcyjne miejsce pracy na lokalnym rynku. Realnym efektem spotkania w kwietniu z kilkoma zdolnymi uczniami było zatrudnienie w listopadzie jednego z nich w naszym zakładzie na stanowisku pracownika utrzymania ruchu.

Radosław Gliński¹

Automatyka daje rozwój i miejsca pracy Elektryk - Automatyk

Z analizy instytutu Oxford Economics i firmy doradczej Ernst & Young wynika, że choć PKB Polski wzrośnie o około 3%, to analitycy Oxford Economics wciąż zaliczają Polskę do grona tzw. rynków szybkiego wzrostu, czyli 25 krajów, które w najbliższych latach będą napędzały światową gospodarkę. Czy polskie firmy produkcyjne są na to gotowe?

Podstawą dobrego funkcjonowania przedsiębiorstwa jest sprawna wymiana danych wewnątrz organizacji, podniesienie wydajności produkcji oraz redukcja kosztów. Tymczasem, jak pokazują wyniki raportu „Systemy Raportowania Wskaźnika OEE”, przygotowanego przez firmę ASTOR, dostawcę rozwiązań biznesowych oraz usług podnoszących efektywność i konkurencyjność firm w przemyśle, produkcji oraz infrastrukturze, aż co piąta firma w Polsce z wynikami poniżej 300 mln nie inwestuje w automatyzację, a tylko 16 proc. firm zainwestowało w system MES wspierający procesy produkcyjne.

Systemy sterowania i wizualizacji pozwalają firmom produkcyjnym na szybki dostęp do rzetelnych informacji o procesach produkcyjnych w obszarach wydajności maszyn oraz jakości produkcji. Dane produkcyjne gromadzone w sposób automatyczny w systemach gwarantują wiarygodność pozyskiwanych informacji, a następnie mogą zostać wykorzystane do podniesienia efektywności istniejących zasobów oraz zwiększenia zdolności produkcyjnych przy zachowaniu wysokiej jakości wytwarzanych produktów.

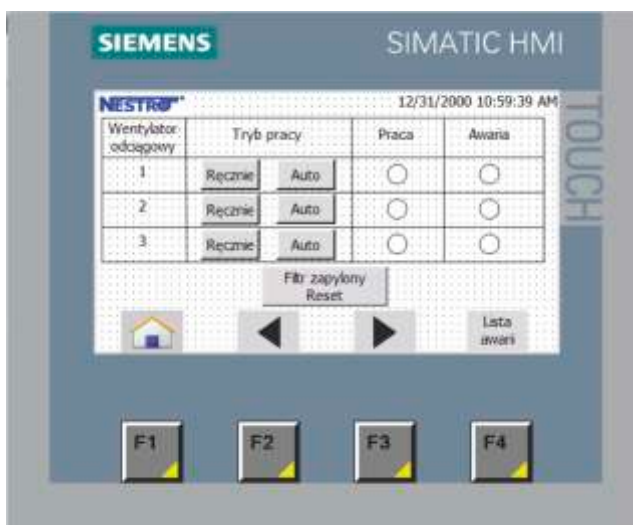
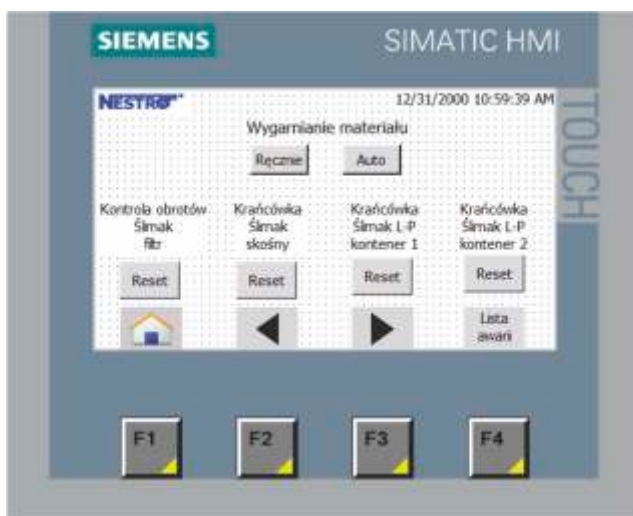
Zarządzanie wydajnością pozwala na monitorowanie oraz analizę wydajności poszczególnych maszyn oraz całych linii produkcyjnych poprzez raportowanie wskaźnika OEE (Overall Equipment Effectiveness), mierzącego straty z tytułu niezaplanowanych zdarzeń na maszynach (nieplanowanych przestojów, niezgodnej z wymaganiami jakości oraz wydłużonym czasem cyklu pracy maszyny). Wskazuje on poziom strat w zadanym czasie eksploatacji maszyny.

¹ Radosław Gliński - Dyrektor zarządzający/Prokurent, ELEKTROMATIK Sp. z o.o. (Nestro Group) w Starym Oleśnie, tel. +48 604144047, r.gliński@netecs.pl

Wychodząc naprzeciw szybko i dynamicznie zmieniającemu się rynkowi systemów sterowania wiele firm wraz ze swoimi pracownikami musiało się dostosować do nowych oczekiwań.

Wiele firm, w tym również firma ELEKTROMATIK należąca do grupy NESTRO, zaczęło oferować szeroki zakres rozwiązań dla automatyzacji procesów technologicznych i urządzeń - od systemów opartych na prostych sterownikach PLC z panelem operatorskim aż po obszerne systemy sterowania procesami. Aby sprostać tym zadaniom, pracownicy w zawodach elektryk, automatyk przechodzą szereg szkoleń, by uzupełniać na bieżąco swoją wiedzę i rozwijać swoje umiejętności.

Nowi pracownicy, uczniowie odbywający praktyki lub staże, mają okazję w krótkim czasie poznać podstawowe zasady optymalnego systemu sterowania i interfejsu operatora, jak również systemy sterowania Siemens Simatic.

Systemy sterowania wykorzystywane są do automatyzacji procesów produkcyjnych. W szczególności pozwalają one zwiększać szybkość, podnosić jakość i efektywność procesu wytwarzania. Wizualizacja i panele operatorskie HMI dają szybki wgląd, również w trybie mobilnym, a także wpływ na faktyczny stan urządzeń produkcyjnych i wykonawczych. Tego typu systemy umożliwiają szybką lokalizację alarmów, podstawowe logowanie danych czy też automatyczną reakcję na określone sygnały pochodzące z urządzeń, gdyż ich zadaniem jest zamiana języka maszyn na język ludzi.

Panele operatorskie HMI

W roku 2106 w wielu instalacjach stosowaliśmy zamiast kontrolerek na drzwiach szaf sterowniczych panele operatorskie.

Wszystkie instalacje od 3 wentylatorów odciągowych będą wyposażane w panele HMI. Tu w zależności od potrzeb stosowane były panele o przekątnych od 4 do 12 cali.

Nauka zawodu

Jeśli mowa o nauce zawodu, to najlepszym sposobem na rzeczywiste

nabycie kwalifikacji będzie odbycie praktyk w trakcie nauki zawodu. Ta forma uczenia się o systemach sterowania i wizualizacji jest nie tylko bardziej wydajna niż samodzielna nauka czy kursy, ale również o wiele bardziej ceniona przez potencjalnych pracodawców.

Już pierwszy rok nauki w tym zawodzie daje wiedzę na temat czytania schematów elektrycznych, jak również tworzenia prostych systemów sterowania.

Nauka oraz doświadczenia praktyczne zdobyte podczas trzech lat nauki i praktyk umożliwiają podjęcie pracy na stanowisku elektryka/automatyka, co z całą pewnością można określić jako nabycie niezbędnych kwalifikacji.

Osoba zatrudniona na stanowisku elektryk/automatyk zajmuje się: prefabrykacją szaf sterowniczych, planowaniem i wykonywaniem tras kablowych oraz podłączaniem i uruchomianiem urządzeń Nestro. Po nabyciu odpowiednich umiejętności oraz po przeszkoleniu do jej obowiązków należy

również: wykonywanie badań i kontroli urządzeń w procesie produkcji i eksploatacji, a także obsługiwanie i użytkowanie urządzeń elektrotechnicznych oraz diagnostyka i naprawa układów automatyki.

Po uzyskaniu niezbędnych uprawnień SEP z zakresu pomiarów elektrycznych osoba taka będzie zajmowała się również wykonywaniem pomiarów elektrycznych oraz dokonywaniem oceny stanu technicznego urządzeń.

Od elektryka/automatyka będzie wymagana (po odpowiednim stażu) umiejętność posługiwania się dokumentacją techniczną, na podstawie której wykonywana jest prefabrykacja szaf sterowniczych.

Do głównych wymagań psychofizycznych elektryka należą: rozróżnianie barw, zdolność koncentracji, umiejętność logicznego myślenia, uzdolnienia techniczne, jak również sumienność, punktualność, odpowiedzialność i umiejętność pracy w zespole. Praca w tym zawodzie wymaga od pracownika ciągłego poszerzania wiedzy i umiejętności oraz podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

Zadania zawodowe:

- organizowanie własnego stanowiska pracy z uwzględnieniem przepisów BHP, ochrony przeciwporażeniowej, ochrony środowiska oraz zasad ergonomii;
- dobieranie, montowanie, instalowanie oraz naprawa układów, urządzeń i instalacji elektrycznych;
- stosowanie skutecznej ochrony urządzeń elektrycznych przed skutkami zwarć, przeciążeń i przepięć;
- dobieranie i instalowanie właściwych środków ochrony przeciwporażeniowej;
- wykonywanie badań, kontroli i diagnozowanie urządzeń elektrycznych przy pomocy mierników elektrycznych;
- prace ślusarskie z wykorzystaniem wiertarki, wkrętarki, stołowej gilotyny oraz szlifierki.

Jaką wagę ma zawód elektryka na rynku pracy?

Zdobyty zawód elektryka/automatyka jest bardzo pozytywnie odbierany przez pracodawców. Jest to dla nich sygnał, że mamy jakiekolwiek podstawy z zakresu czytania schematów elektrycznych, prefabrykacji szaf sterowniczych i programowania sterowników oraz że posiadamy co najmniej podstawową wiedzę i doświadczenie w tej dziedzinie. Jeżeli dodatkowo mamy jeszcze status studenta, taka dodatkowa aktywność w trakcie nauki jest ceniona jeszcze wyżej. Oczywiście, trzeba brać pod uwagę fakt, że sam dokument bez rzeczywistych umiejętności jest niewiele wart. Co więcej, praktyki powinny być dla nas jedynie wstępem do dalszej nauki i podwyższania swoich kwalifikacji.

Wymagania psychologiczne

Elektryk/automatyk powinien posiadać zainteresowania techniczne. Pracownik powinien mieć również opanowane metody i narzędzia techniki informatycznej. Konieczna jest znajomość podstaw rysunku technicznego. Wskazane jest wykształcenie zawodowe lub średnie techniczne. Elektryka powinna cechować odpowiedzialność, wyobraźnia, duża dokładność, spostrzegawczość, podzielność uwagi. Ponadto wymagany jest dobry wzrok, rozwinięty zmysł dotyku, ogólna dobra kondycja fizyczna.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Od elektryka wymagane jest wykształcenie zawodowe lub średnie zawodowe, najlepiej elektromechaniczne o profilu automatyki lub robotyzacji. Kształcenie elektryków odbywa się w zasadniczej szkole zawodowej i technikum. Kształcenie realizowane jest w formie stacjonarnej dla młodzieży.

Możliwości zatrudnienia oraz płace

Elektryk/automatyk należy do zawodów poszukiwanych przez pracodawców na rynku pracy. Osoba dobrze wykształcona w tym zawodzie znajduje zatrudnienie w zakładach produkcyjnych prowadzących branżę elektrotechniczną, elektroniczną niezależnie od wielkości zakładu pracy.

Zarobki elektryka/automatyka są uzależnione od firmy, w której aktualnie pracuje. Według Raportu Płacowego opracowywanego przez Advisory Group TEST Human Resources wynagrodzenie takiej osoby wynosi ok. 4000 zł brutto. Trzeba jednak wziąć pod uwagę fakt, że w zależności od zakresu obowiązków zleconych przez zakład pracy, w którym się zatrudnimy, kwota ta może ulec zwiększeniu lub zmniejszeniu.

Reasumując, warto zastanowić się nad nauką tego zawodu, dlatego że w najbliższych 10 latach znacznie wzrośnie zastosowanie systemów automatyki w przemyśle.

Sabina Eichhorn, kierownik biura cechu

Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe w rzemiośle

Edukacja szkolna zakończona uzyskaniem świadectwa stwierdzającego pewien poziom wykształcenia ogólnego i przygotowania zawodowego stanowi podstawę do dalszego uzupełniania i doskonalenia kwalifikacji zawodowych. Osoby zatrudnione nabywają wiedzę i umiejętności w całym okresie aktywności zawodowej, a umiejętności zdobywane w procesie pracy lub poprzez udział w zorganizowanych szkoleniach można poświadczyć formalnymi dokumentami potwierdzającymi kwalifikacje zawodowe. Jest to korzystne zarówno z punktu widzenia interesów pracownika, ponieważ ułatwia dalsze zatrudnienie lub zmianę pracy, jak również pracodawcy, który może właściwie ocenić rzeczywistą przydatność pracownika w kontekście potrzeb kadrowych swojego przedsiębiorstwa. System izbowych egzaminów czeladniczych i mistrzowskich jest prawnie umocowany w Polsce oraz znany w krajach Unii Europejskiej, co nie jest bez znaczenia w kontekście tworzenia jednolitego rynku pracy oraz procesów emigracji zarobkowej. Cechą charakterystyczną izbowych egzaminów jest ich otwartość i dostępność dla różnych grup kandydatów, tj., zarówno młodocianych absolwentów nauki zawodu u rzemieślnika, jak też osób dorosłych, poszukujących możliwości potwierdzenia kwalifikacji nabytych w drodze pracy zawodowej i przygotowania teoretycznego.

Podstawowym dokumentem potwierdzającym kwalifikacje zawodowe w rzemiośle jest świadectwo czeladnicze. Uprawnia do podjęcia pracy w charakterze pracownika wykwalifikowanego i zajmowania stanowisk wymagających kwalifikacji, a po odbyciu trzyletniego stażu pracy - do ubiegania się o przystąpienie do egzaminu mistrzowskiego.

Dyplom mistrzowski jest dokumentem potwierdzającym najwyższe kwalifikacje rzemieślnicze w zawodzie i ułatwia posiadaczowi samodzielne prowadzenie działalności gospodarczej oraz zajmowanie stanowisk kierowniczych w przedsiębiorstwie, a wraz ze świadectwem ukończenia kursu pedagogicznego jest także dokumentem uprawniającym do szkolenia młodocianych pracowników.

Kandydat na czeladnika ma kilka możliwości dojścia do egzaminu w zależności od swojego wieku. Uwzględnia się tu oprócz ukończenia nauki zawodu także poziom wykształcenia, już posiadane kwalifikacje zawodowe, okres wykonywania zawodu oraz świadectwo ukończenia gimnazjum lub ośmioletniej szkoły podstawowej.

Wzór aktualnego świadectwa czeladniczego oraz dyplomu mistrzowskiego
 Źródło: Dz.U..2017.89, załączniki nr 1, 2 do Rozporządzenia MEN z dnia 10.01.2017 r.

Młodociani pracownicy do egzaminu czeladniczego mogą przystąpić poprzez:

- system szkolny - kończąc naukę zawodu u rzemieślnika oraz doksztalcanie teoretyczne w szkole;
- system pozaszkolny - kończąc naukę zawodu u rzemieślnika oraz kształcenie teoretyczne w formie pozaszkolnej (kurs doksztalcający dla pracowników młodocianych lub kształcenie indywidualne u pracodawcy).

Osoba dorosła, aby przystąpić do egzaminu czeladniczego, musi spełnić jeden z następujących warunków:

- posiadać świadectwo ukończenia gimnazjum albo ośmioletniej szkoły podstawowej oraz uzyskać umiejętności zawodowe w zawodzie, w którym zdaje egzamin, w formie pozaszkolnej;
- posiadać świadectwo ukończenia gimnazjum lub ośmioletniej szkoły podstawowej oraz co najmniej dwuletni lub trzyletni staż pracy w zawodzie, w którym zdaje egzamin – odpowiednio do okresu kształcenia w danym zawodzie przewidzianego w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, określonej w odrębnych przepisach;
- posiadać świadectwo ukończenia gimnazjum albo ośmioletniej szkoły podstawowej oraz co najmniej dwuletni lub trzyletni staż pracy w zawodzie, w którym zdaje egzamin – odpowiednio do okresu nauki w danym zawodzie ustalonym przez Związek Rzemiosła Polskiego, jeżeli zawód nie występuje w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego;
- posiadać świadectwo ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej albo dotychczasowej szkoły ponadpodstawowej prowadzącej kształcenie zawodowe o kierunku związanym z zawodem, w którym zdaje egzamin;
- posiadać tytuł zawodowy w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu,

w którym zdaje egzamin oraz po uzyskaniu tytułu zawodowego co najmniej półroczny staż pracy w zawodzie, w którym zdaje egzamin.

Kandydat na mistrza ma sześć możliwości dojścia do egzaminu mistrzowskiego uwzględniających również wykształcenie, kwalifikacje zawodowe, okres wykonywania zawodu będącego przedmiotem egzaminu, doświadczenie zawodowe oraz świadectwo ukończenia co najmniej szkoły ponadgimnazjalnej.

Na uwagę zasługuje fakt, że polskie przepisy nie wymagają od kandydata na mistrza ukończenia kursu poprzedzającego egzamin. Kandydaci na mistrzów w rzemiośle uzyskują niezbędną wiedzę teoretyczną w drodze samokształcenia lub w wyniku dobrowolnego ukończenia kursu przygotowującego do egzaminu, którego zakres programowy organizator powinien złączyć ze standardem wymagań na egzaminie mistrzowskim.

Do egzaminu mistrzowskiego dopuszczona jest osoba, która spełnia jeden z następujących warunków:

- posiada tytuł czeladnika lub równorzędny w zawodzie, w którym zdaje egzamin i po uzyskaniu tytułu zawodowego co najmniej trzyletni staż pracy w tym zawodzie albo łącznie przed i po uzyskaniu tytułu zawodowego co najmniej sześćoletni staż pracy w tym zawodzie oraz świadectwo ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej albo dotychczasowej szkoły ponadpodstawowej;
- przez okres co najmniej sześciu lat w ramach samodzielnie prowadzonej działalności gospodarczej wykonywała zawód, w którym zdaje egzamin i posiada świadectwo ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej albo dotychczasowej szkoły ponadpodstawowej;
- posiada tytuł czeladnika lub równorzędny w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu, w którym zdaje egzamin i po uzyskaniu tytułu zawodowego co najmniej trzyletni staż pracy w tym zawodzie oraz świadectwo ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej albo dotychczasowej szkoły ponadpodstawowej;
- posiada tytuł mistrza w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu, w którym zdaje egzamin i po uzyskaniu tytułu mistrza co najmniej roczny staż pracy w tym zawodzie oraz świadectwo ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej albo dotychczasowej szkoły ponadpodstawowej;
- posiada świadectwo ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej lub dotychczasowej szkoły ponadpodstawowej dających wykształcenie średnie w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu, w którym zdaje egzamin i tytuł zawodowy w tym zawodzie oraz po jego uzyskaniu posiada co najmniej dwuletni staż pracy;
- posiada dyplom ukończenia szkoły wyższej na kierunku lub w specjalności w zakresie wchodzącym w zakres zawodu, w którym zdaje egzamin i po uzyskaniu tytułu zawodowego co najmniej roczny staż pracy w tym zawodzie.

Struktura egzaminu czeladniczego i mistrzowskiego

Zarówno egzamin czeladniczy, jak i mistrzowski przeprowadza się w dwóch etapach: praktycznym i teoretycznym.

W etapie praktycznym zadania egzaminacyjne sprawdzają praktyczne umiejętności z zakresu kwalifikacji w danym zawodzie. Etap ten przeprowadzany jest w zakładach rzemieślniczych posiadających warunki organizacyjne i techniczne niezbędne do wykonywania przez kandydata zadań egzaminacyjnych. Zdający otrzymuje skierowanie na etap praktyczny egzaminu zawierające: zadania egzaminacyjne do wykonania (tzw. „sztukę egzaminacyjną”), miejsce i czas wykonania zadania. Sztuka egzaminacyjna pozwala ocenić różnorodne umiejętności w danym zawodzie. Czas trwania egzaminu praktycznego nie może być dłuższy niż 24 godziny łącznie w ciągu 3 dni.

Etap teoretyczny odbywa się w dwóch częściach, pisemnej oraz ustnej:

- część pisemna egzaminu czeladniczego – polega na udzieleniu odpowiedzi na pytania z zakresu następujących tematów: rachunkowość zawodowa, dokumentacja działalności gospodarczej, rysunek zawodowy, zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej, podstawowe zasady ochrony środowiska, podstawowe przepisy prawa pracy, podstawowa problematyka prawa i zarządzania przedsiębiorstwem;
- część pisemna egzaminu mistrzowskiego – polega na udzieleniu odpowiedzi na pytania z zakresu następujących tematów: rachunkowość zawodowa wraz z kalkulacją, dokumentacja działalności gospodarczej, rysunek zawodowy, zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej, podstawowe przepisy prawa pracy, podstawowa problematyka prawa gospodarczego i zarządzania przedsiębiorstwem, podstawy psychologii i pedagogiki oraz metodyka nauczania;
- część ustna – polega na udzieleniu przez kandydata na czeladnika i mistrza odpowiedzi na pytania z zakresu następujących tematów: technologia, maszynoznawstwo, materiałoznawstwo.

Kandydat zdał egzamin, jeżeli z obu etapów egzaminu uzyskał oceny co najmniej dopuszczające. Ocena niedostateczna z co najmniej jednego egzaminacyjnego zadania etapu praktycznego oraz jednego tematu części pisemnej lub ustnej etapu teoretycznego decyduje o niedostatecznej ocenie z tego etapu.

Złożenie wniosku o dopuszczenie do egzaminu

Kandydat składa wniosek o dopuszczenie do egzaminu czeladniczego lub mistrzowskiego w izbie rzemieślniczej (druki dostępne są w izbach rzemieślniczych i cechach). Absolwenci nauki zawodu u rzemieślnika składają wniosek do egzaminu w izbie rzemieślniczej, w której zrzeszony jest cech sprawujący nadzór nad przebiegiem przygotowania zawodowego młodocianego. Natomiast pozostali kandydaci do egzaminów czeladniczych i mistrzowskich

mają swobodę wyboru izby rzemieślniczej, w której chcą przystąpić do egzaminu. Swoboda ta może być ograniczona jedynie faktem istnienia bądź nieistnienia komisji dla określonego zawodu w wybranej izbie.

Izby rzemieślnicze mają prawo egzaminować w blisko 120 zawodach, w tym 48 zawodach szkolnych. Pozostałe to zawody pozaszkolne, wszystkie występują w klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy. Wykaz ten jest otwarty i możliwe jest jego uzupełnianie o nowe zawody. Tylko w systemie egzaminów w rzemiośle można formalnie potwierdzić kwalifikacje zawodowe w wielu zawodach pozaszkolnych, takich jak: florysta, lakiernik samochodowy, malarz-tapeciarz, posadzkarz, sztukator, zdun, brukarz, witrażownik i wielu innych, łącznie z zawodem groomera (fryzjer zwierząt).

Rzemieślnicze dowody kwalifikacji zawodowych, świadectwa czeladnicze i dyplomy mistrzowskie, opatrywane są okrągłą pieczęcią z godłem, co nadaje im charakter dokumentów państwowych.

Dokumenty kwalifikacyjne uzyskane przed komisjami egzaminacyjnymi izb rzemieślniczych są równorzędne w rozumieniu prawa z dowodami wystawianymi przez państwowe komisje egzaminacyjne. Oznacza to, że świadectwo czeladnicze wydane przez izbę rzemieślniczą odpowiada tytułowi robotnika wykwalifikowanego, a dyplom mistrzowski w rzemiośle odpowiada tytułowi mistrza nadanego przez komisję państwową.

W artykule wykorzystano:

1. Rozporządzenie MEN z dn. 10 stycznia 2017 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz.U.2017.89)
2. Rozporządzenie MEN z dnia 13 grudnia 2016 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz.U..2016.2094)
3. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz.U.2014.760, zm. Dz.U.2014.1145)
4. Rozporządzenia MEN z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz.U.2012.184).
5. Rozporządzenie MEN oraz Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 12 października 1993 r. w sprawie zasad i warunków podnoszenia kwalifikacji zawodowych i wykształcenia ogólnego dorosłych (Dz.U.1993.103.472 ze zm.).
6. Ustawa z dnia 22 marca 1989 roku o rzemiośle (t. j. Dz.U.2002.112.979 oraz Dz.U.2003.137.1304)
7. Prószyński M. Edukacja dla potrzeb rynku pracy. Egzaminy kwalifikacyjne w rzemiośle.
8. <http://www.zrp.pl/Dzia%C5%82ano%C5%9B%C4%87ZRP/O%C5%9Bwiatazawodowa/Szkolenieuczni%C3%B3w/Naukazawoduwrzemio%C5%9Ble/tabid/67/language/pl-PL/Default.aspx>
9. http://biblioteka-krk.ibe.edu.pl/opac_css/doc_num.php?explnum_id=666.

VIII. Wykaz zakładów pracy zatrudniających pracowników młodocianych¹

Zawody, w których mogą się kształcić młodociani pracownicy w zakładach pracy zrzeszonych w **Cechu Rzemiosł Różnych w Dobrodzieniu**²

CUKIERNIK

1. Zakład Piekarniczo-Cukierniczy „JUTRZENKA” sp. j., Edward Bebel, 46-380 Dobrodzień, ul. Lubliniecka 12, tel. 34 35 75 490;

DEKARZ

1. Zakład Ogólnobudowlany „HARDACH”, Harald Janik, 46-380 Gosławice, ul. Strażacka 3, tel. 34 35 75 089;

ELEKTRYK

1. Usługi Elektryczne, Bogdan Klyszcz, 46-375 Pludry, ul. Małorolna 6, tel. 34 35 37 375;
2. ELMONT sp. z o.o., Andrzej Popenda, 46-380 Dobrodzień, ul. Wojska Polskiego 88, tel. 34 35 36 187;

FRYZJER

1. Fryzjerstwo Męsko-Damskie, Anna Feliks, 46-380 Dobrodzień, ul. ks. Gładysza 1, tel. 693 513 664;
2. Fryzjerstwo, Andrzej Kulej, 46-380 Dobrodzień, Plac Wolności 22, tel. 34 35 36 150;
3. Salon fryzjerski, Sylwia Wiśniewska, 46-380 Dobrodzień, ul. Opolska 27A, tel. 721 829 001;

KUCHARZ

1. PARK - HOTEL, Nikola Rust-Olearczuk, 46-380 Dobrodzień, ul. Parkowa 5, tel. 34 35 75 417;

MECHANIK POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH

1. Zakład Mechaniki Pojazdowej i Blacharstwa, Waldemar Cichon, 46-380 Dobrodzień, ul. Opolska 35, tel. 34 35 36 474;
2. Zakład Mechaniki Pojazdowej Blacharstwa i Lakiernictwa, Piotr Czaja, 46-380 Warłów, ul. Dobrodzieńska 6 A, tel. 34 35 74 791;

¹ Wykaz zawiera dane pracodawców należących do organizacji cechowych na terenie powiatu oleskiego, natomiast nie zawiera podmiotów niezrzeszonych.

² Opracowano na podstawie danych przekazanych przez Biuro Cechu Rzemiosł Różnych w Dobrodzieniu, w listopadzie 2017 r.

PIEKARZ

1. Zakład Piekarniczo-Cukierniczy „JUTRZENKA” sp. j., Edward Bebel,
46-380 Dobrodzień, ul. Lubliniecka 12, tel. 34 35 75 490;

SPRZEDAWCA

1. Zakład Handlowy „U SANDRY”, Aleksandra Bień, 46-380 Dobrodzień,
ul. ks. Gładysza 1A, tel. 693 426 809;
2. DAS DEKOR, Sylwia Goczoł, 46-380 Dobrodzień, Plac Wolności 3,
tel. 608 894 503;
3. KWIATY KALINA, Ewelina Myrcik, 46-380 Dobrodzień, Plac Wolności 20,
tel. 604 294 155;
4. Zakład Produkcyjno-Usługowy „PYKA”, Norbert Pyka, 46-380 Malichów,
ul. Chłopska 10, tel. 34 35 36 289;
5. MEBEL RUST, Marian Rust, 46-375 Pludry, ul. Rolna 13, tel. 34 35 37 485;
6. LEVRU, Angelika Rust-Lewińska, 46-375 Pludry, Al. Wyzwolenia 16A,
tel. 733 559 914;

STOLARZ

1. MEBLE BADURA, Claudius Badura, 46-380 Dobrodzień,
ul. Wojska Polskiego 45, tel. 34 35 75 480;
2. Zakład Stolarski „Badura Meble”, Waldemar Badura, 46-380 Dobrodzień,
ul. Wojska Polskiego 67, tel. 34 35 75 304;
3. P.P.H.U. NOR-MEBEL, Norbert Böhm, 42-793 Jeżowa, ul. Asfaltowa 30,
tel. 34 35 35 668;
4. Zakład Stolarski, Manfred Bryś, 46-380 Dobrodzień, ul. Kościuszki 12,
tel. 34 35 75 057;
5. Zakład Stolarski, Bernard Eichhorn, 46-380 Dobrodzień, ul. Opolska 18,
tel. 34 35 75 038;
6. Zakład Stolarski, Stefan Eichhorn, 46-380 Dobrodzień, ul. K. Mańki 15,
tel. 34 35 75 311;
7. Zakład Stolarski „MG”, Michał Gaj, 42-772 Gwoździany, ul. Lubliniecka 8,
tel. 34 35 34 896;
8. MEBLE GRABINSKI, Tomasz Grabinski, 46-380 Dobrodzień,
ul. Wojska Polskiego 68, tel. 34 35 75 597;
9. Zakład Stolarski, Paweł Grohs, 46-380 Rzędowice, ul. Dobrodzieńska 5,
tel. 34 35 75 840
10. Zakład Stolarski JENSTOL, Leszek Jendrzey, 46-380 Myślina,
ul. Nowa Kolonia 28, tel. 34 35 37 059;
11. Zakład Stolarski MEBLE JONCZYK, Bernard Jonczyk, 46-380 Dobrodzień,
ul. Lubliniecka 47, tel. 34 35 75 466;
12. Z.P.H.U. MEBLE KACZMARCZYK, Ryszard Kaczmarczyk,
46-380 Dobrodzień, ul. Lubliniecka 35, tel. 34 35 75 309;

13. Stolarstwo Meblowe KAMENA, Kornelia Karpinska-Koza, 46-380 Dobrodzień, ul. Wojska Polskiego 41, tel. 34 35 75 409;
14. Zakład Stolarski, Manfred Knop, 46-380 Ligota Dobrodzieńska, ul. Wojska Polskiego 21, tel. 34 35 75 785;
15. EKO-MEBLE, Andrzej Koza, 46-380 Dobrodzień, ul. Wojska Polskiego 60 B, tel. 34 35 75 143;
16. Stolarstwo EKSPORT-IMPORT, Roman Lempa, 42-793 Dzielna, ul. Wiejska 12, tel. 34 35 12 166;
17. Zakład Stolarko-Tapicerski, Joachim Miler, 46-380 Malichów, ul. Polna 1, tel. 34 35 75 332;
18. MDM Nowoczesne Meble s.c., Damian Misza, 46-380 Dobrodzień, ul. Lubliniecka 39, tel. 607 503 071;
19. PPUH Zakład Stolarko-Tapicerski, Martin Myllek, 46-380 Dobrodzień, ul. Wojska Polskiego 36, tel. 34 35 75 240;
20. JNP MEBLE NOWAK, Piotr Nowak, 46-380 Dobrodzień, ul. Rzędowicka 12, tel. 34 35 75 217;
21. A&A MEBEL, Anita Ochmann, 46-380 Dobrodzień, ul. Wojska Polskiego 89 A, tel. 34 35 16 044;
22. ZPHU MEBLE PIELOK, Daniel Pielok, 46-380 Dobrodzień, ul. Lubliniecka 30, tel. 34 35 75 493;
23. Stolarstwo PAJ MEBLE, Adrian Pryszcz, 46-380 Myślina, ul. Opolska 25, tel. 34 35 37 211;
24. Zakład Produkcyjno-Usługowy „PYKA”, Norbert Pyka, 46-380 Malichów, ul. Chłopska 10, tel. 34 35 36 289;
25. MEBEL RUST, Marian Rust, 46-375 Pludry, ul. Rolna 13, tel. 34 35 37 485;
26. ZPH Skorupa s. c., Arnold Skorupa, 46-380 Szemrowice, ul. Wiejska 36, tel. 34 35 75 842;
27. Zakład Stolarsko-Tokarski, Joachim Toman, 46-375 Pludry, ul. Robotnicza 2 A, tel. 34 35 37 455;

ŚLUSARZ

1. BELAN Zakład Ślusarsko-Kotlarski s.c., Bernard Brzytwa, 46-380 Szemrowice, ul. Rzemieśnicza 4, tel. 34 35 75 524;

TAPICER

1. MEBLE ADAMSKI, Robert Adamski, 46-380 Błachów, ul. Opolska 38 H, tel. 692 603 082;
2. „TC MEBLE”, Tomasz Cembolista, 46-380 Dobrodzień, ul. Lubliniecka 118, tel. 604 381 864;
3. Zakład Tapicerski, Piotr Kazior, 46-380 Turza, ul. Kolejowa 67, tel. 34 35 37 038;

4. KLER S.A., Piotr Kler, 46-380 Dobrodzień, ul. Piastowska 39 B,
tel. 34 35 29 165;

5. Zakład Produkcyjno-Usługowy „PYKA”, Norbert Pyka, 46-380 Malichów,
ul. Chłopska 10, tel. 34 35 36 289.

SZANOWNI PAŃSTWO!

Szczegółowe informacje o możliwości nauki w rzemiośle na terenie działania Cechu Rzemiosł Różnych w Dobrodzieniu można uzyskać pod adresem: 46-380 Dobrodzień, Plac Wolności 15, tel. 34 35 75 465, e-mail: cech.d@op.pl

Zawody, w których mogą się kształcić młodociani pracownicy w zakładach pracy zrzeszonych w **Cechu Rzemiosł Różnych i Małej Przedsiębiorczości w Oleśnie**¹

BLACHARZ

1. Zakład Mechaniki Pojazdowej, Dubiel Adam, 46-312 Bodzanowice, Karmonki Nowe 92, tel. kom. 603 932 403;
2. Zakład Mechaniki Pojazdowej, Matysik Ryszard, 46-300 Olesno, ul. Gorzowska 38, tel. 34 358 40 13;
3. AUTO SZCZUKA, Szczuka Waław, 46-300 Olesno, ul. Częstochowska 19, tel. 34 358 20 00, tel. kom. 605 252 505, e-mail: autoszczuka@bosch-service.pl;

CIEŚLA

1. Ciesielstwo Pokrycia Dachowe, Bardorz Marcin, 46-331 Radłów, Kościeliska 56, tel. 34 359 99 06, tel. kom. 603 406 010;
2. Zakład Usługowo-Handlowy „BARDORZ”, Bardorz Alojzy, 46-331 Radłów, Kościeliska 56, tel. 34 359 99 06, tel. kom. 607 635 133;
3. Zakład Ciesielski, Jendrosek Stefan, 46-312 Bodzanowice, ul. Powstańców Śl. 9, tel. kom. 692 191 290;
4. Ciesielstwo-Dekarstwo-Regipsy, Kossok Hubert, 46-048 Zębówice, ul. Szkolna 7, tel. 77 421 61 67, tel. kom. 663 173 885;
5. Zakład Usług. Ciesielsko Ogólnobudowlany, Wróbel Józef, 46-331 Radłów, Kościeliska 90, tel. 34 359 99 27, tel. kom. 600 130 849;

CUKIERNIK

1. Cukiernia „Wrocławska”, Mencil Jan, 46-300 Olesno, ul. Mickiewicza 4, tel. 34 358 36 32;

DEKARZ

1. Ciesielstwo Pokrycia Dachowe, Bardorz Marcin, 46-331 Radłów, Kościeliska 56, tel. 34 359 99 06, tel. kom. 603 406 010;
2. ZUH Pokrycia Dachowe i Roboty Ogólnobudowlane „BARTYLA”, Bartyła Edward, 46-275 Chudoba 148, tel. 77 413 95 16, tel. kom. 601 999 955, e-mail: biuro@bartyla.pl;
3. PPHU Zakład Dekarsko-Blacharski, Kaliciak Leszek, 46-275 Chudoba 131, tel. 77 413 95 88, tel. kom. 604 184 048;
4. Zakład Dekarsko-Blacharski „DACHBUD”, Kielbus Jarosław, 46-300 Olesno, ul. Arnsberska 77, tel. 34 359 74 35, tel. kom. 602 214 752, e-mail: biuro@dachy-kielbus.pl;

¹ Opracowano na podstawie danych dostępnych na stronie internetowej Cechu Rzemiosł Różnych i Małej Przedsiębiorczości w Oleśnie, według stanu w dniu 25.01.2017 r. Dane zostały następnie dodatkowo skorygowane przez Biuro Cechu w listopadzie 2017 r.

5. Zakład Dekarsko-Blacharski, Pietrzak Tomasz, 46-300 Olesno, ul. Kościuszki 30/23, tel. 34 359 85 93, tel. kom. 606 839 344, zdb.pietrzak@op.pl;

6. Zakład Dekarsko-Blacharski, Sygulka Stefan, 46-282 Lasowice Wielkie, Laskowice, ul. Klapacz 5, tel. kom. 691 351 271;

ELEKTROMECHANIK POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH

1. Elektromechanika Samochodowa, Staroń Adam, 46-300 Olesno, ul. Wachowska 44, tel. kom. 605 059 944, e-mail: staronadam@interia.pl;

ELEKTRYK

1. Przedsiębiorstwo Robót Elektrycznych „ELKOM” Sp. Jawna, 46-300 Olesno, ul. Częstochowska 10, tel. 34 350 52 70, e-mail: biuro@elkom-olesno.pl;

2. „NESTRO” PPHU Sp.z.o.o., Gliński Radosław, 46-300 Olesno, Stare Olesno, ul. Kolejowa 2, tel. 34 350 53 37, tel. kom. 604 144 047, e-mail: r.glinski@nestro.pl;

3. „NETECS”, Gliński Radosław, 46-300 Olesno, Stare Olesno, ul. Kolejowa 2, tel. 34 350 53 37, tel. kom. 604 144 047, e-mail: r.glinski@nestro.pl;

4. „ELEKTROMATIK”, Gliński Radosław, 46-300 Olesno, Stare Olesno, ul. Kolejowa 2, tel. 34 350 53 37, tel. kom. 604 144 047, e-mail: r.glinski@nestro.pl;

5. Zakład Instalacji Elektrycznych, Krawczyk Sylwester, 46-325 Rudniki, Jaworzno 117 A, tel. 34 359 52 53, tel. kom. 608 684 075;

6. Zakład Elektroinstalacyjno-Budowlany „ENSBUD”, Nowak Stefan, 46-300 Olesno, Świercze, ul. Broniecka 3B, tel. kom. 602 852 081;

7. Zakład Instalatorstwa Elektrycznego, Roj Alojzy, 46-300 Olesno, Boroszów 17, tel. 34 359 75 46, tel. kom. 608 778 366;

8. ELEKTROINSTALACJE „ELBUD”, Jerzy Włoszyk, Kościeliska 22, tel. kom. 660 565 502;

FRYZJER

1. Zakład Fryzjerski, Adamus Anna, 46-320 Praszka, ul. Piłsudskiego 25 a, tel. 34 358 8084, tel. kom. 603 673 765;

2. Zakład Fryzjerski, Brodacki Hubert, 46-300 Olesno, ul. Pieloka 13A, tel. 34 350 95 55, tel. kom. 693 191 117;

3. Zakład Fryzjerski, Buczek Renata, 46-300 Olesno, ul. Lompy 27, tel. 34 358 35 31, tel. kom. 604 232 239;

4. Salon Fryzjerski „MARGO”, Hanuszkiewicz Małgorzata, 46-300 Olesno, ul. Kościuszki 23, tel. 34 350 95 05, tel. kom. 785 179 070;

5. Studio Fryzjersko-Kosmetyczne, Janik Danuta, 46-300 Olesno, ul. Pieloka 9, tel. kom. 796 142 313;

6. „JURAN ART COMPANY” Sp. z o.o., 45-056 Opole, Plac Teatralny 13, tel. kom. 731 963 639;
7. Pracownia Fryzjerska, Korzonek Alina, 46-300 Olesno, ul. Klonowa 10, tel. kom. 502 546 305;
8. Zakład Fryzjerski, Macioł Sylwia, 46-300 Olesno, ul. Sądowa 1, tel. 34 358 29 93;
9. „Fryzjer u Eweliny”, Pigło Ewelina, 46- 300 Olesno, Grodzisko, ul. Lubliniecka 82, tel. kom. 512 710 512;
10. Salon Fryzjerski „SPATIS”, Sigmund-Pluta Patrycja, 46-300 Olesno, ul. Rynek 16, tel. kom. 886 240 585;
11. Salon Fryzjerski „KARINA”, Smyrek Karina, Borkowice, ul. Kraskowska 4, tel. kom. 787 722 134;
12. „Staszewski Hairdesign”, Staszewski Piotr, 46-200 Kluczbork, ul. Podwale 16, tel. 698 999 099, e-mail: staszewskihairdesign@gamil.com.pl;
13. Salon Fryzjersko-Kosmetyczny, Wilczyńska Joanna, 46-220 Byczyna, ul. 3-Maja 21, tel. 77 407 25 01;

KAMIENIARZ

1. ZHU „TRIMEX”, Blaszcok Gerard, 46-310 Gorzów Śląski, Jamy 63, tel. 34 359 40 41, tel. kom. 602 610 015, e-mail: trimexmeble@wp.pl;

LAKIERNIK

1. AUTO-RICO, Hadasik Damian, 46-300 Olesno, Łomnica, ul. Strażacka 32, tel. 359 63 21, tel. kom. 691 200 250;
2. AUTO SZCZUKA, Szczuka Wacław, 46-300 Olesno, ul. Częstochowska 19, tel. 34 358 20 00, tel. kom. 605 252 505, e-mail: autoszczuka@bosch-service.pl;
3. HTBM Auto-Lakiernia, Trocha Adam, 46-300 Olesno, Borki Małe, ul. Rzemieśnicza 7, tel. kom. 665 275 727;

MECHANIK POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH

1. Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „BAAG” Renchen, Jończyk Sp. Jawna, 46-300 Olesno, ul. Częstochowska 1, tel. 34 358 27 07, e-mail: biuro@baag.pl,
2. Działalność Usługowo-Handlowa, Dominikowski Wojciech, 46-320 Praszka, ul. Warszawska 37, tel. kom. 509 373 438;
3. Zakład Mechaniki Pojazdowej, Dubiel Adam, 46-312 Bodzanowice, Karmonki Nowe 92, tel. kom. 603 932 403;
4. Mechanika Pojazdowa, Flak Piotr, 46-324 Kościeliska, Kościeliska 109 a, tel. kom. 798 895 398;

5. Usługi Mechaniczne „Głomb”, Głomb Waldemar, 46-250 Wołczyn, Markotów Mały 2, tel. 77 413 76 25, tel. kom. 602 813 126, e-mail: autoserwis.glomb@wp.pl;
6. Zakład Mechaniki Pojazdowej, Hajduk Piotr, 46-300 Olesno, ul. Słoneczna 40, tel. 34 358 45 81, tel. kom. 607 941 866;
7. PUH „SUBIEKT”, Hanuszkiewicz Bogdan, 46-300 Olesno, ul. Kluczborska 9 a, tel. kom. 603 126 165, e-mail: atsubiekt@yahoo.pl;
8. Zakład Mechaniki Pojazdowej, Jurczyk Janusz, 46-300 Olesno, Boroszków 8a, tel. kom. 508 397 228;
9. AUTO-ZŁOM-KOMIS, Mechanika i Blacharstwo Pojazdowe, Kistela Edmund, 46-300 Olesno, ul. Biskupicka 3, tel. 34 358 49 13, tel. kom. 606 363 462;
10. Zakład Mechaniki Pojazdowej, Kiszal Joachim, 46-300 Olesno, ul. Chabrowa 4, tel. 34 359 71 19, tel. kom. 784 880 784;
11. AUTO NAPRAWA, Klohs Johann, 46-331 Radłów, Ligota Oleska 13, tel. 34 359 94 49, tel. kom. 603 598 486;
12. Zakład Mechaniki Pojazdowej, Kupski Waldemar, 46-310 Gorzów Śląski, Jamy 2, tel. 34 359 31 80;
13. MATUSEK AUTO SERVICE, Matusek Adrian, 46-300 Olesno, Świercze, ul. Studnitza 57 a, tel. 34 358 39 14, tel. kom. 504 919 975;
14. Zakład Mechaniki Pojazdowej, Matysik Rafał, 46-280 Lasowice Małe, Gronowice 89, tel. 77 413 22 21, tel. kom. 603 283 939, e-mail: automatysik@o2.pl;
15. PHU „MOTO_MIR”, Meryk Mirosław, 46-325 Rudniki, Julianpol 144, tel. 34 359 52 65, e-mail: motomir@o2.pl;
16. Mechanika Pojazdowa, Miska Marcin, 46-282 Lasowice Wielkie, Trzebiszyn 21, tel. 77 413 87 19, tel. kom. 509 321 845;
17. „AUTO-PIOTR II”, Sklorz Piotr, 46-300 Olesno, Świercze, ul. Studnitza 18, tel. 34 358 21 65, tel. kom. 603 127 235;
18. PHU „AUTO-KOMPLEX”, Stampska Krystyna, 46-300 Olesno, Grodzisko, ul. Lubliniecka 56, tel. 34 358 32 50;
19. HTBM AUTO WARSZTAT, Trocha Paweł, 46-300 Olesno, Borki Małe, ul. Rzemieślnicza 7, tel. kom. 665 275 747;
20. Auto-Naprawa, Włoch Joanna, 46-310 Gorzów Śląski, ul. Zielona 1, tel. 34 359 44 68, tel. kom. 606 701 396;

MONTER-ELEKTRONIK

1. CoCon Systemy Komputerowe, Korzeniewski Grzegorz, 46-300 Olesno, ul. Rynek 25, tel. 34 359 79 36, tel. kom. 605 267 936, e-mail: biuro@cocon.pl;
2. PUHP „ELKASS” I. S. Siódmak Spółka Jawna, 46-300 Olesno, ul. Armii Krajowej 5, tel. 34 358 28 93, tel. kom. 604 503 471;

MONTER SIECI I INSTALACJI SANITARNYCH

1. Zakład Instalacji Sanitarnej i CO „KALUS”, Kalus Grzegorz, 46-300 Olesno, Sowczyce, ul. Nowa 14, tel. kom. 600 830 731;
2. Zakład Instalacji Sanitarnych, Kroll Józef, 46-034 Pokój, Zawieść, ul. Wołczyńska 11, tel. 77 469 80 92, tel. kom. 692 582 684;
3. Firma Usługowo-Handlowa, Maleska Rafał, 46-380 Dobrodzień, Rzędowice, ul. Dolna 5, tel. 34 357 59 25, tel. kom. 693 428 245;
4. Zakład Instalacyjny, Piwowar Andrzej, 46-203 Kluczbork, ul. Ligonia 22, tel. kom. 604 213 238;
5. Zakład Usługowy Instalacji Sanitarnej Sklorz Jerzy, 46-300 Olesno, Świercze, ul. Studnitzer 31, tel. 34 358 32 64, tel. kom. 697 705 703;
6. Firma Usługowa „KS INSTAL”, Sklorz Kamil, 46-300 Olesno, ul. Sienkiewicza 5a, tel. 603 638 393;
7. Zakład Instalatorstwa Sanitarnego, Skorupa Piotr, 46-300 Olesno, Łomnica, ul. Strażacka 50, tel. 34 359 80 35, tel. kom. 608 714 879;
8. Instalatorstwo Sanitarne C.O. i GAZ, Stefan Grzegorz, 46-300 Olesno, ul. Opolska 84, tel. 34 358 37 46, tel. kom. 605 380 543;
9. Zakład Usług Wodno-Kanalizacyjnych, Wasyliszyn Bronisław, 46-203 Kluczbork, ul. Byczyńska 38/1, tel. kom. 609 306 747;

MONTER ZABUDOWY I ROBÓT WYKOŃCZENIOWYCH

1. „RAFMAL” Firma Malarsko-Tapeciarska i Remontowo-Budowlana, Brzenska Rafał, 46-331 Radłów, Kościeliska 99, tel. kom. 509 071 494;

MONTER ZABUDOWY I ROBÓT WYKOŃCZENIOWYCH W BUDOWNICTWIE

1. Zakład Usługowy Murarsko-Tynkarski, Bartyla Ginter, 46-300 Olesno, ul. Targowa 13, tel. 34 359 78 93, tel. kom. 604 209 553, e-mail: zumt.bartyla@op.pl;
2. „BOLEK” Usługi Malarsko-Budowlane, Chuć Hubert, 46-331 Radłów, Kościeliska 32 c, tel. 34 359 99 92, tel. kom. 605 235 558, e-mail: bolekhurt@poczta.pl;
3. Usługi Remontowo-Malarskie „ART MAL”, Chuć Artur, 46-312 Bodzanowice, Wichrów 20, tel. 783 493 793;
4. Zakład Malarsko-Tapeciarski, Gajdecka Edmund, 46-300 Olesno, ul. Wronczyńska 2, tel. 34 359 70 96, tel. kom. 663 886 788;
5. Firma Malarsko-Budowlana, Jaroń Mateusz, 46-331 Radłów, ul. Pieloka 15, tel. kom. 669 639 169;
6. Usługi Remontowo-Budowlane, Jaroń Marcin, 46-312 Bodzanowice, Kiki 1, tel. kom. 796 142 313;
7. FHU „JERBUD” Kompleksowe Wykończenie Wnętrz, Koniecki Jerzy, 46-300 Olesno, ul. Słowackiego 7/1, tel. kom. 606 955 457;

8. Zakład Malarsko-Tapeciarski, Kukuła Zdzisław, 46-300 Olesno, ul. Wróczyńska 37, tel. 34 359 71 51, tel. kom. 692 368 692;
9. „P.J.OBLONK”, Oblonk Paweł, 46-311 Bodzanowice, Wichrów 56, tel. 34 318 66 82, tel. kom. 665 537 300;
10. Zakład Malarsko-Tapeciarski „MALEX”, Oblonk Andrzej, 46-300 Olesno, ul. Wojska Polskiego 8, tel. kom. 603 755 901;
11. Zakład Malarsko-Tapeciarski i Wykończeniowy, Pierzyna Michał, 46-300 Olesno, Wojciechów, ul. Piaskowa 3, tel. kom. 605 764 186;
12. Zakład Malarsko-Tapeciarski, Piontek Alojzy, 46-300 Bodzanowice, ul. Kościelna 37, tel. 34 359 67 01, tel. kom. 692 765 042;
13. Zakład Malarsko-Tapeciarski, Płóciennik Tomasz, 46-300 Olesno, ul. Słowackiego 8/66, tel. 34 359 83 96, tel. kom. 609 660 372;
14. Firma „POŁOK”, Polok Piotr, 46-375 Dobrodzień, Pludry, ul. Skośna 5, tel. 34 353 73 91, tel. kom. 607 923 432;
15. „STAN-MAL” Zakład Malarsko-Tapeciarski, Stanosek Krzysztof, 46-331 Radłów, Kościeliska 107, tel. 34 359 99 17, tel. kom. 793 599 917, e-mail: stan-mal@o2.pl;
16. Zakład Malarsko-Tapeciarski, Remontowo-Budowlany, Szropa Manfred, 46-300 Olesno, Łowoszków, ul. Krzywa 16, tel. 34 359 72 71, tel. kom. 608 891 252;
17. AD-BAU, Świtła Artur, 46-300 Olesno, Wojciechów, ul. Piaskowa 7, tel. kom. 606 897 895;
18. Usługi Remontowo-Budowlane, Tomala Paweł, 46-310 Gorzów Śląski, Jamy 71, tel. 34 359 31 82, tel. kom. 788 443 071;
19. Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „ADW”, Weber Dawid, 46-331 Radłów, ul. Kolorowa 7, tel. kom. 693 365 547;
20. Usługi Remontowo-Budowlane „MAREK”, Wyrwa Marek, 46-275 Lasowice Wielkie, Chudoba 119, tel. 77 413 95 73, tel. kom. 691 403 020;

MURARZ-TYNKARZ

1. Ciesielstwo Pokrycia Dachowe, Bardorz Marcin, 46-331 Radłów, Kościeliska 56, tel. 34 359 99 06, tel. kom. 603 406 010;
2. Zakład Usługowy Murarsko-Tynkarski, Bartyla Ginter, 46-300 Olesno, ul. Targowa 13, tel. 34 359 78 93, tel. kom. 604 209 553, e-mail: zumt.bartyla@op.pl;
3. Zakład Remontowo-Budowlany, Hądzal Marian, 46-300 Olesno, ul. Wróczyńska 12, tel. 34 358 35 68, tel. kom. 609 656 224;
4. „Firma JENDRZEJ”, Jendrzej Rafał, 46-048 Zębówice, Radawie ul. Szkolna 8, tel. 695 791 203;
5. Usługi Remontowo-Budowlane, Jeziorek Waldemar, 46-300 Olesno, Wysoka 49, tel. kom. 605 232 826;

6. Firma Budowlana, Kaczmarczyk Henryk, 46-300 Olesno, Borki Małe, ul. Oleska 24, tel. kom. 604 468 280;
7. Zakład Remontowo-Budowlany, Kansy Roman, 46-300 Olesno, Wachów, ul. Leśna 2, tel. 695 756 030;
8. Firma „KLAER”, Klaer Krzysztof, 46-380 Dobrodzień, Warłów, ul. Polna 4, tel. 34 353 71 74, tel. kom. 694 817 330;
9. Zakład Murarski Langhammer Norbert, 46-250 Wołczyn, Szum 21 a, tel. 77 418 93 02, tel. kom. 692 167 728;
10. ZUH „DOMOS”, Libera Krzysztof, 46-300 Olesno, ul. Konopnickiej 15, tel. 34 358 25 14, tel. kom. 605 050 260, e-mail: domos@autograf.pl;
11. Zakład Budowlano-Remontowy „MARBUD”, Projektowanie i Nadzór Budowlany, Marek Józef, 42-142 Przystajń, Ługi Radły, ul. Łąkowa 7, tel. 34 359 14 29, tel. kom. 604 216 905;
12. Usługi Remontowo-Budowlane „Remo-Bau”, Otrzonsek Damian, 46-048 Zębowice, Kadłub Wolny, ul. Główna 24, tel. kom. 726 193 806;
13. Andrzej Skorupa MAS-BUD, Andrzej Skorupa, Myśliń, Nowa Kolonia 10, tel. kom. 609 142 166;
14. Przedsiębiorstwo Budowlano-Modernizacyjno-Handlowe „MODERN-BUD” Sp. z o.o. Sp. k., Strugała Edward, 42-161 Starokrzepice, ul. Oleska 406, tel. 34 317 56 50, tel. kom. 600 445 810, e-mail: biuro@modern-bud.pl;
15. GLAZUR-KOMPLEX, Wachowski Andrzej, 46-300 Olesno, Grodzisko, ul. Lubliniecka 19, tel. 664 865 656, e-mail: glazur-komplex@wp.pl;
16. Zakład Remontowo-Budowlany, Walencki Marcin, 46-325 Rudniki, Jaworek 10, tel. 359 53 19, tel. kom. 606 713 086;
17. „FIRMA WENZEL”, Norbert Wenzel, 46-048 Zębowice, Radawie, ul. Zamknięta 11, tel. 77 421 67 19, tel. kom. 603 783 280, e-mail: firma.wenzel@op.pl;

OPERATOR OBRABIAREK SKRAWAJĄCYCH

1. „NESTRO” PPHU Sp.z.o.o., Gliński Radosław, 46-300 Olesno, Stare Olesno, ul. Kolejowa 2, tel. 34 350 53 37, tel. kom. 604 144 047, e-mail: r.glinski@nestro.pl;
2. „NETECS”, Gliński Radosław, 46-300 Olesno, Stare Olesno, ul. Kolejowa 2, tel. 34 350 53 37, tel. kom. 604 144 047, e-mail: r.glinski@nestro.pl;
3. „ELEKTROMATIK”, Gliński Radosław, 46-300 Olesno, Stare Olesno,

PIEKARZ

1. Piekarnia U MARCINA, Brzenska Marcin, 46-300 Olesno, Wysoka, ul. Dobrodzieńska 1a, tel. kom. 663 926 625 ;
2. Piekarnia, Kuzaj Jan, 46-300 Olesno, Wojciechów, ul. Kluczborska 18, tel. 34 358 41 30, e-mail: piekarniajankuzaj@onet.eu;

3. Piekarnia ROGALIK Sp. Cywilna, M .P. Łubowscy, 46-300 Olesno, ul. Labora 26, tel. kom. 691 530 303;

SPRZEDAWCA

1. Firma Handlowa „ALFA”, Duda Ryszard, 46-312 Bodzanowice, ul. Częstochowska 16, tel. 359 67 45, tel. kom. 601 479 737;
2. Sklep Spożywczo-Przemysłowy „KARO”, Pyka Anna, 46-048 Zębówice, Radawie ul. Stawowa 13, tel. 662 037 694;

STOLARZ

1. Stolarstwo Meblowe Usługi-Produkcja, Bondza Rudolf, 46-300 Olesno, ul. Dąbrowskiej 10, tel. 34 358 34 20, tel. kom. 694 654 424;
2. PPUH „REBE” Sp. z o.o., Bensz Andrzej, 46-300 Olesno, Borki Wielkie, ul. Polna 5, tel. 34 350 30 43, e-mail: andrzej@expo-rebe.eu;
3. Zakład Stolarski, Czaiński Dariusz, 46-034 Pokój, Zawieść, ul. Odrodzenia Polski 13 c, tel. 77 469 80 83;
4. Stolarstwo Usługowo-Produkcyjne, Gaden Jerzy, 46-300 Olesno, Wysoka, ul. Dobrodzieńska 8, tel. 34 358 41 88, tel. kom. 663 021 213;
5. Zakład Stolarsko-Organmistrzowski „LIG-STOLORGAN”, Gielsoł Piotr, 46-331 Radłów, Ligota Oleska 4 f, tel. 34 359 93 44, tel. kom. 602 539 389;
6. ZUP Stolarstwo i Gastronomia „HART”, Giza Roman, 46-300 Olesno, Borki Wielkie, ul. O. Alarda 39, tel. 34 350 30 04, tel. kom. 607 467 737, e-mail: firmahart@wp.pl;
7. Zakład Stolarski, Jeziorek Waldemar, 46-300 Olesno, Wachowice, ul. Kuczki 2, tel. 34 358 41 69, tel. kom. 602 182 377;
8. PPH „TADEUSZ”, Kacała Tadeusz, 46-300 Olesno, ul. Kluczborska 20, tel. 34 358 31 67;
9. Zakład Stolarski, Klimont Paweł, 46-300 Olesno, ul. Głogowa 1, tel. kom. 600 526 883;
10. Przedsiębiorstwo Handlowo-Produkcyjne, Kniejski Artur, 46-300 Olesno, ul. Grunwaldzka, tel. 34 358 40 66, tel. kom. 601 401 403;
11. Zakład Stolarski, Krupa Andrzej, 46-310 Gorzów Śląski, ul. Jaronia 12, tel. 34 359 40 49, tel. kom. 669 010 583;
12. Zakład Stolarski, Kulesa Franciszek, 46-331 Radłów, Kościeliska 78, tel. 34 359 99 03, tel. kom 662 199 268;
13. PPHU „NOMAR-MEBLE”, Macioł Norbert, 46-331 Radłów, ul. Lipowa 16, tel. 34 359 90 03, tel. kom. 600 135 911, e-mail: nomarmebel@interia.pl;
14. „PIGŁO MEBEL”, Pigło Adam, 46-300 Olesno, Grodzisko, ul. Lubliniecka 78, tel. 34 359 79 77, tel. kom. 606 879 513, e-mail: biuro@piglomebel.com;
15. „MAJSTER” Usługi Stolarskie-Montaże, Rataj Piotr, 46-300 Olesno, Wysoka 59, tel. kom. 692 972 245, e-mail: majster-schody@go2.pl;

16. Zakład Stolarski, Rosak Andrzej, 46-325 Rudniki, Jaworzno 109, tel. 34 359 52 51,
17. Zakład Stolarski „STYL-MEBEL”, Sroka Marcin, 46-300 Olesno, ul. Dobrodzieńska 39, tel. kom 609 278 710, e-mail: marcinmebel@gmail.com;
18. PPHU Stolarstwo, Szkapiak Grzegorz, 46-112 Świerczów, Dąbrowa, ul. Asfaltowa 2, tel. kom. 603 924 379, e-mail: stolarniaszkapiak@op.pl;
19. Zakład Stolarski ROMAN SZKLORZ, Roman Szklorz, 46-300 Olesno, ul. M.C. Skłodowskiej 18, tel. 663 976 016;
20. Stolarstwo Sakralne, Światała Damian, 46-333 Sternalice 57, tel. 34 359 93 86, tel. kom. 604 931 455;
21. Stolarstwo oraz Usługi Ogólno-Remontowo-Budowlane, Kleemann-Wengel Joanna, 46-331 Radłów, Ligota Oleska 2, tel. kom. 694 822 253;

ŚLUSARZ

1. „TECHSPOŻ”, Pietrzak Dariusz, 46-300 Olesno, ul. Kluczborska 9a, tel. 34 350 93 23, tel. kom. 502 397 833, e-mail: techspoz@wp.pl;
2. Zakład Ślusarsko-Kowalski Produkcja Usługi, Szczepański Krzysztof, 46-320 Praszka, ul. Senatorska 40, tel. 34 359 10 38, tel. kom. 604 456 285;

TAPICER

1. Z.P.U. TAPICER, Grzegorz Pakuła, 46-300 Radłów, Ligota Oleska 22, tel. 34 359 93 05, tel. kom. 693 321 868;

ZBROJARZ-BETONIARZ

1. Zakład Usługowy Murarsko-Tynkarski, Bartyla Ginter, 46-300 Olesno, ul. Targowa 13, tel. 34 359 78 93, tel. kom. 604 209 553, e-mail: zumt.bartyla@op.pl;

SZANOWNI PAŃSTWO!

Szczegółowe informacje o możliwościach nauki zawodu w rzemiośle na terenie działania Cechu Rzemiosł Różnych i Małej Przedsiębiorczości w Oleśnie udzielane są pod adresem: 46-300 Olesno, ul Wolności 8/10, tel. 34 358 26 17, tel. kom. 662 882 811, e-mail: cech@interka.pl, www.cech.olesno.pl

IX. Sieć placówek ponadgimnazjalnych powiatu oleskiego w roku szkolnym 2017/2018

Struktura Organizacyjna szkół ponadgimnazjalnych w powiecie oleskim w roku szkolnym 2017/2018 (według stanu na dzień 30 września 2017 r.)¹

Lp.	Nazwa szkoły	Typ szkoły	Liczba oddziałów/Liczba uczniów									
			Klasa I		Klasa II		Klasa III		Klasa IV		Klasa V	
			Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów
1.	Zespół Szkół Oleskie	Liceum Ogólnokształcące	4	93	0	91	4	89	0	0	12	273
RAZEM			4	93	4	91	4	89	0	0	12	273

Lp.	Nazwa szkoły	Typ szkoły	Liczba oddziałów/Liczba uczniów									
			Klasa I		Klasa II		Klasa III		Klasa IV		Klasa V	
			Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów
1.	Zespół Szkół Oleskich w Olesie	Technikum Nr 2 w tym:	2	47	2	48	2	41	2	39	8	175
		- techn. ekonomista	6,5	12	0,3	19	0,5	6	1	1,3	2,5	43
		- techn. mechanizacji	6,5	13	4	23	0,5	10	0,3	2,1	2,5	58
		- techn. architekt krajobrazu	6,5	8	5	9	0,5	9	0	6	1	17
2.	Liceum Ogólnokształcące w Olesie	Liceum Ogólnokształcące	6,5	14	0,3	29	0,5	20	0,3	1,3	2	57
		- techn. architekt	1	31	1	31	1	22	0	0	3	76
		Canonicum dla Doradców	0	0	1	31	1	25	0	0	2	45
		RAZEM	3	30	4	80	4	88	2	19	13	296

¹ Źródło: Materiały Wydziału Edukacji, Kultury i Sportu Starostwa Powiatowego w Olesie.

Lp.	Nazwa szkoły	Typ szkoły	Liczba oddziałów: Liczba uczniów									
			Klasa I		Klasa II		Klasa III		Klasa IV		Razem	
			Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów
3.	Zespół Szkół Zawodowych w Oleśnie	Pracownia Szkoła I stopnia w typie	0	73	0	0	0	0	0	0	0	76
		- <i>technik, projektant, zam.</i>	0,5	0	0	0	0	0	0	0	0,5	9
		- <i>projektant architektury</i>	0,5	24	0	0	0	0	0	0	0,5	13
		- <i>technik, wzd. i izolacje</i>	0,5	0	0	0	0	0	0	0	0,5	18
		- <i>technik, architektura</i>	0,5	24	0	0	0	0	0	0	0,5	13
		- <i>technik, architektura</i>	1	23	0	0	0	0	0	0	1	23
		Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 1 w typie	0	0	4	73	3	81	0	0	7	154
		- <i>technik, projektant, zam.</i>	0	0	0,5	11	0,5	11	0	0	1	22
		- <i>projektant architektury</i>	0	0	0,5	10	0	9	0	0	0,5	19
		- <i>technik, wzd. i izolacje</i>	0	0	1	12	0	8	0	0	1	20
		- <i>technik, architektura</i>	0	0	1	13	0,5	11	0	0	1,5	26
		- <i>technik, architektura</i>	0	0	1	15	0	11	0	0	3	67
		Technikum Nr 1 w typie	3	71	3	92	3	60	2	0	12	264
		- <i>technik, architektura</i>	0,5	11	0,5	13	0,5	13	0,5	12	2	49
		- <i>technik, architektura</i>	0,5	0	1	18	0,5	0	0,5	10	2,5	45
		- <i>technik, architektura</i>	1	29	0,5	16	1	12	0,5	19	3	62
		- <i>technik, architektura</i>	0,5	11	0,5	7	0,5	18	0,5	16	2	55
		- <i>technik, wzd. i izolacje</i>	0,5	24	0,5	9	0,5	11	1	11	2,5	53
		Tabernakulum	0	0	1	36	1	17	0	0	2	56
		Ogółem dla Dorosłych	4	147	8	175	7	103	3	65	24	550

Lp.	Nazwa szkoły	Typ szkoły	Liczba oddziałów/Liczba uczniów									
			Klasa I		Klasa II		Klasa III		Klasa IV		Razem	
			Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów
4.	Zespół Szkół Powiatu i Liceum w Łoboszewicach	Technikum w tym: - techn. mechanizacji - techn. budowlanej	3	63	3	52	4	51	3	72	13	308
			0,2	7	5,5	74	0,5	12	1	16	2,5	51
			0,2	9	1	74	0,5	12	1,5	15	2,5	65
		- techn. budowlanej	0,2	12	0,5	15	0,5	12	0,5	12	2	58
		Techn. budowlanej	1	17	0	9	1	29	0	9	2	36
		Techn. budowlanej	0,2	12	1	27	1	27	0,5	16	3	82
5.	Zespół Szkół Powiatu i Liceum w Łoboszewicach	Techn. budowlanej	0	0	0	9	0,5	7	0,5	9	1	46
		Bractwowa Szkoła I stopnia w tym:	1	21	0	0	0	0	0	0	1	21
		- techn. budowlanej	1	17	0	9	0	0	0	0	1	21
4.	Zespół Szkół Powiatu i Liceum w Łoboszewicach	Zawodowa Szkoła Zawodowa w tym: - techn. budowlanej	0	0	1	25	1	12	0	0	2	67
		- techn. budowlanej	0	0	1	25	1	12	0	0	2	67
		Kursy kwalifikacyjne zawodowe w tym: - techn. budowlanej	2	36	0	0	0	0	0	0	2	36
5.	Zespół Szkół Powiatu i Liceum w Łoboszewicach	- techn. budowlanej	2	36	0	0	0	0	0	0	2	36
		RAZEM	6	120	4	407	5	133	3	72	18	432
Lp.	Nazwa szkoły	Typ szkoły	Liczba oddziałów/Liczba uczniów									
			Klasa I		Klasa II		Klasa III		Klasa IV		Razem	
			Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów
5.	Zespół Szkół Powiatu i Liceum w Łoboszewicach	Liceum Ogólnokształcące Technikum w tym: - techn. budowlanej	1	21	1	20	1	15	0	0	3	56
			0	0	1	12	1	14	1	21	3	47
			0	0	1	23	1	14	1	21	3	47
		Bractwowa Szkoła I stopnia w tym: - techn. budowlanej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Zawodowa Szkoła Zawodowa w tym: - techn. budowlanej	0	0	1	24	2	79	0	0	3	73
			0	0	1	24	2	79	0	0	3	73
5.	Zespół Szkół Powiatu i Liceum w Łoboszewicach	- techn. budowlanej	0	0	1	24	2	79	0	0	3	73
		RAZEM	1	62	3	66	4	68	1	21	9	217

Lp.	Nazwa szkoły	Typ szkoły	Liczba oddziałów/Liczba uczniów											
			Klasa I		Klasa II		Klasa III		Klasa IV		Razem			
			Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów		
6.	Liceum Ogólnokształcące	1	16	1	21	1	28	0	0	3	65			
	RAZEM	1	16	1	21	1	28	0	0	3	65			

Lp.	Nazwa szkoły	Typ szkoły	Klasa I			Klasa II			Klasa III			Klasa IV			Razem	
			Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów		
7.	Zespół Szkół w Gorzowie Sł.	Technikum w tym:	1	35	1	34	2	41	2	36	6	146				
		- techn. mech. samochodowa	0	0	0	0	0,3	3,5	0,3	0,5	0,5	7,1	1	26		
		- techn. mech. samochodowej logistyki	0,34	1,8	0,42	1,6	6	0	0	0	0	0,68	34			
		- techn. zagadnień elektrycznych	0,24	1,9	0,43	3	0,3	7	0	0	4,3	2,16	35			
		- techn. elek. i me. przem.	0,22	7	0,13	1,1	1	1,9	0,5	1,2	0,5	1,2	2,16	51		
	Licencjat Ogólnokształcące dla Dorosłych	0	0	1	15	1	20	0	0	0	2	35				
	Szkoła Politechniczna dla Dorosłych w tym:	1	31	1	19	0	0	0	0	0	2	40				
	- mech. ogp	0	0	1	19	6	0	0	0	0	1	19				
	- mech. ogp i konstrukcyjno-remont.	1	31	0	0	6	0	0	0	0	1	21				
	Kursy kwalifikacyjne zawodowe w tym:	3	90	0	0	0	0	0	0	0	3	90				
	- rolnictwo	3	65	0	0	6	0	0	0	0	2	68				
	- rolnictwo ogrodnictwo	3	22	0	0	6	0	0	0	0	1	22				
	RAZEM	5	146	3	68	3	61	2	36	13	311					

X. Gra Powiatowego Konkursu Wiedzy o Rynku Pracy

Maciej Flank

O grze

Pragniemy Państwu przedstawić grę planszową, która została wykorzystana podczas III Powiatowego Konkursu Wiedzy o Rynku Pracy - edycja dla klas gimnazjalnych.

Zawody w ramach konkursów rozgrywane były przez trzyosobowe zespoły reprezentujące placówki oświatowe z terenu naszego powiatu. W ramach jednego konkursu, w odrębnych terminach, rozgrywane były zmagania szkół (dzisiaj: klas) gimnazjalnych, w odrębnych – ponadgimnazjalnych.

Dotychczas konkursy składały się z dwóch podstawowych etapów. Pierwszym etapem była praca konkursowa (przygotowywane przez zespoły uczniów filmy o zawodach, zawodach deficytowych, ludziach sukcesu lub wypełnienie wniosku o dotację na rozpoczęcie działalności gospodarczej wraz z filmem promującym daną działalność lub jej produkty). Drugim etapem był zazwyczaj quiz wiedzy o rynku pracy, podczas którego drużyny odpowiadały na pytania z zakresu wiedzy o rynku pracy oraz wiedzy o zawodach.

Celem konkursów było nie tylko egzekwowanie wiadomości i nagradzanie zwycięzców, ale również dostarczanie dodatkowej wiedzy o rynku pracy. Konkursy rozpoczynały się i kończyły spotkaniami z młodzieżą, podczas których wygłaszane były przez nauczycieli akademickich lub osoby medialne związane zawodowo z rynkiem pracy prelekcje na temat rynku pracy lub przedsiębiorczości.

Podczas ostatniego konkursu quiz wiedzy o rynku pracy zastąpiła poniższa gra. Łączy ona bowiem w sobie oba wyżej wymienione cele. Przebieg gry obrazuje w sposób bardzo uproszczony drogę, jaką niemal każdy z nas musi przejść od „ławki szkolnej” aż do emerytury. Droga ta ma swoje poboczne epizody: wizyty w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej w trakcie nauki w szkole oraz pracy zawodowej, prowadzenia działalności gospodarczej lub oczekiwania na zatrudnienie w trakcie życia dorosłego.

Zatrzymanie się podczas gry na polu specjalnym oznacza jakiś pozytywny lub negatywny moment, który może się rzeczywiście wydarzyć i jest skomentowany w regulaminie gry. Zatrzymanie pionka danej drużyny na polu specjalnym powoduje konieczność zmiany sektora gry, utratę kolejki rzutu kostką lub, w większości przypadków, konieczność udzielenia odpowiedzi na pytania na temat rynku pracy.

Obawy może budzić pewna przypadkowość wynikająca z różnej liczby oczek będącej wynikiem rzutu kostką przez poszczególne drużyny, ale ten element podnosi emocje związane z rozgrywkami, a poza tym obrazuje tę prawdę,

która mówi, że w życiu zawodowym o wielu zdarzeniach często decyduje przypadek.

Pomysł wprowadzenia gry zamiast odpowiadania przez drużyny na kolejne pytania podczas quizu wiedzy o rynku pracy został przedstawiony przed rozgrywkami konkursowym w czasie spotkania sieci doradców zawodowych i uzyskał ich pozytywną opinię.

W dalszej części publikacji przedstawiamy regulamin gry, listę przygotowanych dla gimnazjalistów pytań oraz listę odpowiedzi. Dodatkowo, w tak zwanej „wkładce” do niniejszego numeru rocznika, znajduje się uproszczona plansza do gry, którą można nakleić na tekturkę.

Zachęcamy Państwa do korzystania z naszej gry. Można w nią zagrać indywidualnie lub wykorzystać podczas różnych konkursów zmieniając pytania i odpowiedzi według własnych potrzeb. Prosimy jednak pamiętać, że wzór planszy, regulamin gry oraz pytania zostały ułożone przez pracowników Powiatowego Urzędu Pracy w Oleśnie oraz Publicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Oleśnie. W przypadku publicznego ich wykorzystywania lub naśladowania prosimy Państwa o wskazywanie powyższych instytucji jako autorów.

Regulamin gry

Na planszy każdej z drużyn odpowiada jeden pionek. Każda z drużyn rzuca kolejno kostką, według wcześniej ustalonej losowo kolejności. Obojętne jest to, czy w obrębie danej drużyny kostką rzuca jedna osoba, czy rzucający zmieniają się podczas kolejnych kolejek. Po rzucie kostką przez przedstawiciela drużyny kierujący grą przesuwają pionek do przodu o tyle oczek, ile wskazuje rzucona kostka. W przypadku, gdy pionek znajdzie się na oznaczonym kolorami polu specjalnym (pola nr: A1-A10, B1-B3, C1-C5, D1-D5, E, F1-F4), właściwa drużyna musi się zastosować do polecenia odpowiadającego temu polu. Czas odpowiedzi na dane pytanie nie może przekroczyć 10 sekund.

Drużyny przystępują do gry w kolejności wylosowanej przed konkursem. Aby rzucić kostką i rozpocząć grę, drużyna musi odpowiedzieć na wskazane pytanie z listy pytań. Wskazanie pytania polega na wybraniu jego numeru. Jeśli drużyna nie udzieli prawidłowej odpowiedzi, wówczas traci jedną kolejkę. Podczas drugiej kolejki drużyna może już kontynuować grę rzucając kostką. Wygrywa drużyna, której pionek pierwszy stanie na polu „Emerytura”, kolejne miejsca w grze zajmowane są analogicznie. Jeśli przed końcem gry, drużyna wyrzuci kostką większą liczbę oczek niż wynosi liczba pól do pola „Emerytura”, to może postawić na polu „Emerytura” swój pionek tylko wtedy, gdy odpowie poprawnie na pierwsze wolne pytanie. Jeśli drużyna odpowie na to pytanie niepoprawnie, wówczas jej pionek pozostaje na swoim miejscu. Gra się kończy, gdy poza polem „Emerytura” pozostaje pionek tylko jednej

drużyny i wówczas zajmuje ona ostatnie miejsce. Drużyny, według wskazań zawartych w polach: A1-A10, B1-B3, C1-C5, D1-D5, E, F1-F4, odpowiadać będą na pytania kolejne, parzyste lub nieparzyste. W przypadku wyczerpania się pytań parzystych lub nieparzystych drużyny odpowiadają na pierwsze wolne pytania, a w przypadku wykorzystania wszystkich pytań lista ich zostaje powtórzona. Nad prawidłowością gry czuwa Komisja Konkursowa, która rozstrzyga ewentualne niejasności oraz rozstrzyga w sprawach nieujętych regulaminem gry.

Pole A1 Drużyna ma problemy z opanowaniem niezbędnej w szkole wiedzy. Wskazane jest skierowanie jej do publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej. Dlatego też pionek drużyny przesuwa się na pole B1 i drużyna kontynuuje grę na kolejnych polach sektora B.

Pole A2 Niedługo drużyna kończy szkołę, a jeszcze nie wybrała zawodu, w którym dalej ma się kształcić. Nie skorzystała z pomocy poradni psychologiczno-pedagogicznej. W dniach, gdy były zajęcia ze szkolnym doradcą zawodowym, drużyna poszła na wagar. Teraz musi odpowiedzieć na pierwsze wolne pytanie nieparzyste z listy pytań. Jeśli nie odpowie, cofa się o 2 pola.

Pole A3 Dzisiaj drużyna kończy naukę w szkole. Jeśli nie odpowie na pierwsze wolne pytanie z listy, to znaczy, że nie otrzymała promocji i traci jedną kolejkę rzutów kostką.

Pole A4 Drużyna szuka pracy i jeśli odpowie na pierwsze wolne pytanie parzyste, to znalazła zatrudnienie, a jej pionek przesuwa się o 2 pola do przodu, jeśli drużyna nie udzieli prawidłowej odpowiedzi, pionek należy przesunąć na pole C1 i dalsza gra drużyny kontynuowana jest na polach sektora C.

Pole A5 Zawodnicy zdecydowali, że „wezmą sprawy w swoje ręce” i podejmą działalność gospodarczą. Pionek przesuwa się na pole D1 i kontynuuje grę na polach sektora D.

Pole A6 Drużyna pracuje, dlatego też pionek przesuwa się o 2 pola do przodu.

Pole A7 Pracodawca kieruje zawodników drużyny na szkolenie podwyższające kwalifikacje. Jeśli drużyna odpowie na pierwsze wolne pytanie nieparzyste, to oznacza, że szkolenie to ukończyła z wynikiem pozytywnym, jeśli nie, to pracodawca musi zwolnić pracowników, którzy nie mają wymaganych przez firmę kwalifikacji. W takim przypadku pionek drużyny należy przesunąć na pole C1.

Pole A8 Drużyna ma nową szansę, jej zawodnicy mogą awansować. Jeśli odpowiedzą na pierwsze wolne pytanie, to pionek drużyny przesuwają się o 2 pola do przodu.

Pole A9 Zawodnicy drużyny nie przestrzegali regulaminu pracy w firmie. Jeśli drużyna odpowie na pierwsze wolne pytanie, to cofa się o 1 pole, jeśli nie to drużyna dyscyplinarnie traci pracę i przesuwają się na pole C1.

Pole A10 Zawodnicy drużyny zdradzają oznaki tzw. „wypalenia zawodowego” i popadają w bezmyślną rutynę. Jeśli zregenerują siły odpowiadając na pierwsze wolne pytanie, to pionek drużyny przesuwają się o 1 pole, jeśli nie, to pionek należy przesunąć na pole E.

Pole B1 Drużyna nie zgłosiła się na wyznaczoną wizytę w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej. Jeśli nie odpowie na pierwsze wolne pytanie parzyste, to traci jedną kolejkę rzutu kostką.

Pole B2 Drużyna nie dostarczyła do poradni psychologiczno-pedagogicznej dokumentacji swojej pracy. Jeśli uda się jej nadrobić zaległości odpowiadając na pierwsze wolne pytanie nieparzyste, to przesuwają się pionek drużyny o 2 pola do przodu.

Pole B3 W trakcie podsumowania pracy drużyny w poradni psychologiczno-pedagogicznej okazało się, że drużyna nie uczęszczała systematycznie na spotkania z terapeutą i doradcą zawodowym. Jeśli drużyna nie odpowie na pierwsze wolne pytanie, to jej pionek przesuwają się o 2 pola do tyłu.

Pole C1 Zawodnicy drużyny rejestrują się w powiatowym urzędzie pracy jako osoby bezrobotne i mają po kilku dniach spotkanie z doradcą klienta. Jeśli drużyna odpowie na pierwsze wolne pytanie, to jej pionek przesuwają się o 1 pole do przodu.

Pole C2 W wyniku kontroli legalności zatrudnienia przeprowadzonej przez Państwową Inspekcję Pracy okazało się, że zawodnicy drużyny, mimo że są zarejestrowani jako bezrobotni, to jednak pracują na czarno. Teraz muszą odpowiedzieć prawidłowo na pierwsze wolne pytanie. Jeśli nie, to przesuwają się na pole numer 16.

Pole C3 Zawodnicy drużyny zdecydowali się podjąć działalność gospodarczą. Otrzymują dotację na rozpoczęcie działalności gospodarczej i przesuwają się na pole D1. Dalsza gra kontynuowana jest na polach sektora D.

Pole C4 Zawodnicy drużyny otrzymali ofertę szkoleniową. Jeśli drużyna odpowie na pierwsze wolne pytanie, to jej pionek przesuwa się na pole C5.

Pole C5 Zawodnicy drużyny dostali ofertę pracy. Jeśli drużyna odpowie na pierwsze wolne pytanie, to znaczy, że ofertę tę przyjęła i jej pionek przesuwa się na pole numer 31, jeśli nie, to znaczy, że drużyna ofertę odrzuciła. Podatnicy nie chcą finansować osób, którzy unikają pracy i uchylają się od płacenia podatków. Dlatego też, jeśli drużyna nie odpowie na pytanie i tym samym odmówi podjęcia pracy, to traci jedną kolejkę rzutów kostką.

Pole D1 Drużyna musi opanować przepisy podatkowe, prawo pracy oraz organizować produkcję, usługi, sieć dostawców i odbiorców. Aby sprawdzić swoje umiejętności, zawodnicy drużyny muszą odpowiedzieć na pierwsze wolne pytanie. Jeśli drużyna odpowie poprawnie, to pionek przesuwa się o 1 pole do przodu.

Pole D2 Firma zaczyna opanowywać coraz szerszy rynek zbytu. Konkurencja reaguje obniżając ceny produktów i usług oraz wprowadzając nowe modele swoich wyrobów. To trudny moment. Drużyna musi odpowiedzieć na pierwsze wolne pytanie. Jeśli odpowie, to pionek przesuwa się o jedno pole, jeśli nie, to firma traci rynki zbytu, bankrutuje, a pionek drużyny przesuwa się na pole A4.

Pole D3 Izba Skarbowa szuka nieprawidłowości w księgach rachunkowych firmy. Na kontroli zjawili się również przedstawiciele Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz Państwowej Inspekcji Pracy. Kontrolujący żądają wielu dokumentów, których dostarczanie angażuje kilku pracowników zabierając czas, który mogliby poświęcić rozwojowi firmy. Dlatego też firma traci jedną kolejkę rzutu kostką.

Pole D4 Prowadzenie firmy wymaga coraz więcej czasu. Właściciele są tak zapracowani, że nie zdążyli na czas wypłacić wynagrodzenia pracownikom, którzy niezadowoleni z tego wręczają wypowiedzenia umów o pracę. Jeśli drużyna odpowie na pierwsze wolne pytanie, to pozostaje na polu D4 i w następnej kolejce rzuca kostką. Jeśli nie, to traci jedną kolejkę rzutów.

Pole D5 Gratulujemy! Firma osiągnęła swoją pozycję na rynku i przynosi spore zyski. Produkty są rozchwytywane na rynku, a pracownicy są dumni z tego, że pracują u takiego pracodawcy. Drużyna zasługuje na nagrodę i jej pionek przesuwa się o 4 pola do przodu.

Pole E Drużyna pojechała do sanatorium. Zażywając odpoczynku, kąpiele w basenach oraz uspokajających spacerów koi swoje mocno poszarpane nerwy. Wszystko to jednak wymaga czasu. Dlatego też drużyna traci jedną kolejkę, a następnie wraca na pole A10. Po powrocie na to pole drużyna musi odpowiedzieć ponownie na pierwsze wolne pytanie. Jeśli odpowie, to jej pionek przesuwa się o jedno pole do przodu, jeśli nie, to ponownie pionek przesuwa się na pole E, gdyż członkowie drużyny niedostatecznie zregenerowali swoje siły. Tam też ponownie traci kolejkę. Sytuacja ta powtarza się aż do momentu, gdy drużyna poprawnie odpowie na pytanie na polu A10 i przesuwnie swój pionek o jedno pole do przodu.

Pole F1 Drużyna nie odrobiła zadania z fizyki. Brak wiedzy z tego przedmiotu może ograniczyć możliwości studiowania drużyny na kierunkach politechnicznych. Teraz należy poświęcić czas na odrobienie zaległości. Drużyna musi odpowiedzieć prawidłowo na pierwsze wolne pytanie z listy. Jeśli nie odpowie, to traci jedną kolejkę rzutu kostką.

Pole F2 Właściciel dużej i dobrze prosperującej firmy zgodził się przyjąć zawodników drużyny na rozmowę kwalifikacyjną. Niestety, drużyna się na nią spóźniła. Teraz członkowie drużyny stoją przed drzwiami prezesa firmy i mają do siebie wzajemne pretensje. Sytuacja jest trudna, tym bardziej, że drużyna już wcześniej złożyła wypowiedzenia umów o pracę u dotychczasowego pracodawcy, a on je przyjął. Teraz trzeba od nowa rozpocząć poszukiwanie pracy. Pionek przesuwa się na pole C1 i drużyna dalej kontynuuje grę na polach sektora C.

Pole F3 Praca, którą znalazła drużyna, jest stanowczo poniżej kwalifikacji i oczekiwań płacowych zawodników. Są tym faktem rozgoryczeni. Aby znaleźć właściwe wyjście z tej sytuacji, drużyna musi odpowiedzieć prawidłowo na pierwsze wolne pytanie z listy. Jeśli nie odpowie, to traci jedną kolejkę rzutu kostką.

Pole F4 Po długoletniej aktywności zawodowej u członków drużyny lekarz medycyny pracy stwierdził liczne choroby zawodowe. Dlatego też pionek drużyny przesuwa się na pole E.

Pole „EMERYTURA” Drużyna doszła do mety i kończy grę. Gratulacje z tytułu zajętego miejsca! Zawodnicy ukończyli niezbędny etap, po którym Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłaca należną emeryturę. Jeśli drużynie nie odpowiada jej wysokość, może cofnąć się do pola A4 i rozpocząć grę praktycznie od nowa, może udać się również na pole E. Te wybory drużyny będą jednak poza dzisiejszą konkurencją.

Pytania dla klas gimnazjalnych do gry planszowej w III Powiatowym Konkursie Wiedzy o Rynku Pracy - listopad 2017 r.¹

- 1.** Czy „robotnik budowlany” jest zawodem deficytowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?
- 2.** Aktualna wysokość minimalnego wynagrodzenia brutto to:
 - a) 1750 zł
 - b) 1850 zł
 - c) 2000 zł
 - d) 2100 zł
- 3.** Czy „robotnik obróbki drewna i stolarz” jest zawodem deficytowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?
- 4.** Czy w Radłowie znajduje się siedziba cechu rzemiosł?
- 5.** Czy w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej możesz uzyskać pomoc w planowaniu ścieżki edukacyjnej i zawodowej?
- 6.** Czy w oleskim cechu rzemiosł młodzież może szkolić się w zawodzie kucharza?
- 7.** Czy w skład stowarzyszenia „Oleski Koszyk” wchodzi lokalni producenci żywności?
- 8.** Minimalną kwotę wynagrodzenia za pracę określa:
 - a) sam pracodawca
 - b) pracodawca w porozumieniu z pracownikiem
 - c) pracodawca w porozumieniu ze związkami zawodowymi
 - d) państwo
- 9.** Rozpoczynając pracę u danego pracodawcy pracownik podpisuje z nim:
 - a) porozumienie jednostronne
 - b) umowę o pracę
 - c) świadectwo pracy
 - d) list intencyjny
- 10.** Podaj pełną nazwę cechu rzemiosł w Oleśnie
- 11.** W którym z wymienionych zawodów potrzebna jest wrażliwość estetyczna i smakowa oraz sprawność manualna:
 - a) kucharz
 - b) kelner
 - c) w obu
- 12.** Czy „tapicer” jest zawodem deficytowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?
- 13.** Czy Publiczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Oleśnie jest placówką feryjną?

¹ Przy układaniu niniejszych pytań wykorzystano między innymi z: *Rynek Pracy i Doradztwo Zawodowe Powiatu Oleskiego* – Informator, red. Flank M, nr 1, 2016 r.; Piróg D., Zamek, *Materiały Metodyczno-Informacyjne – rozpoznanie predyspozycji zawodowych*, Wyd. Nowa Gra Sp. z o.o., Warszawa 2015; *Ekonomia na co dzień – czyli decyduj o sobie*. Program edukacyjny Narodowego Banku Polskiego i Fundacji Młodzieżowej Przedsiębiorczości, red. Pyczevska-Pilarek J., Raczek D.

- 14.** Czy „pomoc kuchenna” jest zawodem deficytowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?
- 15.** Do jakiej instytucji może zwrócić się pracownik, jeśli pracodawca nie przestrzega przepisów prawa?
- a) Państwowa Inspekcja Pracy
 - b) Powiatowy Urząd Pracy
- 16.** Czy „inżynier inżynierii środowiska” jest zawodem deficytowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?
- 17.** Co oznacza skrót CNC w nazwie maszyny?
- 18.** Czy młodociany może pracować w porze nocnej?
- 19.** W trakcie ubiegania się o pracę, w jakim dokumencie uwzględniś informacje: o jaką pracę się starasz, skąd dowiedziałeś się o tej pracy, dlaczego jesteś odpowiednim kandydatem na to stanowisko?
- a) w liście motywacyjnym
 - b) w CV
- 20.** Czy firma „NEAPCO” w Praszce zatrudnia operatorów obrabiarek skrawających?
- 21.** Czy w roku szkolnym 2016/2017 przynajmniej jedna ze szkół na terenie naszego powiatu kształciła w zawodzie: „technik elektryk”?
- 22.** Czy „pielęgniarka” jest zawodem deficytowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?
- 23.** Czy w roku szkolnym 2016/2017 przynajmniej jedna ze szkół na terenie naszego powiatu kształciła w zawodzie: „technik weterynarii”?
- 24.** Przyjmujemy, że mała firma zatrudnia do 100 osób, średnia od 100 do 500, a duża powyżej 500. Jakiej wielkości przedsiębiorstwem jest firma „ORAS” w Oleśnie?
- 25.** Zniżka kursów papierów wartościowych na giełdzie to:
- a) bessy
 - b) boom
 - c) recesja
 - d) hossy
- 26.** Bezrobotny ma prawo do zasiłku gdy:
- a) przepracował przynajmniej 1 miesiąc
 - b) przepracował w ciągu ostatniego roku 3 miesiące
 - c) przepracował przynajmniej 365 dni w ciągu ostatnich 18 miesięcy
 - d) przepracował przynajmniej 6 miesięcy w ciągu ostatnich 18 miesięcy
- 27.** Czy, aby pracować w przedszkolu, trzeba mieć tytuł magistra?
- 28.** Czy Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Oleśnie obchodzi w tym roku swoje 200 urodziny?
- 29.** Czy są na terenie naszego powiatu zakłady pracy, w których – oprócz języka polskiego – podstawowym narzędziem komunikacji jest język obcy?

30. Który z wymienionych specjalistów nie jest zatrudniony w Poradni w Oleśnie ?

- a) neurologopeda
- b) psycholog
- c) pedagog
- d) fizjoterapeuta

31. Podaj nazwę zawodu, do którego pasują następujące zadania: „przeprowadza badania ortoptyczne, dobiera sprzęt i testy do tych badań oraz niektórych optycznych, wybiera, dostosowuje i prowadzi ćwiczenia rehabilitacyjne narządu wzroku”:

- a) ortoptysta
- b) ortopeda

32. Która z wymienionych prac jest pracą typowo sezonową?

- a) operatora maszyn CNC
- b) monteru zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie
- c) rolnika

33. Czy monter sieci, instalacji i urządzeń sanitarnych może usuwać awarie wodociągowe?

34. Lekarz jakiej specjalności wydaje zaświadczenia o braku przeciwwskazań zdrowotnych do nauki zawodu?

- a) lekarz medycyny pracy
- b) pediatra

35. Czy do pracy na wysokości potrzebne są specjalistyczne badania lekarskie?

36. Czy „nauczyciel przedmiotów ogólnokształcących” jest zawodem nadwyżkowym na terenie powiatu oleckiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?

37. Kto pokrywa i naprawia dachy, zakłada, konserwuje i remontuje urządzenia służące do odprowadzenia wody z dachów?

- a) dekarz
- b) hydraulik

38. Skrót KRS oznacza:

- a) Krajowy Rejestr Spółek
- b) Krajowy Rejestr Samorządów
- c) Krajowy Rejestr Sądowy

39. Czy pielęgniarz może pracować w szkole?

40. Czy w CV powinna się znajdować klauzula o ochronie danych osobowych?

41. Czy „politolog i kulturoznawca” jest zawodem deficytowym na terenie powiatu oleckiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?

42. Jeśli pracownik jest zatrudniony co najmniej 10 lat, wymiar urlopu wynosi:

- a) 20 dni
- b) 25 dni
- c) 26 dni
- d) 28 dni

43. Ucząc się jakiego zawodu można zdobyć następujące kwalifikacje: „rejestracja i obróbka obrazu; wykonywanie i realizacja projektów multimedialnych”?

- a) fototechnik
- b) technik radiolog

44. Działania lub zachowania skierowane przeciwko pracownikowi, polegające na uporczywym i długotrwałym nękaniu lub zastraszaniu pracownika, mające na celu poniżenie lub ośmieszenie go to:

- a) lobbing
- b) mobbing
- c) dumping
- d) recykling

45. Kto zajmuje się projektowaniem i tworzeniem kompozycji roślinnych, ich sprzedażą oraz dekorowaniem pomieszczeń roślinami?

- a) florysta
- b) technik leśnik

46. Kto wykonuje i naprawia wyroby i urządzenia ze stali i metali kolorowych, ręcznie lub za pomocą urządzeń mechanicznych?

- a) kowal
- b) stolarz

47. Do jakiego zawodu należy świadczenie opieki w zakresie higieny, pielęgnacji, zaspokajania potrzeb osobom chorym i niesamodzielnym?

- a) opiekun medyczny
- b) lekarz

48. W jakim zawodzie niezbędne są m.in: „umiejętność prowadzenia badań otoskopowych, umiejętność wykonywania odlewów ucha, znajomość technicznych parametrów aparatów słuchowych”?

- a) protetyk słuchu
- b) optometra

49. Czy w roku szkolnym 2016/2017 przynajmniej jedna ze szkół na terenie naszego powiatu kształciła w zawodzie: „technik instrumentów muzycznych”?

50. Czy w roku szkolnym 2016/2017 przynajmniej jedna ze szkół na terenie naszego powiatu kształciła w zawodzie: „technik drogownictwa”?

- 51.** W jakim zawodzie potrzebna jest wiedza z zakresu elektryki i mechaniki?
a) elektromechanik
b) mechanik
- 52.** Czy „kierownik budowy” jest zawodem deficytowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?
- 53.** Czy „krawiec i pracownik produkcji odzieży” jest zawodem deficytowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów na 2017 r.”?
- 54.** Coroczne zeznania podatkowe można składać:
a) w urzędzie gminy
b) w urzędzie pracy
c) w urzędzie skarbowym
- 55.** Od człowieka wykonującego jaki zawód wymagana jest wiedza na temat ras pszczoł i umiejętność ich rozróżniania?
- 56.** Czy w Polsce istnieje możliwość zatrudnienia dziecka poniżej 16 roku życia?
a) tak, w wyjątkowych wypadkach
b) tak
c) nie
- 57.** Czy „rękodzielnik wyrobów włókienniczych” wykonuje wyroby włókiennicze: tkane, haftowane, dziane i koronkarskie?
- 58.** W jakim zawodzie można zdobyć następujące kwalifikacje: „wykonywanie instalacji urządzeń elektronicznych i eksploatacja urządzeń elektronicznych”?
a) technik elektronik
b) technik radiolog
- 59.** Czy zawód technika realizacji dźwięku mogą wykonywać osoby niewidzące i niedowidzące?
- 60.** Czy osoba powyżej 30 roku życia może być skierowana na staż?
- 61.** Czy powiatowy urząd pracy dofinansowuje kształcenie ustawiczne pracowników i pracodawców, podejmowane z inicjatywy lub za zgodą pracodawcy?
- 62.** Czy w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej otrzymasz informację na temat zawodów?
- 63.** Czy w Zespole Szkół w Oleśnie możesz uczyć się zawodu elektryka?
- 64.** Czy w Zespole Szkół Ekonomicznych i Ogólnokształcących w Oleśnie możesz uczyć się zawodu logistyka?
- 65.** Czy w Zespole Szkół Zawodowych w Oleśnie możesz uczyć się zawodu technika elektronika?
- 66.** Czy w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Praszce możesz uczyć się zawodu technika mechanika?
- 67.** Czy w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Gorzowie Śląskim możesz uczyć się zawodu technika mechanizacji rolnictwa?

- 68.** Czy w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Dobrodzieniu możesz uczyć się zawodu technika handlowca?
- 69.** Czy zawód cieśli można zdobyć w ramach kwalifikacyjnych kursów zawodowych?
- 70.** Kto może uszyć skórzaną torebkę?
- a) bednarz
 - b) zdun
 - c) kuśnierz
 - d) kaletnik
- 71.** W której z wymienionych instytucji osoba fizyczna rozpoczynająca działalność gospodarczą musi zarejestrować swoją firmę?
- a) powiatowy urząd pracy
 - b) sąd rejestrowy
 - c) państwowa inspekcja pracy
 - d) urząd gminy
- 72.** Czy mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych obsługuje ciągniki i maszyny rolnicze oraz wykonuje zabiegi agrotechniczne?
- 73.** Czy w szkołach mogą być zatrudniani logopedzi?
- 74.** Czy szkoły podstawowe mają obowiązek zatrudniać szkolnych doradców zawodowych?
- 75.** Czy z osobą 16-letnią zdobywającą zawód w rzemiośle podpisuje się umowę o pracę?
- 76.** Czy młodocianym pracownikiem jest osoba, która ukończyła 16 rok życia, a nie przekroczyła 18 lat?
- 77.** Przedsiębiorca, rozpoczynający działalność gospodarczą musi uzyskać:
- a) NIP i REGON
 - b) NIP i PESEL
 - c) PESEL
 - d) PESEL I REGON
- 78.** Czy młodociany pracownik powinien być zapoznany z wykazem prac lekkich?
- 79.** Czy mechanik zajmuje się montowaniem, uruchamianiem, użytkowaniem, konserwacją i naprawą urządzeń i systemów mechatronicznych?
- 80.** Kto reguluje mechanizmy i podzespoły fortepianów i pianin?
- a) stroiciel fortepianów i pianin
 - b) technik budowy fortepianów i pianin
 - c) obydwaj
- 81.** Aby dokonać rocznego rozliczenia podatku, należy złożyć w urzędzie skarbowym formularz:
- a) PIT
 - b) NIP
 - c) REGON
 - d) PESEL

82. Umowa na okres próbny nie może przekraczać:

- a) 1 miesiąca
- b) 2 miesięcy
- c) 3 miesięcy
- d) 6 miesięcy

83. Którego fachowca wezwiesz do naprawy zamka w drzwiach?

- a) tapicera
- b) ślusarza
- c) mechanika precyzyjnego

84. Ucząc się jakiego zawodu możesz zdobyć następujące kwalifikacje zawodowe: „przygotowanie materiałów graficznych do procesu drukowania, wykonywanie i realizacja projektów multimedialnych”?

- a) technik cyfrowych procesów graficznych
- b) technik papiernictwa

85. Ucząc się jakiego zawodu możesz zdobyć następujące kwalifikacje zawodowe: „wykonywanie i naprawa wyrobów medycznych z zakresu protetyki dentystycznej, ortodontycznej oraz epitezy twarzy”?

- a) technik dentystyczny
- b) chirurg plastyczny

86. Czy stopa bezrobocia w powiecie oleskim była w roku 2016 wyższa od średniej stopy bezrobocia w Polsce?

87. Czy następujące kwalifikacje zawodowe: „uruchamianie oraz utrzymanie terminali i przyłączy abonenckich; projektowanie lokalnych sieci komputerowych i administrowanie sieciami” możesz zdobyć ucząc się zawodu:

- a) technika teleinformatyka
- b) technika telekomunikacji

88. Czy technik tyfloinformatyk powinien mieć następującą kwalifikację zawodową – obsługa oprogramowania i sprzętu informatycznego wspomagających użytkownika z niepełnosprawnością wzrokową?

89. Podaj popularną nazwę montera sieci, instalacji i urządzeń sanitarnych

90. Czy ślusarz może być zatrudniony w zakładzie PPHU „AUTO-SAD” w Praszcze?

91. Czy zbrojarz-betoniarz może być zatrudniony w Zakładzie Usługowym Murarsko-Tynkarskim Ginter Bartyla Olesno?

92. Czy zawód cieśla jest związany z branżą budowlaną?

93. Czy następujące kwalifikacje zawodowe: „wykonywanie robót związanych z budową i remontem sieci komunalnych oraz wykonywanie robót związanych z montażem i remontem instalacji sanitarnych” możesz zdobyć ucząc się zawodu:

- a) monter sieci, instalacji i urządzeń sanitarnych
- b) technik budownictwa wodnego

94. Czy następujące kwalifikacje zawodowe: „organizowanie i nadzorowanie transportu oraz obsługa klientów i kontrahentów” możesz zdobyć ucząc się zawodu:

- a) technik logistyk
- b) technik spedytor

95. Czy zakład „NEAPCO” EUROPE w Praszce produkuje półosie?

96. Przyjmujemy, że mała firma zatrudnia do 100 osób, średnia od 100 do 500, a duża powyżej 500.

Jakiej wielkości jest firma „NEAPCO” EUROPE w Praszce?

97. Zakładem produkującym meble tapicerowane jest firma: „Kler” w Dobrodzieniu, „Oras” w Oleśnie, czy też „Alu-Design” w Gorzowie Śląskim?

98. Czy firma „Nestro” w Starym Oleśnie produkuje wodę mineralną pozyskiwaną z oleskich „Siedmiu Źródeł”?

99. Zawód, w którym możesz zdobyć następujące kwalifikacje zawodowe: „montaż i naprawa elementów i układów optycznych oraz wykonywanie i naprawa pomocy wzrokowych” to:

- a) optyk mechanik
- b) technik optyk

100. Czy stopa bezrobocia w powiecie oleskim była w roku 2016 wyższa od średniej stopy bezrobocia w województwie opolskim?

101. Podaj dokładny adres publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej działającej na terenie naszego powiatu.

102. Czy „blacharz i lakiernik samochodowy” jest zawodem deficytowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?

103. Czy „cieśla i stolarz budowlany” jest zawodem deficytowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?

104. Podaj pełną nazwę maszyny sterowanej programowo lub numerycznie umożliwiającej cięcie, gięcie, wykrawanie i obróbkę przedmiotów o różnych kształtach.

105. Czy „dekarz i blacharz budowlany” jest zawodem deficytowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?

106. Czy „kierowca autobusu” jest zawodem deficytowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?

107. Czy „kierowca samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych” jest zawodem deficytowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?

108. Czy „kucharz” jest zawodem deficytowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?

109. Czy malarz budowlany” jest zawodem deficytowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?

110. Czy „monter instalacji budowlanych” jest zawodem deficytowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?

- 111.** Czy „murarz i tynkarz” jest zawodem deficytowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?
- 112.** Kodeks pracy określa:
- a) sposoby rozliczania wynagrodzeń
 - b) systemy wynagradzania pracowników
 - c) prawa i obowiązki pracowników i pracodawców
 - d) sposób zgłaszania reklamacji
- 113.** Czy „operator obrabiarek skrawających” jest zawodem deficytowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?
- 114.** Czy „opiekun osoby starszej lub niepełnosprawnej” jest zawodem deficytowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?
- 115.** Czy „piekarz” jest zawodem deficytowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?
- 116.** Czy firma „NEAPCO” w Praszce zatrudnia masarzy?
- 117.** Czy „pracownik przetwórstwa metali” jest zawodem deficytowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?
- 118.** Czy „pracownik socjalny” jest zawodem deficytowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?
- 119.** Czy „projektant wzornictwa przemysłowego i odzieży” jest zawodem deficytowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?
- 120.** Czy „przedstawiciel handlowy” jest zawodem deficytowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?
- 121.** W jakim zawodzie pracuje się także w dni ustawowo wolne, w zamkniętych pomieszczeniach o dużej temperaturze, wilgotności i hałasie?
- a) kucharz
 - b) piekarz
 - c) w obu
- 122.** Czy „specjalista do spraw finansowych” jest zawodem deficytowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?
- 123.** Czy „technolog robót wykończeniowych w budownictwie” jest zawodem deficytowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?
- 124.** Czy „architekt krajobrazu” jest zawodem deficytowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?
- 125.** Czy w Gorzowie Śląskim znajduje się siedziba cechu rzemiosł?
- 126.** Czy „pracownik administracyjny i biurowy” jest zawodem deficytowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?

127. Które informacje należy umieścić w CV?

- a) powód ubiegania się o pracę
- b) wykształcenie
- c) stan zdrowia
- d) stan majątkowy

128. Czy „sprzedawca i kasjer” jest zawodem deficytowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?

129. Czy „geolog” jest zawodem deficytowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?

130. Jak nazywają się zasoby w postaci wiedzy, zaangażowania, chęci, pomysłowości?

- a) zasoby ludzkie
- b) kapitał ludzki
- c) obie odpowiedzi

131. Czy „geograf” jest zawodem deficytowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?

132. Skrót CEiDG oznacza:

- a) Centrum Ewidencji Działań Gospodarczych
- b) Centrum Ewidencji i Dotowania Gospodarstw
- c) Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej

133. Czy „pracownik sprzedaży internetowej” jest zawodem deficytowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?

134. Czy „pracownik poligraficzny” jest zawodem deficytowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?

135. Czy „magazynier” jest zawodem deficytowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?

136. Czy podolog wykonuje zabiegi pielęgnacyjne w obrębie kończyn dolnych?

137. Czy „operator maszyn włókienniczych” jest zawodem deficytowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?

138. Czy „specjalista do spraw rynku nieruchomości” jest zawodem deficytowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?

139. Czy „przewodnik turystyczny i pilot wycieczek” jest zawodem deficytowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?

140. Czy „filolog i tłumacz” jest zawodem nadwyżkowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?

141. Czy „filozof” jest zawodem nadwyżkowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?

142. Czy „historyk” jest zawodem nadwyżkowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?

- 143.** Czy „fizjoterapeuta i masażysta” jest zawodem nadwyżkowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?
- 144.** Czy „fryzjer” jest zawodem nadwyżkowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?
- 145.** Czy „inżynier chemik i chemik” jest zawodem nadwyżkowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?
- 146.** Czy „mechanik pojazdów samochodowych” jest zawodem nadwyżkowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?
- 147.** Czy „nauczyciel przedmiotów ogólnokształcących” jest zawodem nadwyżkowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?
- 148.** Kreatywność to:
- a) umiejętność wyrażania własnych uczuć
 - b) wysoka samoocena
 - c) twórcze myślenie i działanie, pomysłowość, poszukiwanie nowych rozwiązań
 - d) umiejętność wykreowania własnej osoby
- 149.** Czy „pedagog” jest zawodem nadwyżkowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?
- 150.** Czy „pracownik biur podróży i organizator obsługi turystycznej” jest zawodem nadwyżkowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?
- 151.** Czy w Przyszce znajduje się siedziba cechu rzemiosł?
- 152.** Czy „pracownik ochrony środowiska i BHP” jest zawodem nadwyżkowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów na 2017 r.”?
- 153.** Czy w skład stowarzyszenia „Oleski Koszyk” wchodzi lokalni producenci wyrobów metalowych?
- 154.** Czy Ochotnicze Hufce Pracy pośredniczą w zatrudnianiu młodzieży?
- 155.** Czy „pracownik fizyczny w produkcji i pracach prostych” jest zawodem nadwyżkowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?
- 156.** Czy „specjalista administracji publicznej” jest zawodem nadwyżkowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?
- 157.** Czy „spedytor i logistyk” jest zawodem nadwyżkowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?
- 158.** Czy „agent ubezpieczeniowy” jest zawodem nadwyżkowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?
- 159.** Czy „analityk” jest zawodem nadwyżkowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?
- 160.** Czy w skład stowarzyszenia „Oleski Koszyk” wchodzi producenci maszyn?

- 161.** Czy „dziennikarz i redaktor” jest zawodem nadwyżkowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?
- 162.** Czy „biochemik” jest zawodem nadwyżkowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?
- 163.** Czy „farmaceuta” jest zawodem nadwyżkowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?
- 164.** Czy „kamieniarz” jest zawodem nadwyżkowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?
- 165.** Asertywność to:
- a) umiejętność wyrażania własnych opinii, przekonań, poglądów w sposób zdecydowany i otwarty przy poszanowaniu uczuć innych osób
 - b) mocno rozwinięte poczucie obowiązku
 - c) umiejętność rozwiązywania problemów w grupie, łagodzenia konfliktów i podejmowania decyzji
- 166.** Czy „specjalista elektroniki” jest zawodem nadwyżkowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?
- 167.** Czy „monter konstrukcji metalowych” jest zawodem nadwyżkowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?
- 168.** Czy „szef kuchni” jest zawodem nadwyżkowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?
- 169.** Czy w powiatowym urzędzie pracy można uzyskać informacje o aktualnych ofertach zatrudnienia?
- 170.** Czy w Państwowej Inspekcji Pracy można uzyskać informacje o aktualnych ofertach zatrudnienia?
- 171.** Czy publiczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne zatrudniają doradców zawodowych?
- 172.** Czy powiatowe urzędy pracy zatrudniają doradców zawodowych?
- 173.** Czy w roku szkolnym 2016/2017 przynajmniej jedna ze szkół na terenie naszego powiatu kształciła w zawodzie: „technik hotelarstwa”?
- 174.** Czy szkoły zatrudniają doradców zawodowych?
- 175.** Czy w roku szkolnym 2016/2017 przynajmniej jedna ze szkół na terenie naszego powiatu kształciła w zawodzie: „technik informatyk”?
- 176.** Czy w roku szkolnym 2016/2017 przynajmniej jedna ze szkół na terenie naszego powiatu kształciła w zawodzie: „technik cyfrowych procesów graficznych”?
- 177.** Czy w roku szkolnym 2016/2017 przynajmniej jedna ze szkół na terenie naszego powiatu kształciła w zawodzie: „technik farmacji”?
- 178.** Czy w roku szkolnym 2016/2017 przynajmniej jedna ze szkół na terenie naszego powiatu kształciła w zawodzie: „technik urządzeń audiowizualnych”?

179. Wielkość podaży to:

- a) ilość dóbr i usług, które nabędą konsumenci w określonym czasie po określonej cenie
- b) ilość dóbr i usług dostarczonych na rynek w określonym czasie po określonej cenie
- c) ilość dóbr i usług, które konsumenci skonsumują w określonym czasie po określonej cenie

180. Czy „pracownik ochrony fizycznej” jest zawodem deficytowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?

181. Czy „ekonomista” jest zawodem nadwyżkowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?

182. Siedziba Światowej Organizacji Handlu (WTO) mieści się w:

- a) Brukseli
- b) Strasburgu
- c) Genewie

183. Czy „archiwista muzealnik” jest zawodem nadwyżkowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?

184. Czy w roku szkolnym 2016/2017 przynajmniej jedna ze szkół na terenie naszego powiatu kształciła w zawodzie: „technik energii odnawialnej”?

185. Czy „asystent i technik dentystyczny” jest zawodem nadwyżkowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów na 2017 r.”?

186. Podaż pracy jednostki wyznaczana jest przez:

- a) poziom płac
- b) preferencje jednostki względem czasu pracy i czasu wolnego
- c) stosowanie techniki wytwarzania
- d) popyt na dobra wytwarzane przez jednostkę

187. Czy w roku szkolnym 2016/2017 przynajmniej jedna ze szkół na terenie naszego powiatu kształciła w zawodzie: „technik geodeta”?

188. Czy w roku szkolnym 2016/2017 przynajmniej jedna ze szkół na terenie naszego powiatu kształciła w zawodzie: „technik awionik”?

189. Skrót ZUS oznacza:

- a) Zakład Ubezpieczeń Społecznych
- b) Zakład Usług Statystycznych
- c) Zakład Ubezpieczeń Stałych

190. Czy „sprzątaczką i pokojową” jest zawodem nadwyżkowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?

191. Czy „technik mechanik” jest zawodem nadwyżkowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?

192. Czy CV powinno być opatrzone podpisem osoby, której dotyczy?

- a) tak
- b) nie
- c) czasami tak, czasami nie

- 193.** Czy zgodnie z „Kodeksem pracy” osoba młodociana może być zatrudniona na podstawie umowy o pracę do wykonywania zajęć lekkich i ciężkich?
- 194.** Który z zawodów nie jest związany z branżą budowlaną?
- a) dekarz
 - b) zdun
 - c) mechatronik
 - d) cieśla
- 195.** Jak nazywa się rozmowę prowadzoną przez pracodawcę z przyszłym pracownikiem, po której pracodawca podejmuje decyzję o zatrudnieniu tej osoby?
- a) rozmowa kwalifikacyjna
 - b) rozmowa motywacyjna
- 196.** Czy wypłatę zasiłku dla bezrobotnych otrzymuje się przez kilka lat?
- 197.** Dokończ zdanie: „Obiecywanie komuś korzyści majątkowych w zamian za wykonanie określonych działań to...:
- a) korupcja
 - b) malwersacja
- 198.** Czy barista wybiera, parzy i serwuje kawę oraz sporządza napoje kawowe?
- 199.** Czy Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Oleśnie eksportuje 50% swoich wyrobów do krajów UE?
- 200.** Czy w Zespole Opieki Zdrowotnej w Oleśnie znajduje się oddział noworodkowy?
- 201.** Czy firma ORAS w Oleśnie jest producentem armatury sanitarnej?
- 202.** Czy osoba niepełnosprawna może być zarejestrowana jako osoba bezrobotna w Powiatowym Urzędzie Pracy w Oleśnie?
- 203.** Którego urlopu pracodawca może nie udzielić?
- a) wychowawczego
 - b) wypoczynkowego
 - c) macierzyńskiego
 - d) bezpłatnego
- 204.** Czy firma „METAL-TECH” w Gorzowie Śląskim zatrudnia fryzjerów?
- 205.** Czy firma FPHU „HELIOS” w Gorzowie Śląskim zatrudnia krawców?
- 206.** Czy kwota zasiłku dla osoby bezrobotnej jest równa płacy minimalnej?
- 207.** Czy pracodawca może skorzystać z pomocy doradcy zawodowego zatrudnionego w PUP w Oleśnie przy rekrutacji na wolne stanowisko?
- 208.** Czy w roku szkolnym 2016/2017 przynajmniej jedna ze szkół na terenie naszego powiatu kształciła w zawodzie: „technik budownictwa”?
- 209.** Czy firma ALU-DESIGN z Gorzowa Śląskiego produkuje odlewy aluminiowe?

210. Umowa zawarta na podstawie kodeksu pracy to umowa:

- a) o dzieło
- b) o pracę
- c) agencyjna
- d) zlecenie

211. Czy firma KLER S.A. ma swoje salony również poza granicami kraju?

212. Czy firma DES s.j. z siedzibą w Myślinie jest producentem makaronów?

213. Wymiar urlopu zależy od:

- a) okresu zatrudnienia u danego pracodawcy
- b) tylko okresu pobierania nauki
- c) okresu zatrudnienia
- d) wieku pracownika

214. Czy zadaniem doradcy zawodowego w szkole jest pomoc w wyborze Twojego/Waszego przyszłego zawodu?

215. Czy w roku szkolnym 2016/2017 przynajmniej jedna ze szkół na terenie naszego powiatu kształciła w zawodzie: „technik mechatronik”?

216. Wymiar urlopu na żądanie wynosi:

- a) 6 dni
- b) 4 dni
- c) 5 dni
- d) 3 dni

217. Czy w roku szkolnym 2016/2017 przynajmniej jedna ze szkół na terenie naszego powiatu kształciła w zawodzie: „technik organizacji produkcji filmowej i telewizyjnej”?

218. Czy w roku szkolnym 2016/2017 przynajmniej jedna ze szkół na terenie naszego powiatu kształciła w zawodzie: „technik hodowli koni”?

219. Sprawy ze stosunku pracy rozstrzygają:

- a) sądy grodzkie
- b) sądy konsumenckie
- c) sądy pracy
- d) sądy apelacyjne

220. Mikroprzedsiębiorstwo zatrudnia mniej niż:

- a) 5 osób
- b) 8 osób
- c) 10 osób
- d) 15 osób

221. Numer w systemie REGON oznacza:

- a) numer identyfikacji podatkowej nadawany przez urząd skarbowy
- b) numer w Powszechnym Systemie Ewidencji Ludności
- c) numer statystyczny nadawany podmiotom gospodarczym przez Główny Urząd Statystyczny
- d) numer nadawany przez urząd gminy

- 222.** Czy „betoniarz i zbrojarz” jest zawodem nadwyżkowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?
- 223.** Czy „bibliotekoznawca” jest zawodem nadwyżkowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów” 2017 r.”?
- 224.** Umowa, na mocy której jeden podmiot gospodarczy przekazuje drugiemu podmiotowi gospodarczemu środek trwały do użytkowania w zamian za ustalone płatności, to:
- a) factoring
 - b) franchising
 - c) barter
 - d) leasing
- 225.** Czy „nauczyciel przedszkoli” jest zawodem nadwyżkowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?
- 226.** Do zasobów siły roboczej nie można zaliczyć:
- a) bezrobotnego inżyniera
 - b) emerytowanego magistrata
 - c) adwokata
 - d) robotnika
- 227.** Czy „dekorator wnętrz i konserwator zabytków” jest zawodem nadwyżkowym na terenie powiatu oleskiego według „Barometru Zawodów 2017 r.”?
- 228.** Miarą bezrobocia jest:
- a) stopa bezrobocia
 - b) bezrobotność
 - c) struktura bezrobocia
 - d) stopa zatrudnienia
- 229.** Aby uzyskać status bezrobotnego, należy zgłosić się do:
- a) rzecznika praw konsumentów
 - b) urzędu skarbowego
 - c) wojewódzkiego urzędu pracy
 - d) powiatowego urzędu pracy
- 230.** Dochód narodowy to:
- a) suma dochodów wszystkich podmiotów gospodarki
 - b) dochód gospodarstw domowych
 - c) dochód osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą
 - d) zyski przedsiębiorców
- 231.** Czy firma FPHU „HELIOS” w Gorzowie Śląskim zatrudnia szefa kuchni?
- 232.** Rozwiązanie umowy o pracę za wypowiedzeniem dotyczy umów:
- a) zlecenia i na czas określony
 - b) o dzieło i na czas określony
 - c) na okres próbny i umowy zlecenia
 - d) na okres próbny i na czas nieokreślony
- 233.** Czy firma „PARK-HOTEL” w Dobrodzieniu zatrudnia kucharzy?

234. NIP jest nadawany przez:

- a) izby skarbowe
- b) urzędy miasta
- c) urzędy gminy
- d) urzędy skarbowe

235. Czy w Zębolicach znajduje się siedziba cechu rzemiosł?

236. Ze względu na formę prawną przedsiębiorstwa dzielimy na:

- a) małe, średnie i duże
- b) przedsiębiorstwa indywidualne, spółki, spółdzielnie i przedsiębiorstwa państwowe
- c) handlowe, usługowe, produkcyjne i budowlane
- d) prywatne i państwowe

237. Czy w Rudnikach znajduje się siedziba cechu rzemiosł?

238. Usługi to:

- a) czynności związane z produkcją
- b) wyłącznie czynności handlowe i budowlane
- c) działania w celu niesienia pomocy
- d) czynności mające na celu zaspokajanie potrzeb ludzkich wykonywane w celach zarobkowych

239. Czy firma „ORAS” w Oleśnie zatrudnia operatorów obrabiarek skrawających?

240. Czy firma „ORAS” w Oleśnie zatrudnia tapicerów?

241. Czy firma „METAL-TECH” w Gorzowie Śląskim zatrudnia operatorów obrabiarek skrawających?

242. Czy firma „PARK-HOTEL” w Dobrodzieniu zatrudnia tapicerów?

243. Czy w Dobrodzieniu znajduje się siedziba cechu rzemiosł?

244. Czy w Oleśnie znajduje się siedziba cechu rzemiosł?

245. Czy w aptece może być zatrudniona osoba po technikum farmaceutycznym?

Lista odpowiedzi do gry planszowej

1. Tak	2. c)	3. Tak	4. Nie	5. Tak	6. Tak
7. Tak	8. d)	9. b)	10. Cech Rzemiosł Różnych i Małej		
Przedsiębiorczości w Oleśnie			11. c)	12. Tak	13. Nie
14. Nie	15. a)	16. Nie	17. Computerized Numerical Control, CNC		
(pol. komputerowe sterowanie urządzeń numerycznych)			18. Nie	19. a)	
20. Tak	21. Tak	22. Tak	23. Nie	24. Średnia	25. a)
26. c)	27. Nie	28. Nie	29. Tak	30. d)	31. a)
32. c)	33. Tak	34. a)	35. Tak	36. Tak	37. a)
38. c)	39. Tak	40. Tak	41. Nie	42. c)	43. a)
44. b)	45. a)	46. a)	47. a)	48. a)	49. Nie
50. Nie	51. a)	52. Tak	53. Tak	54. c)	55. Pszczelarz
56. a)	57. Tak	58. a)	59. Tak	60. Tak	61. Tak
62. Tak	63. Nie	64. Tak	65. Nie	66. Tak	67. Tak
68. Tak	69. Tak	70. d)	71. d)	72. Tak	73. Tak
74. Tak	75. Tak	76. Tak	77. a)	78. Tak	79. Nie
80. c)	81. a)	82. c)	83. b)	84. a)	85. a)
86. Nie	87. a)	88. Tak	89. hydraulik	90. Tak	91. Tak
92. Tak	93. a)	94. b)	95. Tak	96. Duża	97. „Kler”
98. Nie	99. b)	100. Nie	101. ul. Dębowa 3, 46- 300 Olesno,		
102. Tak	103. Tak	104. obrabiarka sterowana numerycznie CNC			
105. Tak	106. Tak	107. Tak	108. Tak	109. Tak	110. Tak
111. Tak	112. c)	113. Tak	114. Tak	115. Tak	116. Nie
117. Tak	118. Tak	119. Tak	120. Tak	121. c)	122. Tak
123. Tak	124. Nie	125. Nie	126. Nie	127. b)	128. Nie
129. Nie	130. c)	131. Nie	132. c)	133. Nie	134. Nie
135. Nie	136. Tak	137. Nie	138. Nie	139. Nie	140. Tak
141. Tak	142. Tak	143. Tak	144. Tak	145. Tak	146. Tak
147. Tak	148. c)	149. Tak	150. Tak	151. Nie	152. Tak
153. Nie	154. Tak	155. Tak	156. Tak	157. Tak	158. Nie
159. Nie	160. Nie	161. Nie	162. Nie	163. Nie	164. Nie
165. a)	166. Nie	167. Nie	168. Nie	169. Tak	170. Nie
171. Tak	172. Tak	173. Tak	174. Tak	175. Tak	176. Tak
177. Nie	178. Nie	179. b)	180. Nie	181. Tak	182. c)
183. Nie	184. Tak	185. Nie	186. b)	187. Nie	188. Nie
189. a)	190. Tak	191. Tak	192. Tak	193. Nie	194. c)
195. a)	196. Nie	197. a)	198. Tak	199. Tak	200. Tak
201. Tak	202. Tak	203. d)	204. Nie	205. Tak	206. Nie
207. Tak	208. Tak	209. Tak	210. b)	211. Tak	212. Nie
213. c)	214. Tak	215. Tak	216. b)	217. Nie	218. Nie
219. c)	220. c)	221. c)	222. Nie	223. Nie	224. d)
225. Nie	226. b)	227. Nie	228. a)	229. d)	230. a)
231. Nie	232. d)	233. Tak	234. d)	235. Nie	236. b)
237. Nie	238. d)	239. Tak	240. Nie	241. Tak	242. Nie
243. Tak	244. Tak	245. Tak			

